Bugün 16 sahife

AKŞAM

Bugün 16 sahife

Sene 19 — No. 6640 — Fiati her yerde 5 kuruş

ÇARŞAMBA 14 Nisan 1937

Telefon: 24240 (İdare)—24249 (Tahrir)— 24248 (Müdür) — 20113 (Klişe)

Atatürk ile Prens Pol arasında samimî telgraflar teati edildi

Başvekil Ismet Inönü dün Kral Aleksandrın mezarına çelenk koydu

Gece Türk elçiliğinde bir ziyafet verildi ve ziyafeti bir resmi kabul takib etti

Başvekil İsmet İnönünün Belgrada muvasalatına, istasyonda takdim merasimine dair birkaç enstantane

Belgrad 13 (Hususî muhabirimizden) — Başvekil İsmet İönü, hariciye vekili B. Tevfik Rüştü Aras ve Türk gazetecileri bugün öğleden evvel hususî trenle Oplenatz'a giderek kral Aleksandrın mezarını ziyaret etmişlerdir. Çelenkler konduktan sonra B. İsmet İnönü ve B. Rüştü Aras türbeyi gezmişlerdir.

Saat 13 te Avala tepesine çıkılarak meçhul asker âbidesine çelenkler konmuştur.

Bundan sonra Avala otelinin Belgrad ve havalisine nazır taraçasında Yugoslav başvekili B. Stoyadinoviç tarafından başvekil İsmet İnönü şerefine mükellef bir öğle ziyafeti verilmiştir.

Öğleden sonra iki başvekil hayvanat bahçesini, askerî müzeyi gezmişlerdir. B. İsmet İnönü Atatürkün tabiî büyüklükte bir resmini askerî müzeye hediye etmiştir.

(Devamı 13 üncü sahifede)

Hâmidin cenazesi bugün merasimle kaldırılacak

Abdülhak Hâmidin ölümü her tarafta büyük bir teessür uyandırdı

Büyük Şairin cenazesi ilk olarak Zincirlikuyudaki asrî mezarlığa defnedilecek

Ölümünü dün teessürle haber verdiğimiz büyük Türk şairi Abdülhak Hâmidin cenazesi bugün saat 17 de Maçkapalastan muazzam merasimle kaldırılacak ve ebedî istirahatgâhına bırakılacaktır.

Dün de bildirdiğimiz gibi Hâmid evvelki gece saat biri beş geçe gözlerini dünyaya ebediyen yummuştur. Hâmid ölümünden bir kaç gün evvel bronşite yakalanmış, ateşi artması üzerine derhal yatağına yatırılmıştır.

İztırapsız ve rahat bir uyku içinde idi. Cuma günü şiddetli bir kriz geçirmiş, fakat bunu atlatmıştı.

Nihayet evvelki dün öğleden sonra derin bir uykuya dalmış, bu uyku ölümüne kadar devam etmiştir.

Bu uyku, Hâmidi ebedî uykuya bağlıyan bir köprü olmuştur. Bu esnada Hâmidin başında birkaç doktor bulunuyordu.

Hâmid ölümünden beş on dakika evel gözlerini açmış, kendisini tedavi etmek için uğraşan doktora fısıltı

(Devamı 4 üncü sahifede)

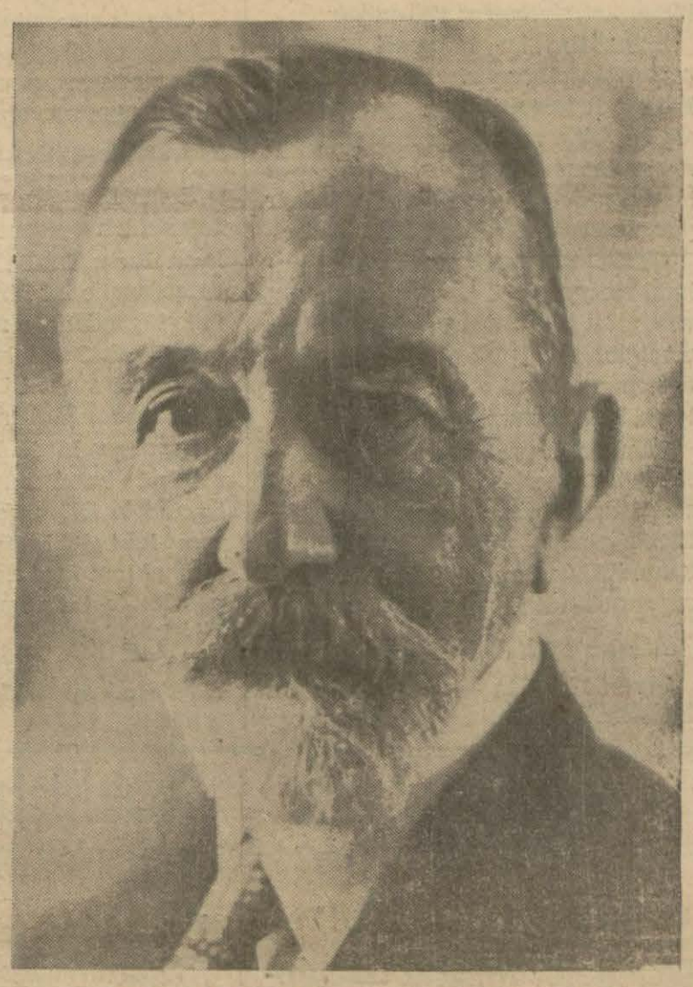

Abdülhak Hâmidin son resimlerinden biri

[Ar foto]

Büyük Şaire aid hatıralar

Beşinci sahifemizde

Hâmid hakkında ne düşünüyorlar?

Yedinci sahifemizde okuyunuz

Türk-Ingiliz iş münasebatı yakında genişletilecek

İş bankası umum müdürü B. Muammer Erişin Londra seyahatine ehemmiyet veriliyor

İş bankası umum müdürü B. Muammer Eriş, dün sabah Ankaradan şehrimize gelmiştir. Muammer Eriş öğleden sonra bankaya kelerek, bankaya ait işlerle meşgul olmuştur. Kendisi burada bir iki gün kalacak, cuma günü akşam üzeri Londraya hareket edecektir.

B. Muammer Eriş

Dün bir muharririmiz, İş bankası umum müdürünü, bankada ziyaret etmiş, kendisinden Londra seyahati hakkında malûmat istemiştir.

B. Muammer Eriş, demiştir ki:

— Londrada iki ay kadar kalacağım, bu müddet zarfında orada dostlarımla görüşeceğim. Pek tabii olarak bankayı alâkadar eden mevzularla da meşgul olacağım.

Muharririmiz bu izahattan sonra kendisine şu suali sormuştur:

— Londrada yapacağınız temaslarda, bankanın İngiliz gruplarile yeni bir teşebbüse girişeceğinden bahsedilmektedir. Bu mesele hakkında izahat verir misiniz?

— Demin söylediğim gibi, Londrada yapacağım seyahat orada dostlarımızla temaslar yapmaktan ibarettir. Esasen bu dost memleketle, aramızdaki ekonomik münasebetler gittikçe artmaktadır. Bilhassa Karabükte kurulan demir sanayii ile aramızdaki ekonomik dostluklar daha sıkı bir hale gelmiştir. İki memleket arasındaki, bu dostlukların

(Devamı 4 üncü sahifede)

Atatürk gençleri kurumu

Gençlik teşkilâtı hakkında bir rapor hazırlandı

Ankara 13 (Telefon) — Vücude getirilecek gençlik teşkilâtı hakkında salâhiyettar makamlar tarafından yapılan tedkikat bitmiş ve bu hususta bir rapor hazırlanmıştır.

Bu rapora göre, gençlik teşkilâtı, askerlik çağına henüz girmemiş gençleri kendilerine ve memlekete müfid olabilecek bir şekilde yetiştirmek gayesini istihdaf edecek ve Atatürk gençleri kurumu) adını taşıyacaktır.

(Atatürk gençleri kurumu) esasen inkılâbın malı olan Türk gençlerini, inkılâbı daima yaşatacak ve yükseltecek bir seviyede bulundurmağı hedef tutacaktır. Kuruma 16-21 yaşındaki erkek ve kız her türk genci alınacaktır. (Atatürk gençleri kurumu) na girecek gençler başlıca şu üç şeyle uğraşacaklardır.

1 — Beden terbiyesi ve spor
2 — Askerlik
3 — Ahlâk ve yurd bilgisi

Raporda teşkilâta dahil olacak gençler için bazı imtiyazlar kabul edilmektedir.

Değişişler!...

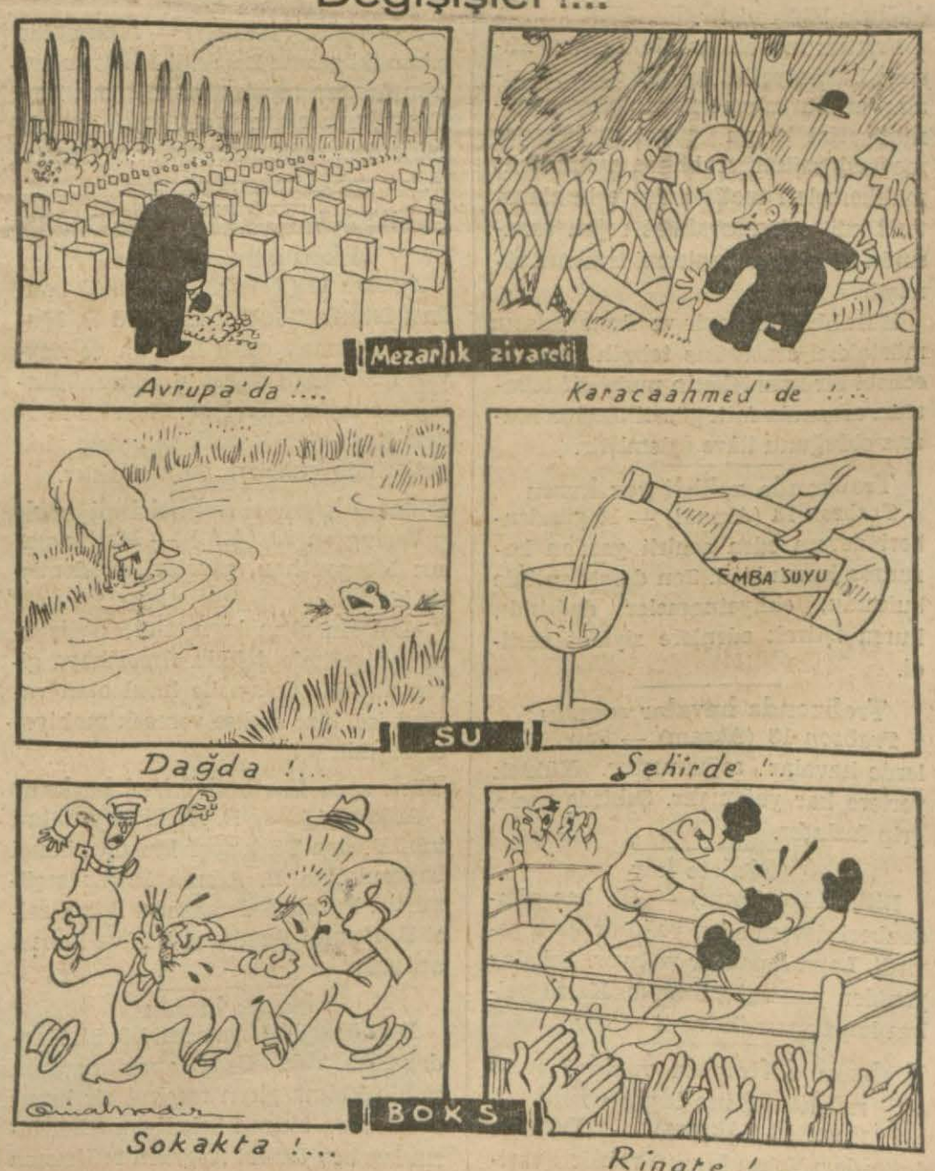

(Arkası yarın)

Dün Geceki ve Bu Sabahki Telgraflar

Ingiltere, Ispanyol sularında Ingiliz gemilerini himaye etmiyecek

Muhalifler, bu karar üzerine hükûmete şiddetle hücum ediyorlar

Alman ve Italyan mahafiline göre Ingiltere Franko hükûmetini tanımağa hazırlanıyormuş

Londra 13 — Başvekil, avam kamarasında sorulan bir suale cevaben: İngilterenin İspanyada iki muharip taraf tanımakla beraber İspanyol kara sularında İngiliz ticaret gemilerini himaye etmiyeceğini söylemiştir.

Muhalifler bu beyanatı şiddetle protesto etmişlerdir. Bu hareketin Franko hükûmetine yardım olduğu söylenmekte ve yeni bir müzakere açmağa hazırlanmaktadır. Bu hususta bir teessüf takriri verilmiştir. Takrir yarin müzakere edilecektir.

Gazetelerin ekserisi hükûmetin hukukî vaziyeti değil bugünkü hakikî vaziyetini gözönüne alarak bu kararı verdiğini söylüyorlar. Muhalif gazeteler bunu kabul etmiyerek hükûmete şiddetli hücumlarda bulunuyorlar.

Hükûmetin son kararı ilân edilmiştir. Bunun üzerine Bilbaoya gitmek üzere Fransız limanlarında bekliyen İngiliz gemileri bozulacak hamuleyi bulundukları limanlarda satmağa karar vermişlerdir.

Alman mahafilinin mütaleası

Berlin 13 (A.A) — B. Baldwinin İngiltere hükûmetinin şimalî İspanya sahilleri kara sularındaki vaziyete karşı takip etmekte olduğu hattıharekete müteallik beyanatından bahseden Correspondance Diplomatique et Politique, bilhassa diyor ki:

«İngiliz siyasetinin filî vaziyeti hesaba katmak ihtiyaçlarından mülhem olan bu kararı, şeniyetlerin tanınması istikametinde atılmış bir adımdır.

İtalyan mahafilinin mütaleası

Roma 13 — İtalyan mahafili İngilterenin kararını memnuniyetle karşılıyor. Bu mahafile göre İngiltere ticaret gemilerini himaye için harp gemileri gönderirse mühim hâdiseler çıkabilirdi. Gazeteler son kararın İngiltereyi Franko hükûmetini tanımağa sevkedeceğini tahmin ediyorlar.

Bayonne 13 (A.A.) — Bask hükûmetinin bahrî murahhası matbuata beyanatta bulunarak Almirante Cervera ismindeki asi kruvazörünün dün akşam ismi henüz malûm olmıyan bir İngiliz vapurunu zaptettiğini bildirmiştir.

Bu vapurun Terrol'a mı yoksa Pasajes'e mi götürüldüğü malûm değildir.

Altın plâk

Müteveffa kral Aleksandrın hatırasına ithaf edildi

Belgrad 13 — Başvekilimiz askerî müzeyi ziyaret ettiği sırada Atatürkün müzeye hediye ettiği tabloyu da müzeye getirmiş, çok büyük memnuniyetle karşılanan bu hediyenin altına altın bir plâk takılmıştır. Bu plâkta Atatürkün bu tabloyu müteveffa kralın hatırasına ithaf ettiği yazılıdır.

Tablo ressam bayan Mihrinin eseridir. Ankara Halkevinde duran bu tabloyu Atatürk Belgrad askerî müzesine göndermiş ve yerine müteveffa kralın kendisine verdiği resmi koymuştur.

Yakında Belgrad müzesine bir Türk salonu ilâve edilecektir.

[Akşam: Başvekil İsmet İnönünün müteveffa kral Aleksandrın hatırasına Atatürk namına altın bir plâk koyacağını yazmıştık. Cumhuriyet ve Son Posta bunu tekzib etmişlerdi. Bu haberin doğru olduğunu yukarıki telgraf teyid ediyor.]

Türkler lehine çalışan Ingiliz generali

Bayan Tavsend dün Atatürk tarafından kabul edildi

Ankara 13 (A.A.) — Büyük harpte İrak cephesinde İngiliz kuvvetlerine kumanda eden ve Kûtülamare muharebesinde kahramanca savaşan ve sonunda Heybeliadada misafir edilen general Tavsend'in bayanı madam Tavsend Ankaraya gelmiş ve bugün öğleden sonra Atatürk tarafından Çankayada kabul edilmiştir. Mülâkat bir saat sürmüştür. Harpten sonra gerek mütareke zamanlarında ve gerek bilâhare kendi memleketinde büyük nüfuzunu sarfederek Türkler lehine pek çok çalışmış olan Tavsendin bayanı ile olan bu mülâkat çok samimî olmuştur.

Atatürk, Konyada general Tavsend ile arasında geçen görüşmeleri anlatmış ve generalin bu mülâkatta hatıra olarak kendisine bir av tüfeği verdiğini söyledikten sonra bugüne kadar kıymetli bir hatıra olarak saklamış olduğu bu tüfeği getirterek madam Tavsende göstermiştir.

Madam Tavsend, memleketimizin her tarafında kocasının hatıralarını yaşadığını, fakat Atatürkün bu kabul ve iltifatlarının bu hatıraları ebedîleştirdiğini söyliyerek şükran ve tehassüslerini arzettikten sonra Atatürkten ayrılmıştır.

Büyük önderimiz, ünlü İngiliz generalinin bayanına imzalrile bir fotoğraflarını hediye etmişlerdir.

Bu ziyaretten sonra Ankara Palas salonlarında kendisine mülâki olup tehassüsatını soran bir muharririmize madam Tavsend şunları söylemiştir :

«Büyük şefinizle görüşmemden hâlâ heyecan içindeyim. Türkleri bu derece derinden seven kocam, Bilhassa Atatürk, bu eşsiz asker ve dâhi devlet adamına karşı büyük bir hayranlık hissi beslerdi. Görüşmemiz esnasında bütün bunları hatırladım ve bu sebebden heyecanım bir kat daha arttı. Türkiyeye kocamın hatıralarını yaşamak üzere gelmiştim. Bu mülâkat bunun bir tetevvücü oldu.»

B. Cezminin Maliye vekâleti müsteşarlığına tayini yüksek tasdike iktiran etti

Ankara 13 (Telefon) — B. Faiğin Maliye siyasî müsteşarlığına tayini üzerine inhilâl eden Maliye müsteşarlığına vekâlet tedkik heyeti reisi B. Cezminin tayini yüksek tasdike iktiran etmiştir.

Başvekil Londraya kara yolile gidecek

Ankara 13 (Telefon) — Başvekil İsmet İnönü Londraya Ege vapurile gitmekten sarfınazar etmiştir. İsmet İnönü Londraya kara yolile gidecektir.

Eski bir Fransız nazırının mühim bir makalesi

"Fransada vaziyet, vaktile Mussolininin Roma üzerine yürüdüğü zamanki vaziyetin aynidir,, diyor

Paris 13 (A.A.) — Eski maliye nazırı B. Regnier B. Blumun siyasetindeki «vakfe» hakkında bir takım mütalealar serdediyor ve ezcümle diyor ki:

«Clichyde vukua gelen kanlı hâdiselerden beri yeni içtimaî kanunların her gün ihlâl edilmekte oldukları haber verilmektedir. Hükûmet, cesaret kıracak bir pazarlık yapmakta ve mebusan meclisine adetâ zorla kabul ettirmiş olduğu kanunların mevcudiyetini hatırlatmıya bile cesaret edememektedir.

Hükûmet, vaidlerine ve teahhüdlerine rağmen ne ses hürriyetini ve ne de fikir hürriyetini zamân atına almaktadır.

Yeni bir buhran çıkacağını ve bu buhranın hükûmetin başını belâya sokacağını tahmin etmek kolaydır. Çünkü şimdiki hükûmet, hiçbir zaman millî bir hükûmet olmamış, gündengüne zaafa düşen bir sınıflar hükûmetî olmuştur.

Artık emir ve kumanda, B. Blumda değildir. O, yalnız itaat etmektedir. Yiyecek fiatlerinin mütemadiyen artması ve boyuna beynelmilel iktisadî bir anlaşmadan ve gümrük manialarının azaltılmasından bahsedilmesi, hakikaten büyük bir tenakuz teşkil etmektedir.

Fransada vaziyet, vaktile İtalyada Mussolininin Roma üzerine yürümek suretile nihayet vermiş olduğu vaziyetin aynidir.

Hükûmetçilerin Madrid cephesinde muvaffakıyeti

Üniversite mahallesindeki asilerin muvasala yolu kesilmek üzere

Madrid cephesi 13 (A.A.) — Dar bir geçit vasıtasile iaşe edilen Üniversite mahallesini ve Carabitas tepesini kurtarmak için asiler, mühim takviye kıtaları alarak dün şiddetli bir taarruza geçmişlerdir.

Cumhuriyet topçu kuvvetleri asi kıtalarını mütemadî bir ateşi altına alarak Cerabitas tepesine iki saat içinde 2.000 kadar obüs atmışlardır. Mania ateşleri asilerin harekâtını durdurmuştur.

Akşam, hükûmet kuvvetleri Carabitas tepesile Cerrode la Guila ve Casa del Campodaki mevzilerini muhafaza etmekte idiler. Bu mevzileri üç gün evvel zaptetmiş oldukları hatırlardadır.

Üniversite mahallsi önünde hükûmetçiler, ziraat mektebi karşısında bir siperi zaptetmişlerdir.

Şimdi Madridin garbinde şiddetli bir muharebe cereyan etmektedir.

Madrid 13 (A.A.) — Cerro De La Guila'da şiddetli muharebeler devam etmektedir. Bu kasabanın zaptı, hükûmet milislerine Üniversite mahallesile Castille ve Corogna yollarına hâkim olmak imkânını verecektir.

Asilerin tebliği

Salanmanca 13 (A.A.) — Madrid cephesinde milisler dün saat 13 te mühim bir topçu hazırlığından sonra Cerro de la Guila istikametinde taarruza geçmişlerdir. Tanklar, önde gitmiştir. Bu taarruz, muhacimlerin dağılmasile neticelenmiş ve sekiz tank harap olmuştur.

Saat 20 de 4.000 milis tarafından yapılan yeni bir tarruz da geri püskürtülmüştür.

Esir edilen milisler beynelmilel livanın pek büyük zayiata uğradığını söylemişlerdir.

Radyo vasıtasile beyanatta bulunan general Queipo de LLano, milislerin son günler zarfında ölü, yaralı ve esir olmak üzere 12,000 kişiden fazla zayiat vermiş ve bir karış bile ilerliyememiş olduklarını söylemiştir.

Bilbao cephesinde

Bilbao 13 (A.A.) — Şiddetli bir topçu ve tayyare hazırlığından sonra hükûmet kuvvetleri dün Alava cephesinde mühim mevziler işgal ederek Cagon ve Dealtun kasabalarını zaptetmişlerdir. Muharebe geç vakte kadar devam etmekte idi.

Londra 13 (A.A.) — Bask hükûmetinin endüstri bakanı yüz bin ton çelik ve demir satmak için burada bulunmaktadır. Bu münasebetle İngilterenin Bilbaoya denizden erzak gönderilmesi meselesinde ittihaz ettiği hattı hareketten şikâyet etmiş ve Bilbaonun sıkıntılı vaziyette bulunduğunu söylemiştir.

Montreux konferansında müzakereler

Delegeler Mısırın taleplerini müsaid karşıladılar

Montreux 13 (A.A.) — İngiliz, Fransız, Amerikan, İtalyan, Yunan, Portekiz, İspanya, Hollanda, Norveç, cenubî Afrika, Danimarka, Irlanda ve İsveç murahhasları, kapitülâsyonlar konferansında Mısırın taleplerini müsaid bir şekilde karşılamışlardır.

İngiliz murahhası Wallace, İngilterenin uzun senelerden beri kapitülâsyonlar rejiminin kaldırılması lâzım geldiği kanaatinde bulunduğunu hatırlattıktan sonra derpiş edilen muvakkat rejimin tesisine taraftar olduğunu bildirmiştir.

Fransız murahhası de Tessan, Mısırın hâkimiyetini tahdid eden manialardan kurtulmasından dolayı memnuniyetini beyan etmekle beraber mevcud rejimi ve bilhassa muhtelit mahkemeleri methetmiş ve bunların tesis edilecek muvakkat rejim esnasında da ibka edilmelerini temenni etmiştir.

Murahhas, Cezayir ve Tunusluların müstakbel statüsüne telmih ederek ecnebi bir memleketin muhtelif tebaaları arasında fark gözetilmesine muarız olduğunu ilâve eylemiştir.

Trabzonda zehirli gaz kursu

Trabzon 13 (Akşam) — 15 günden beri devam eden zehirli gazdan korunma kursu bitti. Son derste vali de bulundu, ehliyetnameler dağıtıldı, kursa iştirak edenlere ziyafet verildi.

Trabzonda havalar soğudu

Trabzon 13 (Akşam) — Son günlerde havalar soğumuştur. Yüksek yerlere kar yağmıştır. Şehirde nezle, grip fazladır.

Bitliste kar

Bitlis 14 (Akşam) — Bir kaç günden beri devam eden yağmur kara çevirdi. Lapa lapa kar yağıyor. Sobalar yeniden yanmağa başladı. Karın yolları kapatması ihtimali vardır.

Trabzon defterdarı varidat şube müdürlüğüne tayin edildi

Trabzon 13 (Akşam) — Trabzon defterdarı Yekta Maliye vekâleti varidat umum müdürlüğü şube müdürlüğüne tayin edildi.

Habeşistanda yeni hadiseler mi oluyor ?

Dört bin Habeşli İngiliz Somalisine iltica etti

Berberos - İngiliz Somalisi - 13 (A. A.) — Mühim mikdarda Habeşliler hududu geçerek İngiliz Somalisine iltica etmektedir. Dört bin kadar erkek, kadın ve çocuk, ekserisi yaralı olmak üzere Somaliye iltica etmiştir.

Habeşistan tarafından şiddetli tüfek ateşleri işitilmektedir. Üç motörlü bir İtalyan Caproni tayyaresi Somali dahilinde Borama üzerinde uçmuştur. Mültecilere yardım için icap eden tedbirler alınmıştır.

Başvekilin Berline uğrıyacağı doğru değil

Ankara 13 (Telefon) — İstanbulda çıkan iki gazete Başvekil İsmet İnönünün Londra seyahatinden sonra Berline uğrıyacağını yazmıştır. Burada buna dair malûmat yoktur. Gazetelerin verdiği haber asılsızdır.

Canlı hayvan ve hayvan mahsulleri şirketi umum müdürü

Ankara 13 (Telefon) — Emlâk bankası İstanbul şubesi müdürü B. Muhiddin Osman canlı hayvan ve hayvan mahsulleri şirketi umum müdürlüğüne tayin edilmiştir. Şirketin merkezi Kars olacak, şark ve cenup vilâyetlerinde şubeleri bulunacaktır.

Doların kıymeti değiştirilmiyecek

Vaşington 13 (A.A.) — Maliye nazırı Morgenthau, gazetecilere demiştir ki:

«Doların altın kıymetini değiştirmek niyetinde değiliz. Amerikaya giren altınlar dolayısile hasıl olan vaziyet ise, bize endişe verecek mahiyette değildir.»

Türk spor kurumu ikinci başkanı

Ankara 13 — B. Halid Bayraktan inhilâl eden Türk spor kurumu ikinci başkanlığına B. Adnan Erkek seçilmiştir. Futbol federasyonu ikinci reisi B. Nasuhi Baydarın istifası haberi asılsızdır.

Manto hırsızı

Dün öğleyin Beyazıdda büyük Haydar sokağında Safa apartımanının zemin katına giren meçhul bir hırsız ayni katta oturan belediye memurlarından bay Cemal Aygenin refikasına aid bir manto ve bir eşarpi çalarak savuşmuştur.

B. Edenin nutku

Bir Alman gazetesi İngiliz nazırına hücum ediyor

Berlin 13 (A.A.) — Berliner Lokal Anzeiger gazetesi, İngiliz hariciye bakanı B. Edenin dün Liverpolda söylediği nutku mevzuu bahsederek diyor ki:

B. Eden Avrupanın teskini için icabeden hakikî sulh zihniyetini anlatarak hodbinliği tenkit etmiş ve diğer milletlerin de haklarının tanınmasını istemiştir. B. Eden bunu kime söylüyor? On seneden fazladır ellerine geçirdiklerinden bir parçasını feda etmek istemiyen ve anlaşmaya yanaşmıyan hodbin memleketlere karşı tek başına duran Almanyaya mı?

Nasyonal sosyalist Almanya diğer milletlere karşı cebir ile muamele etmek siyasetine öteden beri muarız bulunmuştur. Nasyonal sosyalist Alman daima yaşamak ve yaşatmak prensipini gütmüştür. Çünkü ancak o prensiptir ki milletlere inkişaf imkânlarını verebilir.

Hindistanda

İngilizler geniş bir tenkil hareketine başlıyacaklar

Londra 13 (A.A.) — Gazeteler Hindistanın şimali garbisinde, Veziristan mıntakasında isyan eden kabilelere karşı mühim bir tenkil kuvveti gönderileceğini ve bilhassa hareketin İpi fakirini istihdaf eylediğin yazmaktadır.

Bu mıntakada esasen iki İngiliz livası harekâtta bulunmaktadır.

Sıhhiye vekâleti sinema ile sıhhî ve terbiyevî propaganda yapacak

Ankara 13 (Telefon) — Sıhhiye vekâleti, köylerde sıhhî ve terbiyevî propaganda yapmak üzere sinema makineleri getirtmek üzeredir. Bu makineler akümlâtör, elektrik, icabında petrol ile işliyebilecektir.

Bu makineler sayesinde henüz elektrike kavuşmıyan yerlerde, en küçük köylerde bile Sıhhiye vekâleti tarafından sıhhî ve terbiyevî filmler gösterilecektir.

Dikkatler:

HER ŞEY YERLİ!

Burada «yerli» tabirile «millî» mânasını kasdetmiyoruz. İstanbul esnafının ağzında «yerli» kelimesi İstanbulda, İstanbul civarında yetişen demektir. Alışverişte bu kelime kadar suiistimale uğrıyan ve halkı aldatmağa hizmet eden bir kelime daha bulmak zordur.

Meselâ, Karadenizden uzunca bir seyahat neticesinde İstanbula gelmiş kalkan balıkları görürsünüz. Bunların hepsini size «yerli» diye satarlar. Yani Beykozda tutulmuş diye sürerler. Halbuki satılan balıkların sadece fiatine bakmak onların yerli olamıyacaklarını anlamağa kâfidir. Acaba «yerli» olmıyan bir balığı «yerli» diye satmak bir nevi tağşiş, bir nevi iğfal sayılmaz mı? Hakikat hilâfında lâkırdı söylemekte o kadar pervasız davranıyorlar ki «yerli» olmıyan bir mahsulün üzerine koca bir «yerli» levhası bile asıyorlar. Tatlıların halis şekerden yapıldığını ilân etmeyi satıcılara bir mecburiyet olarak tahmil eden usul ve nizam yerli olmıyan balıkların da menşeleri gösterilerek satılmasını mecburî kılamaz mı?

Bu fena âdeta yalnız balıkçılarımızda tesadüf edilmez. Zerzevatçılar da sebzelerini yerli diye takdim ederler. Ne kadar enginar görürseniz hepsi «Bayrampaşa» dır! Sanki hiç başka yerde enginar çıkmaz. Marullar hep «Yedikule», hiyarlar hep «Lânga» dır.

Ayni aldatma illeti yemişlerimize de tatbik olunur. Müşküle üzümlerini sokaklarda avaz avaz «halis çavuş» diye satarlar. Armutların hepsi «Akçe» dir, elmaların büyük ekseriyeti «Amasya» dır. Halbuki bu bir isimden ibaret kalmıştır. «Çavuş» demek üzüm demek olmuştur. «Akçe» ve «Amasya» kelimeleri de sadece armut ve elma mânasına kabul edilmiş gibidir.

Eğer bu usul halkı aldatmak kastile tatbik olunmasaydı bir şey denilemezdi. Fakat zannederiz ki her malı hakikî adile ve hakikî menşeile sattırmak yolunu bulmak lâzımdır.

***

SON «OK ATICI»

Gazetelerin verdiği malûmata göre, eski ok atıcılarımızdan bugün yetmiş yaşlarında tek bir adam kalmış! İnşaallah çok ömürlü olur, fakat o aramızdan kaybolduğu gün «ok atıcılık» hüneri de mezara girmiş olacaktır! Amerikada bile son zamanlarda «ok atıcılık» moda bir spor halini alırken bizim bu millî sporumuzun ebediyyen sönmesi çok hazin bir felâket olmaz mı? Sonra Avrupadan bir mütehassıs getirterek öğrenmeğe mecbur olacağımız ok atıcılığını henüz fırsat tamamen mahvolmadan kendi millî bir ananemiz ve marifetimiz halinde ihya etsek ne kaybederiz? Spor teşkilâtlarımız ve bilhassa Halkevlerinin sporculuk şubesi için ne iyi bir faaliyet sahası. Fakat çabuk davranmalı, zerre kadar vakit kaybetmemeli.

Kale duvarları üzerinde gezen bir çocuk düştü, bacakları parçalandı

Yeşildirekte oturan Samı adında bir çocuk dün Çatladıkapı civarında kale duvarları üzerinde gezerken müvazenesini kaybederk düşmüştür. Taşlar üzerine yuvarlanan çocuğun iki bacağı parçalanmıştır. Çocuk baygın bir halde hastaneye kaldırılmıştır.

ŞEHİR HABERLERİ

Gümrükte kurs

Yeni memurlar iki ay kursa devam edecekler

İstanbul gümrükleri baş müdürlüğü, yeni vazife alan memurlar için gümrük dairesinde bir kurs açmıştır. İki ay devam edecek olan bu kursa şimdiden 30 memur alınmıştır. Memurlar iki aylık zaman içinde gümrük muamelâtına aid formaliteleri ve bilhassa kanunları öğrenecek, kurs hitamında sıkı bir imtihana tâbi tutulacaklardır.

Bu imtihanda muvaffak olamıyan memurların sicillerine işaret konacak, bu suretle terfileri gecikecektir. Muvaffak olanlar daha çabuk terfi etmek hakkını kazanacaklardır. Şimdilik dersleri baş müdür bay Mustafa Nuri vermektedir.

Küçük sanayii himaye

Küçük sanayii himaye eden kanunun Kamutaya bir an evvel sevki ve bu sene tatbikine geçilmesi için çalışılıyor.

Kanun meriyete girdikten sonra esnaf cemiyetlerinin hepsi lâğvedilecek ve yerlerine yeni baştan, kanunun icap ettirdiği şekilde birlikler kurulacaktır.

Ayrıca bu birlikler kendi aralarında yaptıkları yıllık toplantılarından başka her sene toplu bir halde umumî bir kongreye davet edileceklerdir.

İthalât serbestisi

Tarifelerdeki tetkiklerin mühim bir kısmı bitti

İthalât serbestisi için genel ithalât rejimi listelerinde ve gümrük tarifelerinde yapılmakta oln tedkiklerin mühim bir kısmı bitmiştir.

İthali yasak eşya listesindeki maddelerin serbes listeye alınması ve yerli sanayii himaye için ağır gümrük resmi konması etrafındaki teklîflerden sonra millî sanayi birliği diğer listelerin muaddel şekillerini de bu hafta içinde tesbit edip neticesini gene teklif mahiyetinde Vekâlete bildirecektir.

İzmir sanayicileri, İstanbul sanayi birliğinin bu hususdaki tedkiklerile yakından alâkadar olmuş ve kendilerinin de bazı dilekleri olduğunu bildirmişlerdir. Bu münasebetle de İzmir sanayi birliğile İstanbul sanayi birliğinin bu mevzu üzerinde teşriki mesaî etmeleri muvafık görülmüş ve İzmir sanayi birliği kâtibi umumîsi B. Mehmed Ruşen Akgün bu maksatla şehrimize gelmiştir. B. Mehmed Ruşen Akgün millî sanayi birliğine gelerek kâtibi umumî B. Halid Güleryüzlü ile görüşmüş ve birliğin genel ithalât serbestîsi üzerindeki çalışmaları etrafında izahat alarak dün akşam Ankaraya gitmiştir.

B. Mehmed Ruşen Akgün, Ankarada İktisad Vekâletile temaslar yapacak ve birkaç gün sonra tekrar şehrimize dönerek İstanbul sanayi birliği kâtibi umumîsi ile çalışmalara başlıyacaktır.

Komünistlik tahrikâtı

Bir makinist bir sene hapse mahkûm oldu

Türkiye cumhuriyeti teşkilâtı esasiye kanununu tagyir maksadile teşekkül eden bir cemiyete iştirak etmek, komünistliğe tahrik mahiyetinde evrak yazıp dağıtmak ve memnu komünist gazeteleri dağıtmaktan suçlu 29 yaşında makinist Remzinin muhakemesi dün ağır ceza mahkemesinde bitirilmiştir.

Muhakeme neticesinde Remzinin 1 sene müddetle ağır hapse konulmasına ve o kadar da emniyeti umumiye nezareti altında bulundurulmasına karar verilmiştir.

Bir kayık battı, içindekiler kurtarıldı

Ziya, Nazif ve Tahsin adlarında üç balıkçı dün bir kayığa binerek Haliçte balık tutmak üzere Balıkhane sahiline gitmişlerdir. Bunlar balık tutmakla meşgulken Hasan kaptanın idaresindeki motör hızla gelerek balıkçı kayığına çarpmıştır. Kayık parçalanarak batmış, üç balıkçı denize dökülmüşlerse de boğulmadan kurtarılmışlardır.

Kazayı yapan motör kaptanı hakkında tahkikat yapılıyor.

Üç yangın

Itfaiye yetişerek üçünü de çabuk söndürdü

Dün gece İstanbulun muhtelif semtlerinde üç yangın olmuştur. Samatyada Hacıhüsrev mahallesinde Adalet adında bir kadın evinin apteshanesine bir mangal ateş bırakarak yatmıştır. Gece saat dört sıralarında mangaldan sıçrıyan kıvılcım tahtaları tutuşturmuş ve evin her tarafı alevler içinde kalmıştır.

Yangını derhal itfaiye haber alarak yetişmiş, evin bir kısmı yandıktan sonra söndürmüştür.

Beyoğlunda Kumbaracı yokuşunda Baronun marangozhanesinden yangın çıkmışsa da söndürülmüştür.

Aksarayda Lâleli civarında Osmanın evinde soba kurumları tutuşmak suretile yangın çıkmışsa da söndürülmüştür.

19 mayıs spor bayramı hazırlıkları

19 mayıs spor bayramının bu sene geçen yıllardan çok daha parlak geçmesi için hararetli çalışmalar göze çarpmaktadır. Bu hususta büyük bir program hazırlamak üzere bir komisyon teşkili de kararlaştırılmıştır. Komisyonda şehrimizde mevcud bütün teşekküllerden birer aza bulunacaktır.

Bugün saat 14,5 da valinin riyasetinde bu hususta görüşmek üzere bir toplantı yapılacaktır.

Profesör Navinin cenazesi dün kaldırıldı

Üniversite profesörlerinden bay Navi'nin cenazesi dün merasimle kaldırılmıştır. Cenaze önce hayvanat enstitüsüne getirilmiş ve burada nutuklar söylenmiştir. Söylevleri müteakib cenaze önde şehir muzikası ve müteaddid çelenkler olduğu halde üniversitenin önünden geçilerek Sirkeciye getirilmiş ve vapura naklolunmuştur. Profesörün cenazesi dün memleketine götürülmüştür.

Plâka resmi

Şoförler indirilmesi için belediyeye baş vurdular

Belediye kamyon ve kamyonet gibi nakil vasıtalarından alınan plâka resimlerinde tenzilât için tedkikat yapıyordu. Bunu haber alan şoförler alâkadar makamlara ve bu arada belediyeye de müracaat ederek kamyonlardan ziyade kendilerinden alınan plâka resimlerinin çok olduğunu ve müteaddit müracatlarına rağmen henüz bir netice elde edilemediğini bildirmişlerdir.

Belediye, şoförlerin bu müracaatlarını da tedkik etmektedir.

Emlâk birliğinin teşebbüsü

Dün bir gazete, yeni teşekkül eden emlâk birliğinin şehirde boş apartımanlar dururken ipotek suretile yeniden apartıman yapılmasına mâni olunmak için teşebbüsatta bulunacağını yazıyordu. Emlâk birliğinin bu hareketi belediye mahafilinde mânasız görülüyor.

11 ay 20 gün hapis

Çatalcada geceleyin Fatma adında bir kadının pencere camını kırarak zorla evine girip kadına taarruz etmeğe kalkışan Kemal adında biri dün ağır ceza mahkemesinde muhakeme edilmiştir. Kemalin bu suçu sabit olduğundan 11 ay yirmi gün müddetle hapsine karar verilmiştir.

Maslak faciası

Temyiz şoför Cafer hakkındaki kararı bozdu

Kurban bayramının ikinci günü Maslak yolunda şoför Mikailin idaresindeki tuğla yüklü kamyon Büyükdereye doğr giderken karşıdan gelmekte olan şoför Caferin su kamyonu ile çarpışmış ve çarpışma esnasında Caferin otomobilinin çamurluğunda duran jandarma Bektaş yaralanarak ölmüştü.

Üçüncü ceza mahkemesinde yapılan muhakeme neticesinde ölümle neticelenen bu kazada suçun yüzde yetmiş beşi şoför Mikailde olduğu tesbit edilmiş ve bunun bir sene hapsine, jandarmayı otomobilin basamağına bindirmesi yüzünden suçun yüzde yirmi beşi de şoför Caferde olduğu kanaatına varılarak Caferin de sekiz ay müddetle hapsine karar verilmişti.

Mahkemenin bu kararı temyiz edilmiş, temyiz mahkemesi tedkikat neticesinde bunlardan şoför Mikailin bir sene hapis kararını tasdik etmiş ve jandarma Bektaşı. kamyonun çamurluğuna bindirmekle suça iştirak ettiği noktasına istinaden şoför Cafer hakkında verilen sekiz ay hapis kararını Caferin lehine olarak bozmuştur. Evrak bu suretle mahkemeye iade edilmiştir.

Karabükte bir gümrük dairesi yapılacak

Görülen lüzum üzerine Karabüke bir gümrük dairesi yapılması kararlaştırılmış ve işe başlanmıştır. Karabüke gümrük memurları gönderilmiştir.

İSTANBUL HAYATI:

Koskoca adam ne oldu ?

Tramvayın ön sahanlığında balık istifi gibi biribirlerine sıkışmış yolcuları yara yara kan ter içinde kapıdan girdi. Çenesinden akan terleri mantosunun yakasına silerek hiddetle biletçiye bağırdı:

— Yazık senin gibi biletçiye. Acelen ne oğlum, krala esir kellesi mi götürüyorsun? Gördün ki, bay bindi, arkadan da elbet bir binen olur. Hemen zil çalıyorsun. Yoksa bizi babanın hayrına mı götüreceksin?.

Telâşla etrafına bakınarak gene biletçiye döndü:

— Hani, bizimki nerede?. Ayol, bizim bay ne oldu?. Şimdi beraber tramvaya bindik. Kaşla göz arasında nereye gitti koskoca adam?. Hadi bakalım, çabuk, bizimkini bul..

Biletçi de epiyce sinirlenmişti.

— Bayan, fazla gürültü yapma. Sizinki kimmiş, ne bileyim nereye gitti..

— Ayol, şangır şangır zil çalıp tramvay yürütmesini biliyorsun da, koskoca adamın ne olduğunu bilmiyor musun? Siyah paltolu, orta boylu, tıknazca bir adam. İsmi bay Rıdvandır. Sinema oyuncularının entarilerine bakıp da örnek alayım diye adamcağızı zorla sinemaya sürükledim. Ve lâkin şimdi senin yüzünden biribirimizi kaybettik. Para çantası da onda kaldı, evin anahtarı da. Böyle gece vakti ben yalnız başıma nerelere giderim?.

Biletçi hiddetle başını iki tarafa sallıyor, kadın durdukça kızıyor, bağırıyor:

— Ayol sana söylüyorum. Şöyle etrafı araştırıp ta bulsana bizimkini. Onu bulamazsan bilet de almam ha. Para yok ki bilet alayım..

Bunlar kapının arasında çekişirlerken arka sahanlıktan da bir gürültü koptu.

İmdad işareti verir gibi arka arkaya zil çınlıyor, bir adam acı acı haykırıyor:

— Heeeey biletçi. Orada çene yarıştıracağına tramvayı durdursana. Yanlış binmişim. Bizim bayan istasyonda kaldı. Kadıncağızın cebinde para da yok ki, başka tramvaya binsin..

Adamın sesini duyunca hiddetli kadın lâstik top gibi yerinden fırladı:

— Aa bizimkinin sesi. Vallahi bay Rıdvanın sesi. Hey Allahım, dağ dağa kavuşmaz amma, insan insana kavuşur, derler. Gördünüz mü?. Ben burada onu arıyorum, adamcağız da arka tarafta beni arıyormuş..

Telâşlı ziller üzerine tramvay bir müddet durduktan sonra tekrar hareket etti. O sırada hiddetli bayan da arka sahanlığa varmıştı.

— Ayol, şimdi burada bağıran adam ne oldu?.

— Gitti bayan. Biraz evvel tramvay durunca indi..

Gene biribirlerini kaybetmişlerdi. Tekrar zil çaldı, tramvay durdu ve kadın da indi. Fakat bilmem ki bay Rıdvana kavuşabildi mi? — C. R.

Bir otomobil yolda birine çarptı, bacaklarından yaraladı

Taksimde oturan Hilmi adında biri dün akşam Tarlabaşı caddesinden geçerken bir otomobil çarparak bacaklarından yaralamış ve kazayı müteakip şoför kaçmıştır. Vakayı haber alan zabıta memurları Hilmiyi hastaneye kaldırmışlar, kaçan şoför hakkında tahkikata başlanmıştır.

Bay Amcaya göre...

— Kalabalık şehirlerin âdet ve telâkkileri gibi cürümleri de başka türlü bay Amca...

... İnsan zekâsı büyük şehirlerde daha gelişiyor galiba ki şeytanın aklına gelmiyen işler yapılıyor!..

... Meselâ bizim Burdur zabıtası, kuruldu kurulalı daha bir kerecik bile, cam yüzüğü pırlanta diye yutturma vakası kaydetmemiştir sanırım!..

... Halbuki geçen gün İstanbulda dirileri ölü yapan bir şebeke yakalanmış. Kasaba ve köylerde böyle şahane suçlara raslanır mı?..

B. A. — Rastlanır ya, bizim köy kahveleri, mahalle kahveleri de ekseriya dirileri ölü yaparlar! ...

Hâmidin cenazesi bugün merasimle kaldırılacak

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

halinde teşekkür etmiş, gözlerini sevgili zevcesi bayan Lüsyene çevirerek birkaç dakika sabit nazarlarla baktıktan sonra ağzından:

— Lüsyen!

Sözü çıkmış ve gözlerini ebediyen kapamıştır.

Hâmidin ölümü dün gece telefonla Ankaraya bildirilmiş, Ankaradan kendisinin yüksek şerefine lâyik cenaze merasimi yapılması için İstanbul valiliğine emir verilmiştir.

Dün Hâmidin evi kara bir matem içinde idi. Bayan Lüsyen mütemadiyen buhran geçiriyor, hiç kimse ile konuşamıyordu.

Hâmidin ölümü derhal bütün şehre yayılmış ve dün sabahtan itibaren akrabaları, dostları, kendisini sevenler, İstanbulda bulunan mebuslar, İstanbul valisi, generaller ve birçok yüksek zevat Hâmidin evine koşmuşlardır.

Hâmid, evinde mesaî odasındaki sedir üzerine uzanmış yatıyordu. Üzeri bir örtü ile örtülmüştü. Büyük şairi ölüm döşeğinde ziyarete gelen herkes göz yaşları içinde idi. Dün ihtiyat zabit mektebi talebelerinden mürekkep bir grup ta eve gelerek Hâmidi ölüm döşeğinde selâmlamıştır.

Heykeltraş Nejad tarafından dün öğleden evvel Hâmidin yüzünün maskı alınmıştır.

Hâmidin son günlerine aid hatıralar

Büyük şair Abdülhak Hâmid, son günlerinde ölümün kendisine çok yaklaştığını hissetmişti. Bu kışı geçireceğine hiç te ümidi olmadığını sık sık tekrar ediyordu.

Son günlerinde kafası o kadar ölümle dolu idi ki ziyaretine gelen şair Necip Fazıl onu teselli için:

— Allaha raptı kalb edin!

Demiş, Hâmid hafifçe tebessüm ettikten sonra:

— O beni kendisine kalbetmesin.. demişti.

Hâmid, ölümünden sonra kendisi için büyük bir cenaze merasimi yapılmasını arzu ettiğini daima hissettirirdi. Bazı şairler öldüğü zaman cenaze merasiminden dönenlerle konuşurken:

— Cenazede kalabalık var miydi? diye sorar, bunu birçok defalar tekrar ederek kaç kişi bulunduğunu sezdirmeden tahkik ederdi.

Bir gün:

— Benim cenazeme kaç kişi gelecek? diye mırıldanmıştı.

Hâmidin bütün eserlerinde daima ölüm fikri etrafında derinleştiği görülür.

Bir gün ahbaplarile konuşurken her insan için mukadder olan ölümü nasıl beklediğini çok sanatkârane bir tablo ile canlandırmış:

— Kim bilir, demişti, benim cesedimi içine koyacakları tabutun tahtası yaş olarak şimdi hangi ağaçtadır. Tabutumun çivileri kim bilir nerelerdedir, tabutumun üzerine örtecekleri şal şimdi kim bilir hangi koyunun üzerinde bir tüydür.

Belki de namazımı kılacak olan imama her gün sokakta rasgeliyorum da bundan haberim yok.

Hâmid, ölüsünün tenha bir yere münferid olarak gömülmesini, kendisinin gaslini yapacak adamların çirkin, korkunç, bedenî ârızalarla malûl olmamasını, sevimli yüzlerin ve yumuşak ellerin cesedini yıkamasını vasiyet etmişti. Büyük şairin bu son arzusu yerine getirilecektir.

Son eseri

Hâmid, son günlerine kadar daima sanat aşkile heyecan duymuştur. Evelâ «Kanuniyetin vicdan azabı» ismini verdiği ve sonra sadece «Vicdan azabı» olarak değiştirdiği üç perdelik bir piyes yazmıştır. Eser tamamen ikmal edilmiştir. Son günlerinde bu eserinden bazı mısraları tekrarlıyordu.

Eserde yaşamak arzusile ölümün verdiği ümitsizliği tebarüz ettiren bir mükâleme dudaklarından düşmüyordu. Eserin kahramanı arkadaşın-

Hâmid ebedî uykusunu uyurken

Zevk yok gecesinde, gündüzünde
Ben neyleyim bu yer yüzünde

Diye hitap ederken, hayatı temsil eden muhatabı ona:

Tatlıdır rüzü şebi dünyanın
Tatmıyorsan o senin noksanın

Bugünkü cenaze merasimi

Hâmidni teçhiz ve tekfin işile belediye meşgul olmaktadır. Cenaze bugün 15,30 da Maçkapalastan kaldırılacak, namazı Teşvikiye camiinde kılındıktan sonra Zincirlikuyuda belediye tarafından yaptırılan asrî mezarlığa defnedilecektir. Bu suretle asrî mezarlığın ilk ölüsü büyük Hâmid oluyor.

Belediye bir mezar hazırlatmıştır. İleride mezarın etrafı çevrilecek, burada geniş bir sahaya «Hâmid mezarlığı» adı verilecektir.

Atatürk, Hâmidin cenaze merasiminde bulunmak üzere yaverini göndermiştir. Cenaze Top arabasile kaldırılacaktır.

Atatürk, Başvekil İsmet İnönü, Dahiliye vekili ve Parti genel sekreteri B. Şükrü Kaya namlarına birer çelenk konulacaktır. Merasime bütün Parti ve Halkevleri mensupları, vilâyet, belediye erkânı, Üniversite ve yüksek mektepler gençliği iştirak edecek, mezara Millet Meclisi, Vilâyet, Belediye, Parti, şehir, matbuat namına müteaddid çelenkler konacak, muazzam merasim yapılacak, nutuklar söylenecektir.

Bulgaristan çilek ihracına hazırlanıyor

Sofya ihracat enstitüsü şimdiden hazırlık yapıyor

Sofya 13 (Akşam) — Burada ihracat enstitüsünde, bu sene ilk olarak ihraç edilecek çilek ve domates için hazırlık yapılmaktadır. Bunlara Avrupada pazar araştırılmaktadır. Bu seneki bu mahsulât taze ve konserve halinde ihraç edilecektir. Domates salçasının ihracına şimdi de devam ediliyor. Yalnız Avrupa pazarlarında Bulgar domates saçlarına, İtalyan salçaları rakib çıkmışlardır. Buna rağmen Bulgarlar gene, 500 ton salça ihraç etmişlerdir. İhraç edilecek bütün salça yekûnu 780 tondur. Domates salçası için Bulgaristanda yeni kurulan birkaç fabrika çalışıyor.

Bulgarlar, Lehistana külliyetli miktarda tütün ihraç edeceklerdir. Sofyaya gelen Çekoslovak ihracat enstitüsü direktörü Dr. Turski bu hususta burada görüşmüştür. Bulgaristanda yakında un ihracatı için de hazırlık yapılıyor.

Gittikçe inkişaf etmekte olan yerli ipek sanayii ihtiyaçları için 2,000,000 kilogramdan ibaret olan yerli koza mahsulâtı kâfi gelmemektedir. Bunun için Ziraat nezareti, Bulgaristanda koza mahsulâtının çoğaltılması için ehemmiyetli tedbirler almıştır. Halka, vilâyet, ucuzca ipek böceği tohumları dağıtacaktır.

Yeni Bulgar paraları

Sofya (Akşam) — Nazırlar heyeti, son toplantısında 220 milyon leva tutarında yeni gümüş para basılması kararlaştırılmıştır. Basılan paralar, yüzer levalıktır. Para basma müsabakasına İngiltere, Çekoslovakya, Avusturya, Belçika ve İsviçre darphaneleri iştirak etmişlerdir. Fakat kesilme işi en ucuza mal olan Çekoslovakya darphanelerine ihale edilmiştir.

Türk - İngiliz iş münasebatı

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

tesirile, iş sahalarının daha ziyade artacağına şüphe yoktur.

B. Muammer Eriş, bunları söyledikten sonra Londra seyahatinin, yeni bir sınaî teşebbüsle alâkadar olmadığından, şimdilik bu sahada bir şey söylemeğe lüzum görmediğinden bahsetmiştir.

Bu seyahatten bahseden gazetelerden biri, B. Muammer Erişin Karabük fabrikasını alâkadar eden işlerle de meşgul olacağını yazmıştı. Halbuki B. Muammer Eriş, İş bankasını alâkadar eden meseleler hakkında Londrada, malî gruplarla temaslar yapacaktır. Bu temaslar neticesinde, İş bankasile, İngiliz malî grupları arasında yeni anlaşmalar yapılacağından bahsedilmektedir.

Alâkadar mahafil, İş bankası umum müdürü B. Muammer Erişin bu seyahatine büyük bir ehemmiyet vermektedir. — **H. A.**

İş bankasının Londra şubesi

İş bankasının Londrada bir şube açacağı, B. Muammer Erişin bunun için Londrada tedkiklerde bulunacağı ve alâkadarlarla temaslar yapacağı söyleniyor. İş bankasının Londra şubesi Türkiye dışındaki şubelerin üçüncüsünü teşkil edecektir. B. Muammer Eriş, seyahat esnasında ayni zamanda malî ve sınaî tedkiklerde de bulunacaktır.

Almanya yeni tekliflerde bulunmuş

Müstemleke veya istikraza mukabil Avrupa hududları hakkında teminat verecekmiş

Brüksel 13 (A.A.) — Dr. Schacht, tayyare ile bu sabah buraya gelmiş ve kral tarafından kabul edilmiştir.

Paris 13 (A.A.) — Oeuvre gazetesinde Mme. Tabouis, Dr. Schacht'ın Brükseldeki iktisadî görüşmeleri hakkında şunları yazmaktadır:

«Schacht, Hitlerin muvafakatile eski müstemlekelerden birinin Almanyaya avdeti veya yeni bir müstemleke ile başka siyasî teminat mukabilinde olmaksızın bir istikraz akdine mukabil, Çekoslovakya hududları da dahil olmak üzere Almanyanın Avrupa hududları hakkında bir nevi «resmî ve alenî teminat» vermesini teklif etmiş olduğu bildirilmektedir.

Henüz teeyyüd etmiyen bu haberler, Almanyanın dahilî ve haricî siyasetine hâkim olan buhranı göstermektedirler.

Türkiyeye eşya getirmekte olan bir vapur daha soyuldu

İçinde, Türkiyeye aid eşya bulunan bir vapur daha İspanya sularında soyguna uğramıştır. Yunan bandıralı 3300 tonluk Termaikos adını taşıyan bu vapurun İstanbuldaki acentesine gelen malûmata göre hâdise şöyle cereyan etmiştir:

Vapur Anvers'den muhtelif eşya yüklü olarak hareket etmiş ve Cebelüttarığa geldiği zaman asilerin gemilerile karşılaşmıştır. Asi gemiler Termaikosa dur emrini vermiş ve hemen vapurda taharriyata başlamışlardır. Neticede Türkiyeye aid 254 fıçı benzolü kendileri için lüzumlu bularak almış ve gemiyi serbes bırakmışlardır. Bu işler için gemi asiler tarafından bir hafta alıkonmuştur. Vapurun yakında limanımıza gelmesi bekleniyor.

Bu akşam:
SÜMER Sineması
Büyük yıldızların filmi olan Fransızca sözlü
CASUS PENÇESİNDE
şaheserini ilk defa olarak gösterecektir. Amerika harbine aid en güzel tarihî bir safhasını tasvir eden ve Kübalı genç bir dilberin aşk ve hissiyatının muzaffer olduğunu gösteren bu film: JOHN BOLES - Dilber BARBARA STANVİCK ve WALLACE BERRY gibi büyük artistler tarafından harikulâde bir tarzda oynanmıştır.

Fevkalâde bir musiki temsili zamanımızın Karozosu olarak şöhret alan, Milâno operası tenoru ALESSANDRO ZİLİANİ
AŞK ŞARKISI
Büyük musiki filminde (Verdi, Puccini, Giordano) nun klâsik parçalarını, Napoliten serenatlarını İtalyanca ve Almanca taganni edecektir. Diğer yıldızlar: Carola Höhn, Paul Horbiger, Fita Benkhoff
Cuma akşamından itibaren TÜRK sinemasında

Yarın akşam MELEK sinemasında
NEVYORK METROPOLİTEN operasının en meşhur iki yıldızı
KARL BRİSSON - ve MARY ELLİS
tarafından nefis bir surette yaratılan
AŞK - GÜZELLİK - MUSİKİ ve EĞLENCE FİLMİ
KIRAL EĞLENİYOR
Fransızca sözlü ve orijinal şarkılı

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

I — Yaprak tütün bakım evi pencerelerine takılmak üzere 2 numaralı örneği mucibince 697 M2 tel kafes pazarlıkla satın alınacaktır.

II — Pazarlık, 15/IV/937 tarihine rastlıyan Çarşamba günü saat 16 da Kabataşta levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

III — Şartnameler parasız olarak her gün sözü geçen şubeden alınabilir.

IV — İsteklilerin pazarlık için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralarile birlikte adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (2001)

★

I — İdaremizin Çamaltı Tuzlasından veya Foça ambarından şartnamesi mucibince; Karadeniz, Akdeniz, Adalar ve Marmara denizi sahillerinde ve İstanbulda kâin tuz ambarlarına «43,000» ton tuzun nakli pazarlık usuliyle eksiltmeye konulmuştur.

II — Pazarlık 29/IV/937 tarihine rastlıyan perşembe günü saat 15 te Kabataşta Levazım ve Mübayaat şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

III — Şartnameler parasız olarak her gün sözü geçen şubeden alınabilir.

IV — İsteklilerin pazarlık için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralariyle birlikte adı geçen Alım Komisyonuna gelmeleri ilân olunur. (2076)

Üsküdar Mıntakası Tahsilât Müdürlüğünden:

Göztepe, Göztepe mahallesinin eski Çukurçeşme yeni Kadirağa sokağında kâin eski 10-11 yeni 11-11 sayılı ev mutasarrıfı Binbaşı Tahsinin 608 Lira 47 kuruş borcundan dolayı mahalli mezkûr müzayedeye vazedilmiştir. İhalei evveliyesi 30/4/937 cuma günü saat 14 de icra kılınacağından talip olanların % 7,5 pey akçeleri ile birlikte Kadıköy Kazası idare heyetine müracaatları. (1953)

Gümrükte eşya satışları
İstanbul Gümrüğü Başmüdürlüğünden:

Galatada Koca Mustafa caddesindeki 5 sayılı satış ambarında bulunan İpekli, pamuklu mensucat, manifatura, cam eşya, hırdavat, attariye, demir eşya, makinalar, tuhafiye, kokular, kantariye, eczayı tıbbiye, ve emsali eşya 12/4/937 gününden itibaren her gün saat 13 den 18 e kadar pazarlık ve arttırma suretlerile ve peşin para ile satılacaktır. İsteklilerin bu elverişli satışlardan istifade etmek üzere muayyen gün ve saatte anbardaki satış komisyonuna gelmeleri ve isteyenlerin satılacak eşyayı her gün görebilecekleri ve evvelce ilânı yapılıpda Reşadiye caddesindeki satış salonunda satılacağı bildirilen eşyanın da ayni anbarda kurulacak komsiyonca satılacağı ilân olunur. (2072)

Çarşıkapı
AZAK SİNEMASI
Bugün matinelerden itibaren bu senenin en büyük filmlerinden
100 SENE SONRA
Ayrıca:
İSLÂV İHTİRASLARI
Frederic March - ve Anna Sten in en güzel filmleri

Büyük... Küçük herkes
Bugünden itibaren
YILDIZ SİEMASINDA
gösterilmeye başlanan
ŞİRLEY TEMPLE'in
Bu sene gösterilen en güzel filmi
ŞİRLEY KAPTAN
Ayrıca:
BİTMEMİŞ SENFONİ
MARTHA EGGERTH'in ölmez eseri

Bu hafta
SAKARYA sinemasında
Aşk... Casusluk... ve kin filmi olan:
ZEHİRLİ SEVDA
Oynıyanlar: RENÉE St. CYR - JULES BERRY ve PİERRE RENOİR

Şehremini Halkevinden:

Şehremini Halkevinde 15 nisan 1937 perşembe günü saat 17 de Dr. Reşit Sami tarafından ağız hıfzıssıhhası ve diş bakımı mevzulu bir konferans verilecektir. Herkes gelebilir.

SİNEMACILIK DÜNYASININ EN GÜZEL FİLMİ
ROMEO ve JULİET
İPEK sinemasında Filmini daha görmediniz mi?

SİYASİ İCMAL

Belçikadaki son seçim

Belçika Avrupanın küçük bir devleti olduğu halde coğrafi mevkiinin ve siyasi ve iktisadi kudretinin ehemmiyeti dolayısile bu kıtanın umumi politikasında mühim bir âmil bulunmaktadır. Ahiren bu devlet Fransa ile ittifakına ve İngiltere ile hususi taahhüdlerine nihayet verip yeni Lokarno misakından uzak kalacağını ve mutlak bitaraflığa döndüğünü ilân ederek Avrupanın garbindeki emniyet sistemini alt üst etmişti. Bu suretle İngiltere ile Fransa büsbütün yeni bir vaziyet karşısında kalmışlardır.

Avrupa politikasındaki ehemmiyeti itibarile Belçikanın yalnız haricî değil ayni zamanda dahili siyaseti de bütün dünyanın dikkatini celbediyor. Zaten bu devletin yeni dış politikası dahildeki siyasî cereyanların tabii bir neticesi bulunuyor. Belçikanın yarı halkını teşkil eden ve Cermen ırkına mensup bulunan Flaman'ların zoru ile Belçika mutlak bitaraflık politikasına dönmüştür.

Flaman milliyetperverleri ile Reksist'lerin ahiren ittifak etmiş olmaları Belçikanın dahilinde büsbütün yeni bir vaziyet doğurmuştur. Evvelce beraber hareket edemiyen sosyalist, liberal ve katolik unsurları şimdi bir safta hareket ediyorlar. Bu beraberlik Brüksel intihap dairesinde Başvekil Van Zeeland ile Reksistlerin lideri Degrelle arasında ahiren yapılan intihap mücadelesinde daha açık görülmüştür.

Başvekil hiç bir partiye mensup bulunmadığı halde sırf demokrasi ve parti ve millî birlik sistemine taraftar bulunduğu için paytahtta bu partilerin yardımı ile reylerin yüzde yetmiş beşini almıştır. Degrelle yüzde yirmisini almış ve yüzde beş nisbetinde boş pusula verilmiştir. Fakat bu muvaffakıyet, kahir ekseriyeti Valon olan bu şehirde olduğundan Flaman milliyetperverlerin bir hezimeti sayılamaz. Bilâkis Belçika şimdi ırkî ve siyaset mezhebi cihetinden iki muharip cepheye ayrılmış bulunduğundan bundan sonraki mücadeleler daha şiddetli olacaktır.

Feyzullah Kazan

DÜNYADA neler oldu neler oluyor?

Otomobil sanayii

1929 senesinde en çok otomobil yapan diyar Amerika, sonra Fransa idi.

Yedi sene zarfında otomobil sanayiini ilerileten diyarlar Kanada, İngiltere, Almanyadır. 1929 danberi bunlardan hiç biri Amerikayı geçemedi ama, Fransa ikincilikten beşinciliğe düştü.

Japon nezaketi

İki Japon tayyarecisi Fransada Bourget tayyare meydanına indiler.

Bu ziyaret, Fransadaki Japon kolonisini Bourget meydanına toplamıştı. Tayyare yere indi. Tayyareciler toprağa bastılar ve millettaşlarının önünde, iki büklüm olup yerlere kadar iğildiler. Tayyarecileri karşılamağa gelen Japonlar da ayni suretle, iki büklüm olup, bu selâma mukabele ettiler.

Japonyada hürmetkâr selâm, bizim eski zamanda yaptığımız gibi, iki büklüm yerlere kadar iğilerek veriliyor.

Garip bir abide

Kousasın zengin çifçilerinden bay Davisin 1930 senesinde karısı öldü. Bu sene bay Davis karısı namına bir âbide yaptırdı. Bu âbide on bir büyük heykelden mürekkebdir. Heykellerden ikisi bay Davisle karısını nişanlanma töreninde gösteriyor ve diğerleri hayatlarının muhtelif safhalarını temsil ediyor, sonuncusu da bay Davisi tek başına düşünür gösteriyor.

Bu âbide için bay Davis bütün servetini sarfetmiş. Yeğenleri diyor ki:

— Çocuğu yoktu, servetini bize bırakmamak için bu âbideyi yaptırdı!

Kilise vagonu

Yemek vagonu, yataklı vagın olur da, neden kilise vagonu olmasın?..

Bu da oldu. Sudanda yaşıyan İngilizler, kiliseye gidemediklerinden şikâyet ettiler. İngiltere hükûmeti de, Sudanda işliyen hatlara bir vagon koydu: Kilise vagonu. Tren her istasyonda duruyor ve oradaki hıristiyanlar bu vagona girip dua ediyorlar.

Ceza kanunları

Her ceza kanunu başkadır. İşte misalleri:

Cenubî Afrikada, Nilstrumda, bir yerliyi öldüren on beş yaşında bir çocuk sekiz değnek yemeğe mahkûm edildi.

Amerikada, Demurde 3,000 dolar çalan bir hırsızı 28 dolar para cezasına mahkûm ettiler.

Jamaikte, Kingston şehrinde on dört yaşında bir mektep talebesi, arkadaşlarından birinin boynunu camla kestiği için, yüz kere: «Arkadaşımın boynunu kesmemeliyim» cümlesini yazmağa mahkûm edildi.

Kabul edilen dualar

Los Angeleste, Samuel Vitaker adında biri karısını öldürdü, müebbed kürek cezasına mahkûm edildi. Katil, hüküm tefhim edilince, mahkeme salonunda ellerini havaya kaldırıp dua etti:

— Eğer bu menfur cinayeti ben işledimse, hapishaneye gitmeden Allah canımı alsın!..

Mahkemeden çıktı, hapishane arabasına bindi ve hapishanenin önüne gelince, kalb sektesinden öldü.

Birmingamda, Jorj Valter isminde biri, bir zenciyi öldürmek suçundan tevkif edildi. Adamın anası bu haberi duyunca:

— Eğer oğlum bu cinayeti işledise Allah canımı alsın! dedi.

İki gün sonra öldü.

Kadın istipdadına karşı

Amerikalı erkekler, karılarının istibdadile mücadeleye karar verdiler. Ne zaman evlerine geç dönseler, karılarından süpürge sopası yiyen bu kocalar, «mazeretçiler klübü» adile bir klüb açtılar.

Evlerine geç döndükleri zaman, yanlarına bu klüb âzasından bir arkadaş alacaklar ve bu arkadaş kadının hiddetini bastırmak için bir mazeret uyduracak. İstiyen kocalar da, geç kaldıkları zaman, klübe telefon edip:

— Gene geç kaldım, karıma ne mazeret bulup söyliyeyim?

Diye soracak, öğrenecek ve karısına bu mazereti söyliyecek... miş!..

Konya ovasının yağmura ihtiyacı var

Konya (Akşam) — Konya ovasının yağmura ihtiyacı fazladır. Çiftçilerin gözü hep havadadır.

Belediye meclisi, toplanarak varidat ve masraf bütçelerini tedkike başlamıştır. Belediyenin 937 yılı varidat ve masraf bütçesi tevazün ettirilerek 218,000 lira olarak tesbit edilmiştir.

Belediye, faaliyetine devam ediyor, istasyon caddesini parke ile döşetmeğe devam ediyor. Mezbaha etrafına da 150 kusur ağaç dikilmiştir. Bu sene mezbahada bir de lâboratuvar tesis edilecektir.

Polis Hasan Basrinin katili ağır ceza mahkemesine verildi

Birkaç ay evvel Çemberlitaş civarında Piyerloti caddesinde hırsızlık maksadile evine girdiği polis Hasan Basriyi öldürmek ve üç bekçiyi de yaralamaktan suçlu Nâzım hakkında birinci istintak dairesince yapılmakta olan tahkikat bitirilmiştir.

Suçlu Nâzım hakkında Türk ceza kanununun 450 nci maddesile son tahkikat açılmak üzere evrak ağır ceza mahkemesine verilmiştir. Bu maddenin gösterdiği ceza idamdır. Yakında Nazımın ağır cezada muhakemesine başlanacaktır.

Şarapçılık ıslah edilecek

Şarap fiatlerinin de ucuzlatılması düşünülüyor

İnhisarlar idaresi memlekette şarapçılığı ıslah etmek üzere faaliyete geçmektedir. Gerçi memleketimizde muhtelif cins şaraplar imal ve bunlar seneden seneye ıslah edilmektedir. Fakat bugünkü tekniğin kâfi olmadığı anlaşılmıştır.

Bir gazete Avrupadan şarap mütehassısı getirtileceğini yazıyordu. İnhisarlar idaresi bu hususta henüz katî bir karar vermemekle beraber tetkiklerini derinleştirmek maksadile Fransız mütehassıslarının fikirlerini almayı muvafık görmektedir.

Şarapçılığın ıslahı sırasında bilhassa şarap cinslerinin çoğaltılmasına çalışılacaktır. Memleketimizde Muhtelif cins üzümler yetişmekte, fakat bugünkü teknikle bu mahsulün ekserisi şarap imalinde kullanılamamaktadır. Üzümlerin taşıdıkları adlara göre muhtelif cins şarap imali fabrikalarda da esaslı tadilât ve yeni tesisat kurmağı icab ettirmektedir.

Bütün bu işler yapıldıktan sonra şarabın memlekette diğer içkileri geride bırakması için fiatler imkân nisbetinde indirilecektir. İnhisarlar idaresinin istatistikleri, son zamanlarda imal edilen misket şarabının ucuz fiatle piyasaya çıkarılmasından sonra istihlâkin az zamanda artmakta olduğunu göstermektedir.

Karamanın bir köyünde esrarengiz bir cinayet

Karaman (Akşam) — Çumranın Dinek nahiyesine bağlı «Cicek» köyünde Ali Rıza adlı birisi çifte ile öldürülmüştür.

Yapılan tahkikata nazaran Ali Rızanın hayvanlarını sulamak için önünde durduğu sarnıç içinden siper alan meçhul bir şahıs tarafından atılan iki kurşun zavallıyı yaralamıştır. Yaralı 15 metre kadar yürüdükten sonra düşüp ölmüştür.

Ali Rızanın, aralarında eski bir husumet olan ve kendisi tarafından babası yaralanan biri tarafından öldürüldüğü iddia edilmekte ise de bu şahsın bu işi yapamıyacağı ve belki de yaptıracağı söylenmektedir. Müddeiumumilik işe el koymuştur.

Keçiburluya kar yağdı

Keçiburlu (Akşam) — Mevsim icabı uzun günlerdenberi devam eden sıcak ve güzel bahar havalarının tesirile bağ ve bahçelerde çiçek açan ağaçların üzeri akşamdan başlıyan şiddetli bir fırtına ile karışık saatlerce yağan yağmurdan sonra sabaha kadar bora ve tipi halinde yağan bir kar tabakasile her taraf örtülmüştür.

Köylüler bilhassa bu yağan kara çok sevinmekte ve ziraat için çok büyük faydası olduğunu söylemektedirler.

Fakiliye yağmur ve kar

Fakılı 11 (Akşma) — Köyümüz ve civarında pazartesi gününden itibaren başlıyan bereketli yağmurlar devam etmektedir. Havalar birden bire soğuduğundan bu gece kar yağmıştır. Hava bir kış manzarası göstermektedir. Sobalar tekrar kurulmuştur. Köylü bu vaziyetten çok memnundur.

İzmir vilâyetinde bu sene 1000 aile göçmen yerleştirilecek

İzmir (Akşam) — Geçen sene Romanya ve Bulgaristandan İzmire getirilen göçmenler için vilâyetimizin muhtelif köylerinde 671 tek ve 62 çift ev inşa ettirilecektir. Evlerin inşası için lâzım olan kereste, Denizli ormanlarından temin edilecektir. Bu sene de İzmirin muhtelif yerlerine 1000 aile göçmen iskân olunacaktır.

MÜVASALÂT
ZOE MODA EVİ
Bugünden itibaren Parisin bütün yenimodellerini teşhire başlayacağını muhterem müşterilerine tebşir eyler
Beyoğlu İstiklâl caddesi 292
numero 2 nci kat

Büyük Şaire aid hatıralar

Hâmid, bayan Lüsyenle beraber 6 mayısı kutlamağa hazırlanıyordu

Zavallı Abdülhalik Hâmid, Süleyman Nazif öldüğü zaman:

— Onun cenazesini takip etmekten utanıyorum. Bunu ben ona yapmıyacaktım, o bana yapacaktı.. demişti.

Cenab Şahabeddinin ölümünde gönderdiği mektupta: «Senin ölümünü görmek bana acı verdi.. diyordu, sıra bende idi..»

Ondan sonra Sami Paşazade Sezai öldü.

Abdülhak Hâmid gene müteessirdi. Arkadaşlarından birinin ölümünü gördü diye..

Abdülhak Hâmide son zamanlarda garip bir haleti ruhiye gelmişti. Kendisinden biraz genç bir edip ölse büyük şair etrafındakilere:

— Hakikaten yaşamaktan artık utanıyorum.. diyordu.

***

Hâmide dair kırık dökük hatıralarımı toplarken aklıma bir tarih geldi: 6 mayıs tarihi... Mayısın altıncı günü Hâmidle Lüsyenin evlenmelerinin tam 25 inci yıldönümüdür. Bu bir çeyrek asırlık evlilik hayatını büyük şairle zevcesi tes'id edeceklerdi. Bayan Lüsyen bundan bir ay evvel kendisile görüşürken bana:

— Yirmi beş yıl.. ne çabuk geçti... Hakikaten bugün için küçük bir program yapmak ve kutlamak istiyoruz... demişti.

Zavallı Hâmid.. zavallı Lüsyen.. ve zavallı 6 mayıs...

***

Hâmidin son zamanlarda en büyük iztırabı yürümekte çektiği müşkülâttı.. yürümek istemek ve yürüyememek... Büyük şairi işte en büyük azaba sokan bu idi...

Bir ay evvel bayan Lüsyen diyordu:

— İçi çok genç kaynıyor. .büyük bir enerjisi var. Fakat bu enerjiyi ona yaptıracak maddî kuvvet yok... İşte Hâmidin en büyük iztırabı... O menfezi olmıyan bir yanar dağ gibi için için kaynıyor.

Hâmid zamanının en şık adamı idi. Gençlik arkadaşı Sami Paşazade Sezai anlatmıştı:

— Bir gün Pariste bir kabarede oturuyorduk... Bir ressam yanımıza yaklaştı. Ve bana fransızca şordu:

— Bu şık adam kimdir?...

Cevap verdim:

— Bir türk şairi..

— Hayret.. hayret.. müsaade eder misiniz bir resmini yapayım..

Ve Fransız ressamı Hâmidin pek beğendiği giyinişini, zerafetini en ince noktasına kadar tesbit için onun gayet güzel bir resmini yaptı...

***

Hâmid son zamanlarda nazlı bir çocuk haline gelmişti. En beğendiği yemek pişirtilse:

— Ben bundan yemem.. diyordu.

O zaman bir otomobile atlanıyor, lokanta lokanta dolaşılıyordu.

Doktorun tavsiye ettiği uyku saati geldiği zaman büyük şair sızlanıyordu:

— Ben yatmıyacağım!.

O zaman Hâmid bin bir güzel sözle yatağına yatırılıyor ve istirahat etmesi temin ediliyordu..

Hâmid çok gezmiş, dünyanın birçok yerlerini görmüş bir adamdı. En son görüştüğüm zaman sormuştum:

— Genç olsanız ne yapardınız?.

— Gezerdim.. gençliğimde gördüğüm yerleri tekrar görmek daissılası içindeyim... Hindistan, Londra, Paris ...İstediğim kadar dolaşırdım..

***

Hâmidin gençliği Sami Paşazade Sezai ile birlikte Çamlıcada geçmişti. Hattâ büyük şair ilk aşk hislerini de burada Çamlıca tepelerinde duymuştu. Geçen yıl hastalanınca:

— Aman demişti, beni Çamlıcaya götürün.. orada gençliğimi hissediyorum.. beni Çamlıca tepelerine çıkarın..

Hakikaten Hâmid Çamlıcaya götürülünce iyileşmişti.

Hâmid Çamlıcadan bahsederken:

— İstanbulun en güzel yeri.. derdi.

Büyük şair yazın gelmesini büyük bir sabırsızlıkla bekliyordu.. tekrar Çamlıcaya gidebilmek için.. ne yazık ki, bu yaz Hâmid Çamlıca tepelerinden İstanbulu seyredemiyecek, Çamlıcada gruba karşı dudakları arasında şiirler fısıldayamıyacak. — *H. F.*

İzmir elektrik ve su şirketleri

Nafia komiserliği tedkikat yapmağa başladı

İzmir (Akşam) — İzmir elektrik ve su şirketlerinin halkın aleyhine olan bazı hareketleri üzerinde İzmir Nafıa komiserliği tarafından tedkikler yapılmaktadır. Komiserlik, elektrik ve su şirketlerinin abonmanlarına mukavele imza ettirirken tatbikini kabul ettirdiği bazı şartlar üzerinde durmuştur. Su şirketinin abonmanlar için hazırlattırdığı matbu mukavelelerde öyle maddeler vardır ki, bunlara hayret etmemek imkânsızdır. Meselâ, (Su şirketi, abonmanın en küçük hatası üzerine derhal suyu kesebilir ve abonmanını susuz bırakabilir. Su şirketi memur ve müstahdemlerinin tutacakları zabıt varakaları, resmî dairelerle mahkemlerde tutulan zabıt varakaları mahiyetinde ve muteberdir.)

Nafıa komiserliği, bilhassa bu kayıd üzerinde durmuştur. Hükmî şahsiyeti haiz bir şirketin memur ve müstahdemlerinin tuttuğu veya tutacağı zabıt varakaları, resmî bir daire veya mahkemece tutulan zabıt varakası kıymetinde addedilebilir ve muteber olabilir mi? Bu takdirde şirket, resmî bir daire sayılmaz mı? Abonmanın en küçük hatasının tahdid edilmesi, tasrihi lâzım değil midir?.

Nafıa komiserliği, bu mesele ile bu gibi diğer bazı meseleler hakkında bir rapor hazırlıyarak Nafıa vekâletine göndermiştir. Halkı, bir tazyik altına almağa matuf bu gibi hareketler bertaraf edilecektir.

Trabzonda kız lisesi açılacak

Trabzon 13 (Akşam) — Gelecek yıl Trabzonda bir kız lisesi açılacaktır.

Gelibolunun bir köyünde yangın

8 ev, 37 samanlık ve ahır yandı

Gelibolu (Akşam) — Geliboluya üç saat mesafede Tayfur köyünde çıkan lodos rüzgârının çok şiddetli esmesi yüzünden az zamanda tevessü ederek birkaç saat içinde (8) i mesken olmak üzere 37 samanlık ve ahır yanmıştır.

Kaza kaymakamı ve jandarma komutanı yangın mahalline hemen otomobille hareket ederek yangının söndürülmesini ve köyün kâmilen yanmaktan kurtarılmasını temin etmişlerdir. İnsanca zayiat yoktur, yangının sebebi hakkında tahkikat devam etmektedir. Yangının köy fırınından kazaen çıktığı zannı kuvvetlidir.

Müstahdeminin muayenesi

Halkla temas halinde bulunan esnafın her üç ayda bir muayenesi icap etmektedir. Belediye müstahdemin şubesince bu hususta yapılan muamelelerin son zamanlarda geciktiği ileri sürülüyor. Umumî sıhhat noktasından çok mühim olan bu işin süratle görülmesi için müstahdemin şubesi teşkilâtının takviyesi icap etmektedir. Belediye bu şubeye bir müdür tayin etmeğe karar vermiştir.

Yeni müdür tayin edilip vazifesine başladıktan sonra müstahdeminin muayenesi daha sıkı bir şekilde takip edilecektir.

MÜVASALÂT
Bayan LONGİNOTTİ
Yeni modellerini getirerek son seyahatten avdet ettiğini muhterem müşterilerine tebşir eyler.

Tütün memleketimize nasıl girdi ?

Bugünkü sarma sigaraları ilk icad eden bir türktür

Pipo evvelâ nerede kullanıldı ? Sigara ve pipoları nasıl içmelidir ?

Tütünün memleketimize hangi tarihte girdiğini, piponun evvelâ nerede kullanıldığını ve geçirdiği safhaları, ilk sarma sigaranın bir Türk tarafından icad edilerek sonra bütün Avrupaya yayıldığını biliyor musunuz? İnhisarlar pipo harmancısı B. Süleyman Ünlü piponun tarihçesi ve tütün mevzuu etrafında çok şayanı dikkat şeyler söylemektedir.

B. Süleyman Ünlünün izahatına göre pipo tütünün en eski bir kullanma vasıtasıdır. Amerikayı keşfedenler Amerika yerlilerinin tütünü muhtelif şekillerdeki taş ve kemikten yapılan pipolarda kullandıklarını görmüşler, bu yeni âdeti Avrupaya tanıtmışlardır. Evvelâ İngiltere ve Hollandada bu yeni modaya uyularak topraktan pipolar yapılmış, kısa zamanda pek çok rağbet bulmuştur. Bundan sonra Balkanlarda lüle taşından Alp memleketlerinde ağaçtan mamul pipolar kullanılmıştır.

Hattâ bir zamanlar porselenden yapılan pipolar görülmüştür. Bu sıralarda yumuşaklığı dolayısile elle işlenmeğe müsaid lüle taşından yapılan pipo başlıkları şehir, silâh, ve hayvanat gibi oyma resimlerle süslenmiş ve en pahalı tütün içme vasıtaları olarak kullanılmıştır.

Bu devirlerde şarkta tütün kullanma vasıtası olarak nargile kullanılıyordu ve bütün Afrikaya yayılmıştı. Senelerce Avrupada büyük porselen başlı ve bir metreye kadar uzun ağaç ağızlıklı saatlerce içilebilecek kadar büyük pipolar kullanılmıştır.

Zamanımızda kullanılan kısa pipolardan en iyisi çok sert ve sağlam olan kırmızı renkteki Erica arborea ağacından yapılanıdır. Bu ağaç Korsikada yetişmekte, kökleri topraktan çıkarılıp pişirildikten sonra işlenmektedir.

Memleketimize tütün ne zaman girdi?

Jean Nicot isminde bir adam tütünü ilk defa olarak 1560 senesinde Portekize getirmiş ve 1580 de bütün Avrupa tütünü öğrenmiştir. Tütünün memleketimize 1600 senesinden evvel girdiği tahmin edilmektedir.

Tütün memleketimizde 1854 Kırım muharebesine kadar enfiye şeklinde ve lülesi topraktan, marpucu kamıştan ve kendisi Hindistan cevizi veya ağaçtan yapılmış Nargilelerde ve yahut lülesi toprak, içilecek yeri uzun kamış, yasemin, kiraz veya gül ağacından yapılan uzun çubuklarda kullanılmakta idi. Diğer memleketlerde tütün bunlardan başka püro ve çiğnemek suretile de kullanılmakta idi.

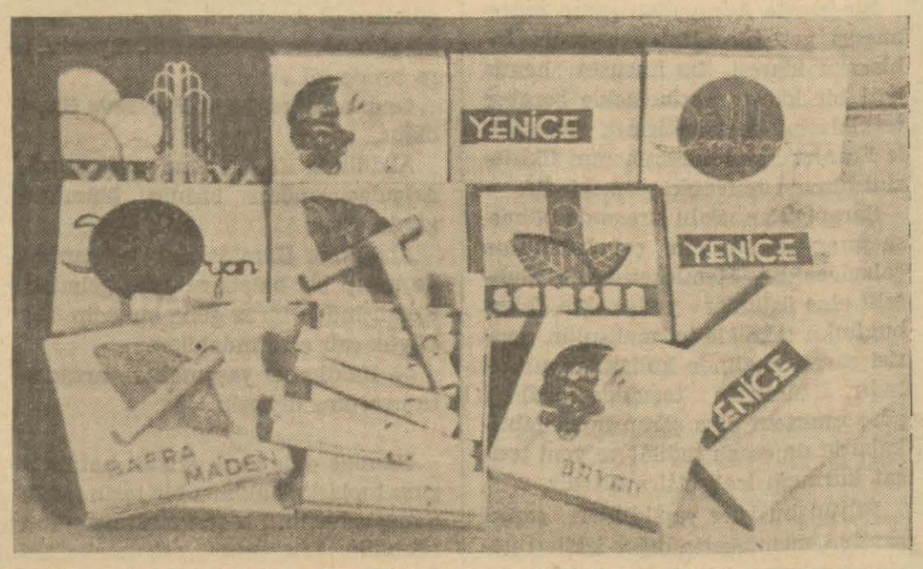

Muhtelif sigara paketleri ve sigaralar

Tütünün sigara şeklinde kullanılması Türkler tarafından bulunmuş bir usuldür.

Sarma sigarayı icad eden Türk

1854 Kırım muharebesinde müttefikimiz olan Fransız ve İngiliz askerleri ile cephede istirahat etmekte olan bir Türk askeri silâh arkadaşları gibi tütün içmek üzere torbasından çubuğunu çıkarmış, fakat o sırada düşman tarafından gelen serseri bir kurşun bu Türk çocuğunun çubuğunu parçalamış, kendisini tütün içmek zevkinden mahrum bırakmıştır. Başka şekilde tütün içmek usulü henüz malûm olmadığı için yerdeki çubuğunun parçalarına teessürle bakarken yabancı arkadaşlarının çubuklarını çekerek müstehzi nazarlarla kendisini süzmelerine büsbütün kızan genç asker fena halde öfkelenmiş ve tütününü içmek için bir çare aramağa koyulmuştur.

Bu Türk çocuğu bir lâhza düşündükten sonra derhal boş fişek kovanından bir parça kâğıt koparark arkadaşlarının tecessüsüne aldırmadan tütünü kâğıda sarmış ve onların merak ve hayretleri önünde tütününü içmeye başlamıştır. Bu genç asker bu suretle dünyada bugüne kadar içilen ve miktarı rakkam ile ifade edilemiyecek kadar büyük bir yekûn tutan sigaraların birincisini içmiş oluyordu.

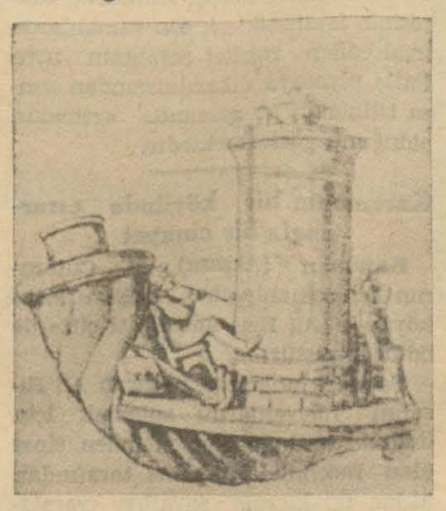

Lüle taşından yapılmış eski bir pipo başlığı

Bu buluş kısa bir zamanda bütün Türkiyeye yayılmış, Fransız ve İngiliz askerleri memleketlerine dönerlerken beraberlerinde bu sigaretlerden de götürmüşlerdir. Pariste bu sigaretleri gören ticaret erbabı hemen Türkiyeye büyük siparişler vermişler, Nihayet bu bir moda haline gelmiş, tatlı Türk tütünlerile yapılan sigaretler Fransız tiryakilerini memnun bırakmış, Türk tütünlerinin şöhreti de o zamandan başlamıştır.

Tütün tiryakileri

Muhtelif şekillerde istimal edilen tütünün tiryakilerince bunları kullanmak için hazırlanmanın da büyük bir zevki vardır. Meselâ bir sigara tiryakisi tabakasından aldığı sigaranın ucundaki kırıntı tütünün ağzına gelmemesi için tabakanın üzerine bir iki defa vurur. Bir çok tiryakiler kıyılmış tütün kullanarak sigaralarını bizzat itina ile sararlar. Püro tiryakisi pürosunun içilecek olan kapalı ucunu keserken çatlamaması için evvelâ ağzile ucunu hafifçe ıslatır. Pipo tiryakisi ise yeni açtığı tütün kutusunu evvelâ kokladıktan sonra bir miktar tütün alarak piposunu doldurur.

Tütün, sigaret, püro veya pipo şekillerinde hazırlanıp yakılarak içilirken bunlar tabiî içlerini ancak yarısına kadar muhafaza ederler. Diğer kısımdaki tütünün lezzeti mütemadiyen geçen duman tarafından bozulur, acılaşır, sertleşir. Pipoda da ayni hal görülür. Onun için dörtte üçüne kadar içilen bir sigara atılmalı, beşte dördüne kadar içilen pipo da artık boşaltılmalıdır. Eğer sonuna kadar içilmeye devam edilirse acı bir duman ağıza kadar gelecek, hattâ tütün kırıkları ağızlığı tıkıyacaktır.

Tütün muhtelif şekillerde kullanmak suretile vücude alınan nikotin miktarı başka başkadır. Tütünün dumanını iyice çekmeden, tütün dumanını içe çekmeden kullanmakla havi olduğu nikotinin yüzde 1,5 ğu, tütün dumanın içe çekmek suretile havi olduğu nikotin miktarının yüzde 10 nu, ve tütünü ağızda çiğnemek suretile yüzde 20 si vücude alındığına göre çubukta veya pipoda kullanılarak dumanı içe çekmeden ağızdan ve burundan bırakılan pipo tütünü diğerlerinden daha az mızırdır.

Pipo içenlere tavsiyeler

Yeni alınarak birinci defa doldurulan pipo acele ve kuvvetli çekişlerle içildiği takdirde tütünün çok yanması dolayısile hararet fazla olacağından piponun iç kısmını yakar. Bunun için ilk içilen pipo yavaş yavaş, muntazam fasılalarla ve kuvvetli olmıyan çekişlerle içilmelidir. Bu suretle piponun içinde sert bir tabaka teşekkül edecektir.

Piponun içinde hasıl olan bu tabakayı kazımamalıdır. Tabaka kalınlaştığı takdirde biraz ispirto damlatarak madenî bir çakı ile hafifçe kazımak iyidir. Piponun duman deliği çok temiz bulundurulmalıdır.

Feci bir ölüm

Çifte tüfği çalılara takılarak ateş aldı

Balıkesir (Akşam) — Sındırgının Yaylâcık köyünden 18 yaşında Mehmed çift sürmek üzere tarlaya gitmiş ve bir aralık hayvanları otlamağa bırakarak avlanmaya çıkmıştır. Bir müddet sonra avdan dönen Mehmed çiftesini çalıların arasına dayayarak gene işine koyulmuştur.

Akşam ortalık kararınca köye dönmek üzere çiftesini bıraktığı yerden alırken tetik çalılara takılarak ateş almış ve bütün saçmalar Mehmedin göğsüne ve yüzüne saplanmıştır. Köylülerin yardımı ile köye getirilen Mehmed aldığı yaraların tesirile ölmüştür.

KADIN KÖŞESİ

TÜL VUALET

Önü çiçekle süslenmiş büyük tül vualetli şapka.

Kasa hırsızı Cingöz Mustafa

Muhakeme edilmek için Konyadan Manisaya gönderildi

Manisa (Akşam) — Sabıkalılardan meşhur kasa hırsızı Cingöz Mustafa Konya hapishanesinden buraya gönderilmiştir.

Bundan birkaç sene evvel kerestеci Giritli Mehmedin mağazasına kiremitleri kaldırıp içeriye girmiş kasasını kırarak içindeki 2 bin lira ile bir mikdar mücevherat çalmıştır. Bu sirkati müteakip yakayı ele vereceğini anlıyan Mustafa doğru Balıkesire gitmiş, orada boş durmıyarak sarraf Ahmedin kasasındaki 12 bin lira kıymetindeki mücevheratını çalmış, sonra yakalanmıştır.

Mustafanın 1932 senesinde burada muhakemesi cereyan etmekte iken her nasılsa hapishaneden firara muvaffak olmuş, doğruca Konya Ereğlisinde soluğu almıştır. Sanatinin ehli olan Mustafa orada da boş durmıyarak ticaretile meşgul iken yakayı ele vermiş, lâkin başka nam altında kendisini tanıtmış, o suretle muhakemesi cereyan ederek mahkûm edilmiş ise de bilâhare yapılan incelemede bunun meşhur sabıkalı kasa hırsızı marangoz Cingöz Mustafa olduğu meydana çıkmıştır.

Yakında bu meşhur kasa hırsızının bura ağır ceza mahkemesinde muhakemesine başlanacaktır.

Malkarada elektrik

Malkara (Akşam) — Malkara elektrik tesisatı 6 ay zarfında ikmal edilmek üzere müteahhide ihale edilmiştir.

Sovyet başkonsolosunun teşekkürü

Müteveffa Vis-Konsolosumuz Kemal Kitabof'un gerek cenaze merasiminde bulunmak suretile ve gerekse mektupla elemlerimize iştirak eden zevatı muhteremeye kalbî teşekkürlerimizi hararetle sunarız.

İstanbul Sovyet Başkonsolosluğu

Esad Mahmud Karakurd

SON GECE!..

Tefrika No. 5

Zabit hemen onu yerden kaldırmağa çalışıyor... Kız itiyor...

— Bırakın. beni, dokunmayın bana!... Siz dünyanın en vahşî, en zalim adamısınız!.. Günahsız, müdafaasız bir ihtiyarı öldürdünüz!...

Haykırıyor.. ağlıyor.. hıçkırıyor...

— Eliniz titremedi mi, yüreğiniz biran olsun sızlamadı mı?... Ne istediniz vatanının elim vaziyetini görmemek için tenha bir köşeye saklanarak iztıraplarile başbaşa yaşamak istiyen zavallı bir ihtiyardan?... Sizde hiç insaf yok muydu?... Niçin öldürdünüz onu, söyleyin bana niçin, niçin!... Ne yaptı size?...

— Matmazel kabahatlı değiliz. İnanın biz de büyük bir iztırap içindeyiz şimdi. Ne yapalım oldu.. nihayet harb bu!...

Kız, birdenbire başını kaldırıyor... Islak yeşil gözlerini, zabitin gözlerine dikiyor.. şayanı hayret bir metanetle ellerini tahtaların üzerine koyarak doğruluyor.. dudaklarında daha ziyade gülüşe benziyen bir kımıldama!..

— Harp bu ha!.. Harp!.. Demek size göre harp, müdafaasız, günahsız bir takım insanları elleriniz titremeden içiniz yanmadan öldürmek demektir öyle mi?..

Biran susuyor... Sonra, bu bir tek heceli kelimeyi ayni kuvvetle bir daha, bir daha tekrarlıyor...

— Harp!.. Harp!..

Gülüyor... Acı acı gülüyor!..

— Anlıyorum ne demek istiyorsunuz!. Harpte ölenlerin öldürülenlerden hesabı sorulmaz değil mi? Selis ve çok güzel bir almanca ile konuşuyor.

— Doğru!.. Size şimdi niçin âciz, günahsız bir ihtiyarı öldürdüğünüzü sorduğuma bile hayret ediyorsunuz!.. Onun için böyle garib garib yüzüme bakıyorsunuz değil mi?. Harpte ölenlerin hesabı sorulmaz!.. Hele öldürenler, ölenlerin vatanını bir ucundan öbür ucuna kadar istilâ etmiş muzaffer bir ordunun zabitlerinden ise!.. Peki, öyle olsun!..

Kız gittikçe şayanı hayret bir soğuk kanlılık göstermektedir. Ellerinin tersile gözlerindeki yaşları siliyor. Geceliğinin açık kalan yakalarını kapıyor.. zabite dönüyor...

— Babamın cesedini nereye attınız?

— Babanızın cesedini atmadık matmazel!.. Bilâkis yarın onu hürmetle selâmlamak için bütün gece başında bir nöbetçi bekletmek kararını verdik.

Kız acı acı gülüyor...

— Çok naziksiniz yüzbaşı; hakikaten hoş bir âdet!.. Siz demek evvelâ öldürürsünüz, sonra selâm verirsiniz öyle mi?

Zabit başını kaldırıyor. Sesinde titreyen bir heyecan var!..

— Matmazel tekrar ediyorum; inanın bize!.. Bu müessif vaka şimdi yalnız sizi değil bizi de derin bir ıztırab içinde titretiyor... Fakat hâdiseden katiyyen biz mesul değiliz. Bu noktada vicdanen tamamile müsterih bulunuyoruz. Matmazel; iki gün iki gecedir bu yağmurun ve çamurun içinde yürüyüp duruyorduk. İliklerimize kadar ıslanmıştık. Gözlerimize bir damla uyku girmemişti. Nihayet düşman müşman insaf etmek lâzım değil mi, biz de insandık. Şurada iki saat kalıp gidecektik. En büyük bir nezaketle hitab ettik ve yalvardık, fakat babanız haksız olarak bizi fena halde tahkir etti.

Matmazel bize her şey yapılablir. Fakat hakaret, asla!.. Bizim garib bir âdetimiz, yerleşmiş bir ananemiz vardır. Türkü tahkir edeni mezarında bile affetmeyiz biz!.. Buna rağmen babanız için bu dakikada içimizde hâlâ en büyük hürmeti taşıyoruz. Çünkü o, bir düşman zabitine yatağını vermemek için canını verdi. Bu asil bir duygudur. Bu asil duyguyu ancak bir asker anlar. İşte bunun için yarın onu selâmlıyacağız, öldürdüğümüz için değil matmazel!..

Kız, çıplak ayaklarile tahtaların üzerinde yassı gölgeler çizerek kıpırdamadan duruyor... Tek bir kelime söylemiyor... Yalnız hâlâ hayretle zabitin gözlerine bakıyor... Garib bir lâkaydî var yüzünde... Biran duruyor, sonra, gırtlağında düğümlenen boğuk bir sesle birdenbire:

— Babamı bana gösterin diye bağırıyor...

Kız, şayanı hayret bir şekilde değişmiştir. Öyle metin ve soğuk kanlı bir hali var ki ...

— Fakat matmazel!..

— Korkmayın; babamın cesedi önünde haykırarak, hıçkırarak sizi rahatsız etmemeğe çalışacağım. Şimdi hemen yukarı çıkar, öldürdüğünüz adamın yatağına uzanır ve bir ölünün hâlâ gaybolmıyan sıcaklığını ıslak kemiklerinizin içine kadar emerek derin bir uykuya dalarsınız!.. Beni yalnız babamı kapadığınız odaya götürün. Onun yüzünü son bir defa görmek istiyorum!..

— Matmazel; zaten büyük bir ıztırab içindesiniz, tekrar ...

Kız, hemen zabitin sözünü kesiyor..,

— Babamın katili lûtfedip beni düşünmemek nezaketini gösterir ise ondan belki daha az nefret ederim!..

Biran susuyor... Sonra birdenbire gözlerini açarak zabite bakıyor:

— Eğer anlamak istiyorsanız söyliyeyim; yüzünüzü görmek benim için dünyanın en büyük ıztırabı!.. Sizden iğreniyorum!.. Eğer sahiden benim ıztırap çekmememi arzu ediyorsanız, bırakın beni gideyim babamın yattığı yere!..

Zabit hiç ses çıkarmıyor... Sadece:

— Peki!.. diyor.

Kız, çıplak ayaklarını merdivenlerin karanlık, siyah tahtaları üzerine basarak ağır ağır aşağıya iniyor... Zabit arkasında... Çıt yok ...Yalnız dışarıdan yağmurun sesi geliyor... Yürüyorlar... Duvarların üzerinde büyüyen bir takım çıplak ayaklı karanlık gölgeler!..

Zabit, sağda kapısı açık duran bir odayı gösteriyor...

— İşte burası!...

Kız hiç ses çıkarmıyor... Ağır ve korkak adımlarla kapısının pervazlarında ince bir ışığın sızmakta olduğu odaya doğru yürüyor...

(Arkası var)

Hâmid hakkında bugün edebiyatçılar ve münekkidler ne düşünüyorlar?

Hâmidin Türk edebiyatındaki mevkii ve edebî kıymeti nedir? Onun bize bıraktığı eserler gelecek nsillere kalacak mıdır?

Abdülhak Hâmid öldü. Onu bugün ebedî medfenine bırakıyoruz. Fakat bu ölen Hâmidin fanî vücududur. Hâmid bize bir çok eserler bıraktı ve asıl Hâmit bunların içinde gizlidir. Eğer o eserlerine ebediyen yaşamak kudretini sindirmişse ölmiyecektirde.

Bugün Hâmid ve eserleri hakkında ne düşünüyoruz? Onun edebî kıymeti nedir? Gelecek nesiller Hâmidi okuyacak mıdırlar? Hiç şüphesiz ki bu suallerin en doğru cevabını ancak zaman verecektir. Fakat içinde bulunduğumuz devirde Hâmid hakkındaki düşünceleri de tesbit etmek faideden hâli kalmıyacağı için edebiyatle meşgul olanlara bu sualleri surmayı muvafık buldum.

Dün Hâmidin eserlerini verdiği devri yaşamış olan ediblerimizi bulmak mümkün olmadı. En genç edebî nesle Hâmid hakındaki fikirlerini surmayı da mahzurlu gördüm. Çünkü onlar henüz gençtirler. İçlerinde Hâmidi okumamış olanlar da vardır. Onun için çocukluklarında Hâmidin eserlerile beslenmiş olduklarını tahmin ve onu daha yakından tedkik etmek imkânını bulmuş olduklarını farzettiğim yaşca ne pek genç, ne pek ihtiyar olan edebiyetcılarla görüştüm. İlk tesadüf ettiğimi en başa alarak yazıyorum:

Şair Faruk Nafizin sözleri

Hâmidin ölümünden sonra söylenecek sözlerle ölmeden evvel söylenmiş sözler arasında hiç bir fark yoktur. Hâmid bizde mısra edebiyatının en mükemmellerini meydana getirmiştir. Onun mısraa verdiği büyük kuvveti, tam bir manzume halinde tekemmül ettirmek, onu takib eden ve edecek olan nesillerin vazifesidir. Hâmidin talisizliği teceddüd edebiyatımızda hiç bir örneğe tesadüf edememesi, lisanda, şekilde, düşüncede, duyguda her yeniliği bizzat yapmağa mecbur olmasıdır. Eğer Hâmidin eline geçen şu malzemesi tamamile ham bir halde olmasaydı muhakkak ki bugün ölen Hâmidden daha kudretli bir deha için ağlıyacaktık.

— Fikrinizce gelecek nesiller Hâmidi okuyacaklar mıdır?

— Hâmidin güzel mısraları daima okunacaktır. Fakat tam bir şiiri...

Romancı Peyamı Safanın fikri

— Hâmid en büyük romantik şairimizdir. Fakat bize getirdiği şey yalnız bu romantizmden ibaret değildir, Garb manasile edebiyatın hemen bütün telâkileridir. Hâmidden evvel Türk edebiyatı hemen hemen mazmun aramaktan ibaret, iptidaî ve dar bir sembolizm içinde idi. Hâmid Türk edebiyatını kalbden kafaya doğru tekâmül ettiren ilk şair olmuştur.

Türk edebiyatı metafizik, felsefî ve sosyal endişeler içinde ilk defa onun eserlerinde düşünmeğe başladı. Bu tam mânasile garplı bir düşünüştür. Fakat mizacı ve şivesi şarka ve türke yabancı olmadığı için halis yerli sayılabilir.

Hâmid belki Şekspirin ve Hügonun devamıdır. Fakat Türk edebiyat tarihinin tesirlerini de o mesud uzanışa en bahtiyar bir terkiple karıştırmıştır. Hâmid Puşkin'e benzer. Puşkin ne kadar Rus ise Hâmid de o kadar Türktür. Fakat her ikisinin de bize naklettikleri şey Avrupa romantizmidir.

Yarınki nesiller Hâmidi okuyacaklar mı? Onlar alelâde okuyucu olarak değil, Türk edebiyatını gönüllerinde etüd eden insanlar olarak Hâmidi tanımıya elbette mecburdurlar.

Hâmid «dâhî mi idi» meselesine gelince dehânın tek kudret diyapazonunda kalan bir ölçüsü yoktur. Beynelmilel mikyasta Hâmidin dâhî olmadığı belki rahatça söylenebilir. Fakat yerli ölçülerimiz içinde o elbette bir dâhî veya hiç şüphesiz büyük şairdi.

Hâmidin istirahat için oturduğu koltuk

Şair Necip Fazıl ne diyor?

— Hâmid tanzimattan bugüne kadar gelen edebiyatın en büyük adamıdır. Birçok bedîî müntehaplerini, ana membalarını kaybetmiş bir edebiyatın sahte örneklerinden kendisini tam bir orijinalite, estetik idrakle ayırmıştır. Onun içindir ki kendisine «dâhî» damgası vurulmuş, tam tahlili yapılmasına lüzum görülmeden büyüklüğü kabul edilmiştir.

Bana kalırsa Hâmid tanzimat sonrası edebiyatının en büyük adamı olmakal beraber bütün bir tefekkür sistemi ve dünya görüşile intikal ettiği cemiyetin ana edebiyatını kurmuş bir adam değildir. Fakat bir çok eserlerindeki ideolojisile, metafizik arayışlarile sanatkârın düşünmesi lâzımgeldiğini tesbit eden ilk şairdir.

Gelecek nesillerin, nesil halinde Hâmid okuyacağını ummuyorum. Ferd halinde her şeyi umabilirim. Bir şey yapmak azminde olan her Türk sanatkârı Hâmidi okumak mecburiyetindedir.

Şüküfe Nihalin düşünceleri

Hâmid için bir şiirimde:

«Yedi kat gök dar gelir çırparken kanadını;
Yıldırım, rüzgâr, güneş, şimşek bilir adını!»

Demiştim. Bence Hâmidin büyüklüğü onun bir kâinat kadar hudutsuz, engin ve ulu olmasındadır. Kâinat her an değişen vasıflarile bizi şaşırtır, sevindirir, korkutur. Güneşleri karanlıklar, sükûnları kasırgalar; baharları kışlar takip eder. Kâinatın erişemediğimiz şâhikaları, inemediğimiz uçurumları vardır. İşte Hâmid budur.

Biz Hâmdi tanımıya uğraştık; anlamıya çalıştık. Gönlümüz ona karşı hayret ve hürmetle doludur. Bugünkü gençlik onu tanımak ve sevmekte müterediddir gibi.

Zaten ezeli kanundur. Birçok kıymetler sonradan anlaşılmıştır. Her büyük varlık gibi, Hâmid de kendisine nasip olan şeref tacını - eminim yıllar, belki asırlar sonra - bugünkünden daha kıymetli olarak giyecektir.

Münekkid Nurullah Ata diyor ki..

— Hâmidi bir şair olarak sevmem. Yani hiç bir zaman onun bir kitabını açıp şiir ihtiyacımı tatmin etmek istediğim olmadı. Hatırımda birçok mısraları vardır. Fakat bunları gülerekten okurum. Amma bunun bir ehemmiyeti yok. Hâmid hiç şüphesiz ki büyük şairdi. Yani büyük bir cereyan yarattı. Bugün manzum, mensur yazı yazan herkes onun bir taraftan telmizidir. Bugünkü edebiyatımızda ne varsa, birbirile en uzlaşmaz gibi gözüken şeyler bile Hâmidin eserinde bilkuvve mevcuttur.

Hâmidin çalışma odası ve üzerinde yazı yazdığı masa

Eserlerinin okunacağını zannetmiyorum. Fakat onunla edebiyat tarihçileri meşgul olacaktır. Zaten edebiyat tarihçileri onun eserini tedkik etmezlerse Fikreti de, Haşimi de, Nâzımı da anlıyamazlar. Halbuki Hâmidin eserinde bu cemiyetin bütün o şairleri zarurî kıldığını gösterecek emareler mevcuttur. Kısacası Hâmid Türk edebiyatının şarktan garbe dönmesinin mukaddemesidir.

Tiyatro münekkidi Selâmi İzzet Ne diyor?

— Abdülhak Hâmidi sevenlerin çoğu onu Makber şairi olarak tanırlardı. Bizim neslin edebiyat sevenleri arasında «Makberi» okumamış olanlar pek yoktur. Makberi beğenmiyenler bile hafızalarında Makberin güzel mısralarını saklamışlardır.

Hâmidin büyük bir kıymeti de tarihi sahneye nakletmiş olmasıdır. Hâmid Korneyle, Şekspirin yaptığını yapmak istedi. Ne yazık ki Hâmidin manzumelerinden zevk alınan devirlerde sahne tekniği bu derece inkişaf etmemiş, metni sahneye göre yoğuracak, ışığa ve aksesüare boğup yepyeni bir üslûpla halka sunacak rejisör yetişmemişti. Yoksa Korneyle Şekspirden ilham alan Hâmidi sahne edebiyatımızın da en yüksek siması olarak anardık.

Bugün edebiyatla meşgul olanlar Hâmid için böyle düşünüyorlar. Bunlar ne doğru, ne de yanlış. Hâmidin eserleri hakkında hüküm verecek olan zaman burada onun hakkında mütalâa beyan edenler için de hükmünü esirgemiyecektir.

İşte en doğru hüküm de o bilemediğimiz hükümdür. **Şevket Hıfzı**

"İttihad ve Terakki„ nin son devirlerinde Suikasdlar ve entrikalar

Tefrika No. 70 — Yazan: Mustafa Ragıb

Ahmed Riza beyin tenkitleri üzerine Enver paşanın yüzü kıpkırmızı kesildi..

İşte bugünlerde çıkan mühim bir hâdise karşısında Enver paşa kendisini memlekette her zamandan daha kuvvetli bir vaziyette hissediyor, artık muarızlarının kendisini kolay kolay devirmeğe, aleyhinde bir entrika çevirmeğe cesaret edemiyeceklerine kanaat getiriyordu: Bu hâdise, mareşal Makenzenin kumandası altındaki Alman, Avusturya, Türk ordularının Romanyayı baştanbaşa istilâ etmeleri idi. 1915 senesinde Sırbistanın istilâsından sonra şimdi de Romanyanın kısa bir zamanda müttefik ordular tarafından çiğnenmesi, Alman ile müttefikleri için cidden muvaffakıyetli bir netice idi. Hükûmet, bittabi bu muvaffakıyetinden derhal istifade etti ve halkın maneviyatını, harbin zaruret ve müşkülâtına karşı mukavemetini arttırmak için Romanyanın istilâsını «zaferi nihaî»nin bir başlangıcı olmak üzere bütün memlekette ilân etti.

Şimdi Enver paşa mevkiinden daha çok emindi

Ordumuzun -Alman ve Avusturyalılarla beraber- kazandığı bu zaferi -herkesten daha fazla- Enver paşa benimsiyor, bu zafer karşısında memleketteki nüfuz ve itibarinin bir kat daha arttığına emin bulunuyordu. Artık o, kendi şahsı aleyhine muarız ve rakiplerinden bir tehlike gelmiyeceğini tahmin ettiğinden eskisi gibi «İttihad ve Terakki» dahilindeki entrikaları tarassud etmeğe ve gözlerini Talât beyin ve arkadaşlarının el altından yürüttükleri faaliyete çevirmeğe lüzum görmüyordu. Hattâ Enver paşa, Romanyanın istilâsı üzerine o kadar kendine güveniyordu ki, bu zaferi küçük düşürecek olanlara, ordunun vaziyetini, kendi icraatını tenkid edenlere karşı büyük bir şiddetle mukabele etmekten çekinmiyordu. Harbiye nazırı, bu tarihlerde bütün muhalif ve muarızlarını amansız ve insafsız bir şekilde ezmekten çekinmiyeceğini gösteriyordu. Bu ruhî vaziyet içinde kalan Enver paşanın ufak, tefek dedikodulara ehemmiyet vermediği, ve kendini korumak hususunda - bu son askerî muvaffakıyetinin verdiği neşe ile- derin bir gaflete daldığı bütün tavır ve hareketlerile anlaşılıyordu.

Enver paşanın bu tarihlerde en resmî maahfilde bile muhalif ve muarızlarına açıkçasına meydan okuduğunu Meclisi âyanda geçen bir hâdise isbat ediyor:

Meclisi mebusanda alkışlarla karşılanan bir nutuktan sonra..

Romanyanın istilâsı ve Bükreşin sukutu üzerine başkumandan vekili Enver paşa, bu askerî zaferi resmen bildirmek üzere bütün kabine arkadaşlarile evvelâ Meclisi mebusana gitti. Mebusan meclisinde kürsüye çıkan başkumandan vekili Romanyanın nasıl istilâ edildiğini Bükreşin sukutunu resmen tebliğ eden bir nutuk söyledi. Enver paşanın bu nutku bütün mebuslar tarafından alkışlarla tasvip edildi ve Harbiye nazırı ile arkadaşları, memnun, müftehir bir vaziyette Meclisi mebusandan çıktılar. Enver paşa şimdi ayni nutku Meclisi âyanda da tekrar edecekti.

Enver paşa, yanında bütün kabine azası olduğu halde âyan meclisine girdi ve hemen kürsüye çıkarak şu mealde bir nutuk söyledi:

— Ordumuz şanlı müttefiklerile beraber, Romanya cephesinde birçok muharebler yaptıktan sonra nihayet Bükreş önüne vasıl oldu ve bir gün evvel de Bükreş şehri önündeki muharebeyi de kazanarak Bükreşe girdi. Şimdi ordularımız, Bükreşten ileriye doğru ilerlemekte ve Rumen ordularını bakiyesini perişan etmekte devam ediyorlar.. Romanya istilâsının pek yakında hüsnü hitame ereceği muhakkaktır.

Şu mevzu etrafında tafsilât veren Enver paşa, ordumuzun kahramanlığını, kumandan ve zabitanımızın hayatlarını istihkar edercesine çalıştıklarını, ordudaki bu yüksek şevk ve neşe ile «nihaî zafere» pek yakında erişeceğimizi temin etti ve cephelerde can veren şehidlerimizi hürmetle andı.

Herkes tasvip ediyordu fakat..

Başkumandan vekilinin bu sevinç veren sözleri âyan meclisinde hemen hemen umumî bir tasvip hareketile göze çarpıyordu. Bilhassa meclisin asker azasının fevkalâde memnun ve neşeli olduğu görülüyordu.

Enver paşa, kürsiden indikten sonra ön sıranın başında oturan Ahmed Riza bey, masayı tıkırdattı ve reisten söz istedi. Başta âyan reisi Rifat bey olduğu halde herkes, harbin bidayetinden beri hiç bir fırsatı kaçırmıyarak hükûmetin icraatını meclis kürsüsünden şiddetle tenkid eden eski Meclisi mebusan reisinin bu seferki söz alışile, bu yeni zafer karşısında orduyu, hükûmeti medhedeceğini sandılar. Bu itibarla Ahmed Riza beyin söyliyeceği sözleri dinlemeğe başladılar.

Ahmed Riza bey, oturduğu yerden ayağa kalkarak söze başladı:

— Harbiye nazırı paşa hazretlerinin ordumuz hakkındaki sitayişkârane beyanatı ve ihraz edilen muvaffakıyetine aid izahatı şayanı memnuniyet ve şükrandır. Ecdadından mevrus olan hamaset ve fedakârlığı her vesile ile izhar etmiş olan Osmanlı ordusu, bu muharebede de bittabi kendisinden beklenilen fedakârlığı, kahramanlığı ve cengâverliği göstermiştir. Hepimiz, ordunun mümtaz kumandanlarına ve cesur, fedakâr zabitan ve efradına karşı hüsnü memnuniyet ve minnettarî duymağı bir vecibe biliriz.»

Ahmed Riza beyin sözlerine mukaddeme ittihaz ettiği bu cümleler, hükûmet erkânı, bilhassa Enver paşa üzerinde çok iyi bir tesir bırakmıştı. Bir müddetten beri muhalefetile tanılan bu zatın ağzından orduyu medhedici böyle kelimelerin çıkması, ayrı bir kıymeti haizdi. Fakat Ahmed Riza beyin maksadı; orduyu, hükûmeti medhetmekten ziyade, Harbiye nazırının nutku vesilesile yeni bir tenkid mevzuu çıkarmak istediği görüldü. Ahmed Riza bey sözlerine devam ederek dedi ki:

— Ancak benim aldığım haberlere ve görülen vakalara göre ordumuz sefalet içindedir, açtır! Kışın ve karın şedaidi içinde efrad çıplak, yalınayak harb etmektedir!... Bu noktai nazardan bu kadar mahrumiyetler içinde çırpınan bir ordunun gösterdiği fedakârlık ve istihsal ettiği muvaffakıyet de sırf Türk ordusuna has besalet ve kahramanlığa canlı bir delildir. Bunun sebebi, icap eden tedbirlerin alınmaması ve menzil teşkilâtının en fena şekilde idare edilmesidir. O derecedeki askerlerimiz, istirahat zamanlarında bile kar ve çamur içinde açıkta kalmakta, barınacak örtülü bir yer bulamamaktadırlar.

Ordu, her cephede gösterdiği kahramanlığa, bilhassa bu son muvaffakıyete rağmen, tedbirsizlik, intizamsızlık, vesait ve gıda noksanından dolayı ıztırap çekmkete, beşerî tahammülün en son haddine varmaktadır. İsterdim ki, paşa hazretleri, kumandanlarımızla zabitan ve efradımızın fedakârlık ve kahramanlığını anlatırken bir parça da bu elîm vaziyetin ıslahı, çekilen ıztırap ve meşakkatın tehvin ve tahfifi için ittihaz ettikleri tedbirlerden bahsetsinler! Halbuki görüyorum ki, işin yalnız haricî cephesi gösterilmekte ve ordunun ıztırap ve müşkülâtını gösteren içyüzünden bahsedilmemektedir.»

Ahmed Riza beyin bu muahaze edici sözleri bütün nazırları fena halde sinirlendirmişti. Bilhassa Enver paşanın yüzü hiddetten kıpkırmızı kesilmişti. Bilhassa hatibin son sözleri üzerine Enver paşa, dayanamadı, anî bir hareketle yerinden kalktı, Ahmed Riza beye doğru bir adım attı. Eski Meclisi mebusan reisine hücum etmeğe ve «İttihad ve Terakki»nin bu eski liderini tokatlamağa hazırlandığı görülüyordu.

(Arkası var)

Normandi mi, Quen Mari mi?

Atlantik Okyanusundaki büyük yarış yeniden kızışmağa başladı

Ingiliz gemisi ile Fransız gemisi arasında başlıca inşa farkları - Normandi neden yüksek sürat temin ediyor?

Bugün Atlantik Okyanusunun iki kraliçesi var: Quen Mari ve Normandie. Bunlar arasında devamlı bir yarış mevcuttur. Yarışı bazan Normandie, bazan da Quen Mari kazanıyor ve mavi kurdelâyı alıyor. Fakat mücadele bir türlü nihayete ermediği gibi münakaşaların da sonu gelmiyor. Hangisi daha faiktir?

Normandie mi, Quen Mari mi? Fransızlar Normandienin faik olduğunu iddia ediyorlar. Halbuki İngilizler kendi gemilerinin faikiyeti üzerinde israr ediyorlar.

Bu iki transatlantik arasındaki müşabehet yalnız büyüklük noktasındadır. Her ikisinin de hacmi 80,000 tona yakındır. Fakat bu benzerlik burada biter. Baca şekillerinden, makinelreinden salonlarınnı desen ve mefruşatına kadar herşey, onları imal eden memleketler gibi, biribirlerinden farklıdır.

Bu farklardan biri makine kuvveti ile sürat arasındaki nisbettir. Quen Mari 200,000 beygir kuvvetinde makineye maliktir. Fakat seferleri esnasında tatbikatta 189,000 beygir kuvvetine erişmiştir. Halbuki Normandinin azamî beygir kuvveti 179,000 dir. Bu farka rağmen Normandi nihayette Quen Mariye faik bir sürat temin edince şu iki neticeyi istihsal etmek lâzımdır.

1 — Ya deniz ve hava şartları Normandiye daha müsaid gitmiş.

2 — Yahud Normandinin teknesinin su altındaki kısmının imal tarzı ve tekniği İngiliz gemisine faiktir. Normandinin teknesi yeni ilmî prensiplere dayanmaktadır. Bu tarz tekne inşaatı ilk defa olarak büyük bir gemide tatbik ediliyor.

Normandiyi inşa eden meşhur Rus mühendisi V. İ. Yourkeviç beygir kuvvetleri müsavi olduğu takdirde Normandinin Quen Mariden behemehal daha yollu olduğu kanaatindedir.

Deniz altındaki tekne şekillerinin bu iki gemide bambaşka olarak seçilmesi senelerce ayni fennî vakaları müşahede eden mühendislerin bunlardan nasıl başka başka neticelere varabileceklerini gösteriyor.

İki seneden fazla bir müddet Fransa, İngiltere, Almanyada gemi mühendisleri tecrübe tanklarında tekne mukavemetinin sürat üzerindeki tesirlerini ölçmüşlerdir. Binlerce tecrübe yapılmıştır. Otuz kadar on metrelik küçük gemi bu tecrübe tanklarında muhtelif süratlerde ve Atlantik Okyanusunda büyük gemilerin karşılaşacakları bütün deniz şartlarını suni bir surette yaratan suni dalgalar arasında koşturulmuş ve mukavemetleri tecrübe edilmiştir. Bu model gemilerin dalgalarda ne türlü tesirlere maruz kaldıklarını görmek ve yakından tedkik etmek için binlerce metre uzunluğunda filim çekilmiştir.

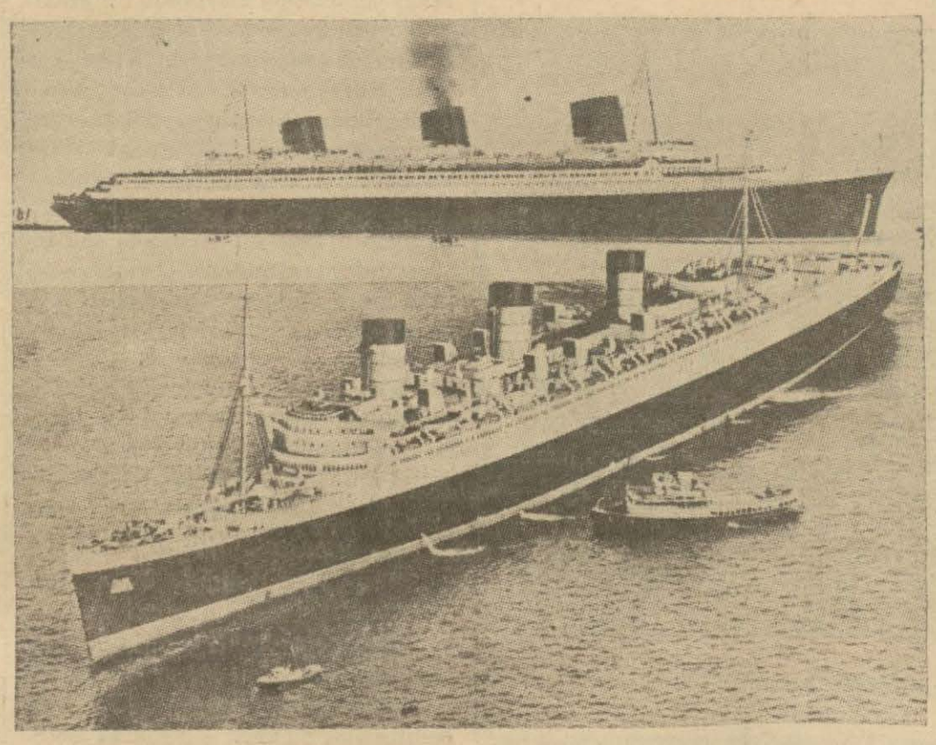

Yukarıda Normandie, aşağıda Quen Mari

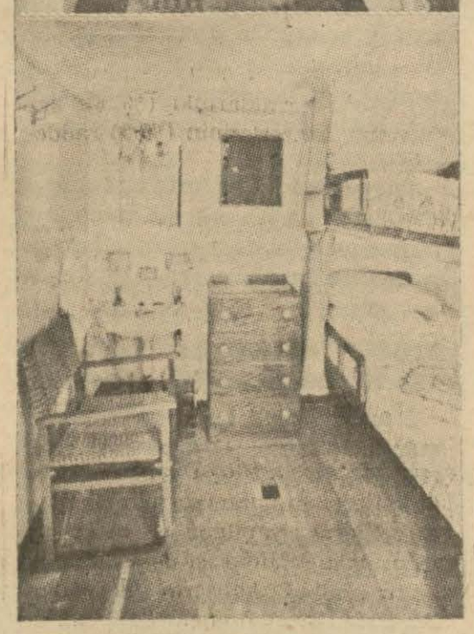

Yukarıda Quen Marinin birinci, aşağıda üçüncü mevkî kamaralarından birer görünüş

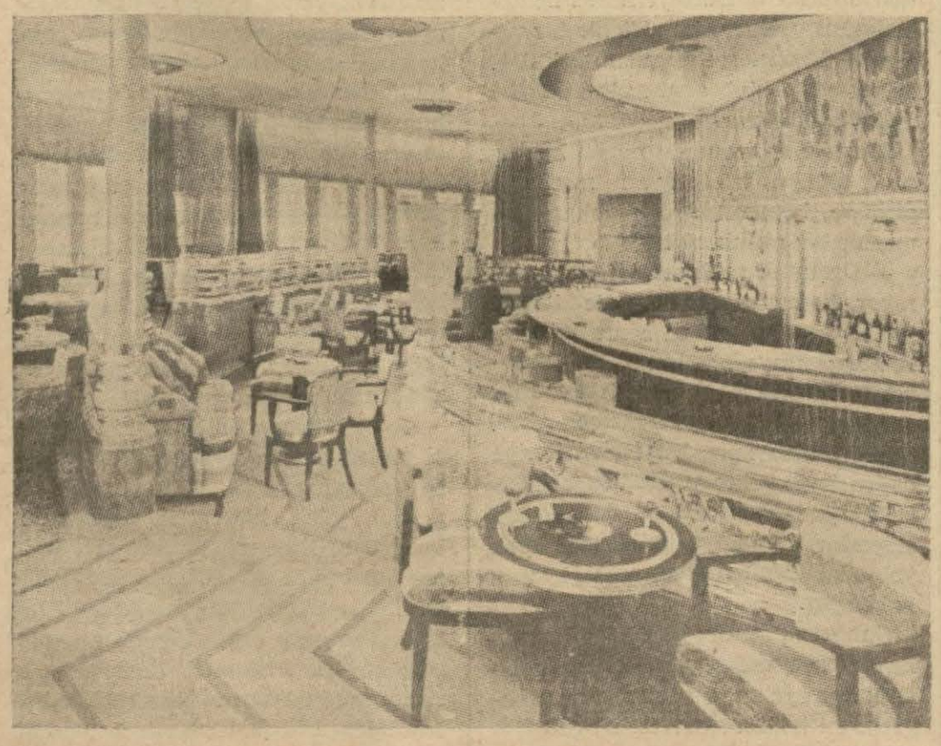

Quen Maride birinci mevki yolcularına mahsus bar

Bütün bu tecrübelerin neticesi olarak İngiliz mühendisleri bir bıçak yüzü kadar keskin klâsik tekne burnunun, tecrübe edilmekte olan diğer keskin tekne burunlarından daha elverişli olduğu neticesine vardılar. Halbuki Fransız mühendisleri aksi bir neticeye varmış bulunuyorlardı. Onlara göre daha geniş bir gemi burnu ve gemi arkası suyun tazyikinden daha az müteessir olmaktadır.

Bir gemi muayyen bir süratte hareket ettirilmek istenildiği vakit iki türlü mukavemetin nazarı itibare alınması icap etmektedir. Az süratlerde en mühim nokta suyun mukavemetidir. Yüksek süratlerde başka mukavemetleri de düşünmek icap eder:

Gemi tarafından vücude getirilen dalgaların mukavemeti, rüzgârın mukavemeti, ve uskur ve pervanelerin vücude getirdikleri döner akıntıların mukavemeti, bunlardan en mühimmi şüphesiz gemi burnu tarafından vücude getirilen dalgaların mukavemetidir.

Normandiyi inşa eden meşhur Rus mühendisi Yurkeviç bu mukavemeti tenzil ettiğini iddia ediyor.

Suyun gemiye mukavemetinin merkezi geminin burnuna yakındır. Yurkeviç bu mukavemet merkezini mümkün olduğu kadar dar yapıyor. Bu yüzden Normandinin ön kısmı mukaar yani oyuktur. Halbuki Quen Marinin ön kısmı bir bıçak yüzü gibidir, ve arkaya doğru gidildikçe genişler. Normandinin ön tarafının biraz arkasının yani su mukavemetinin merkezinin dar olmasına mukabil muvazeneyi temin için gemi burnu nisbeten küt olarak inşa edilmiştir.

Mukavemeti tenzil için başka bir çare daha düşünülmüştür. Geminin ön kısmında su seviyesindeki yanların suya mümkün olduğu kadar amudî inmesi gözetilmiştir. Halbuki diğer gemilerde bu yan taraflar yukarı doğru çıktıkça genişler. Yurkeviç prensipi tatbik edilince geminin suyu su sathından yukarı tazyik etme temayülü azalır ve geminin vücude getirdiği dalgalar daha ufak olur.

Tayyarelerden alınan iki geminin resimleri mukayese edilince görülür ki, 30 mil süratle giderken Quen Marinin vücude getirdiği dalgalar Normandinin dalgalardan çok daha fazladır. Binaenaleyh Yurkeviçin bu hususta yanılmadığı şüphesizdir. Fakat bunun geminin sürati üzerinde ne kadar müessir olduğu veya olacağı ayrıca bir münakaşa mevzuudur.

İki geminin bacaları arasındaki fark pek alâka uyandırıcıdır. Quen Marinin bütün bacaları hakikîdir. Ayrı ayrı hepsi işe yarar. Halbuki Normandinin üçüncü bacasının kazanlarla rabıtası yoktur. O sadece geminin görünüşünü güzelleştirmek için konmuştur. Fakat bu üçüncü baca ikamesinin bir de teknik sebebi vardır. Mühendisler rüzgârın geminin deniz sathından yukarı kısmındaki mukavemetini teknenin deniz altındaki tazyik merkezine mümkün mertebe yakın kılmak istemişlerdir.

Hem rüzgâr mukavemetinin merkezi, hem tazyik merkezi geminin ortasında olunca bunlar geminin manevrasında büyük rol oynamıyacaklar ve geminin manevrası kolaylaşacaktır.

Harbi umumiden evvelki Leviathan ve Majestic gibi transatlantiklere nazaran Quen Mari ve Normandi çok daha büyük gemilerdir. Bundan on sene evvel bu cesamette gemiler inşası imkânsız olduğu düşünülüyordu. Halbuki işte teknik inkişafı bunları da mümkün kıldı. Majestiğin 60,000 beygir kuvvetindeki makinelerine mukabil Quen Marinin 200,000 beygir kuvvetinde makineleri vardır. Makine kuvvetlerinin bu kadar artmasına en büyük âmil gemilerde kömür yerine petrol kullanılması olmuştur. Kömürün petrole faikiyetini başka bir yazıda tahlil edeceğiz.

Pariste bir genç iki kişiyi öldürdü, 2 kişiyi yaraladı

Öldürdüklerinden biri babası biri de kızkardeşinin dostudur

Dünkü posta ile gelen Paris gazetelerinde okunduğuna göre, on dokuz yaşında Andre Törye adında bir Fransız askeri, 4 müthiş cinayet işlemiştir.

Bu cinayet silsilesi hakkında zabıtaca yapılan tahkikatın verdiği neticeler şunlardır:

Andre adında bir asker izinli bulunduğu sırada hemşiresi 29 yaşında Madlen ile beraber bir bara giderek adamakıllı sarhoş olduktan sonra apartımana dönmüş, kız kardeşinin dostu ve bir fabrikatörün oğlu olan Reinbold ile karşılaşmıştır. Hemşiresi soyunmak için odasına çekildiği sırada iki silâh sesi duymuş, kardeşinin bulunduğu odaya girince dostu Piyeri alnından almış olduğu iki yara ile cansız olarak yerde serili görmüştür.

Kardeşi genç kadına «Piyer öldü» demekle iktifa etmiştir. Madlen, aşağı katta oturan doktoru çağırmağa koşarken katil kardeşi apartımandan kaçmış, fakat kapıdan çıkarken apartıman kapıcısının odasına üç kurşun sıkmayı unutmamıştır. Bereket versin ki kurşunlar kimseye isabet etmemiştir.

Maktul Reinbold, evli olduğu halde metresile beraber yaşamak için karısını çocuğunu terketmişti. Fabrikatör babası, bu hareketine kızarak kendisine para vermediği cihetle, çok müşkül bir vaziyete düşmüş, çok sevdiği Madleni başkasına kaptırmamak için onu öldüreceğini sonra kendi canına kıyacağını arkadaşlarına bir çok defalar söylemişti.

Anlaşıldığına göre katil ile hemşiresinin dostu Reinbold arasında para yüzünden bir münakaşa çıkmış, ve bu kavgada metresini öldürmeği düşünen Reinbold maktul düşmüştür.

Katil Andre Törye — **Kızkardeşi Madlen**

Zabıta bu cinayetin tahkikile uğraşırken katil Andrenin evine giderek babasını öldürdüğü, babasının metresi bayan Bartuyu da ağır surette yaraladığı telefonla haber verilmiştir. Zabıta memurları bu ikinci cinayet yerine daha varmazdan evvel katil Andre, para bulmak ümidile babasının evini altüst etmiş, sonra dışarı fırlıyarak bir otomobile binmiştir.

Zavallı şoför, azılı bir katili nakletmekte bulunduğundan bîhaber arabasını süratle sürereken, Andrenin arkadan âni tecavüzüne uğramış ve ensesinden tabanca ile ağır surette yaralanmıştır. Yaralı şoförle katil arasında otomobilde müthiş bir boğuşma başlamıştır. Şoför katilin elinden tabancasını almağa uğraşırken silâh ateş almış, dört cinayet işliyen azılı katil göğsünden ağır surette yaralanmıştır.

Ihtiyarların hayatını on sene uzatacak bir keşif

Bir Ingiliz profesörü yeni bir usul bulduğunu iddia ediyor

İngilterede Edinburg üniversitesi profesörlerinden James Kendall isminde bir zat ihtiyarların hayatını 10 sene daha fazlalaştıracak bir şey keşfettiği iddiasındadır. James Kendall'ın güçlü kuvvetli, kırmızı yanaklı olduğuna göre bu tedbiri kendisine tatbik ettiğini iddia edenler vardır.

James Kendalla göre hayatlarını uzatmak istiyenlerin yapmaları icap eden yegâne şey ağır su içmeleridir. Bu ağır su adi sudan altı binde bir fazla hidrojen ihtiva eden sudur.

Ağır su, içenin hararetini azaltacak, kimyevî teamüllerinin faaliyetini yavaşlatacak ve netice itibarile daha az yorucu bir hayat yaşamalarını temin edecektir.

Fakat bu suyun bir onsu 10 İngiliz lirasına imal edilmektedir. İnsan vücudünün yüzde doksanı sudan mürekkep olduğuna göre hergün mühim miktarda su içmek lâzımdır. Bu kadar ağır suyu ancak milyonerler içebilirler.

Profesör Kendall verdiği bir mülâkatta demiştir ki:

— Benim bu nazariyem biraz gayri kabil gibi görülebilir. Fakat muvaffak olmaması için hiç bir sebep görmüyorum. Yegâne zor tarafı imal masrafıdır ki, bunun da istikbalde ıslah edilebileceğine kanaatim var.

«Ağır su» kürü iş adamları ve çocuklar için yaramaz. Çünkü tesirlerinden biri beynin faaliyetini yavaşlatmaktır ki, çocukların mektepten mezun olmalarını geciktirecek ve iş adamlarına çabuk düşünmek hususunda engel teşkil edecektir. Fakat ihtiyarlar, işten el çekmiş mütekaidler ve hayatlarının sonlarını sulh ve sükûn içinde geçirmek istiyenler için idealdir.

Bu ilâcı ben kendime tatbik etmedim, çünkü bütün zihnî faaliyetime ihtiyacım var.

Bu nazariyem daha tecrübe edilmiş değildir. Fakat maymunlar üzerinde tecrübe edilebilir.

İnsanlar tamamen ağır su içmekle başlıyamazlar. İlk evvelâ yüzde 30 dan başlamalı ve tedricen yüzde yüze kadar çıkmalı. Ondan sonra adi suya avdet lüzumsuz olacaktır.

Bu nazariyenin tatbiki kabil olması için ağır su fiatinin çok düşmesi lâzımdır.

SİNEMA

Amerika sinemaları çok muhteşemdir

Filimden başka varyete numaraları ve konserler verilir, bir program 3,5 - 4 saat sürer

Nevyork (Hususî muhabirimizden) — Şimdiye kadar gazetelerde Hollivuta, Hollivut hayatına, artistlerin nasıl çalıştıklarına ve ne suretle eğlendiklerine dair sütunlar dolusu yazılar yazılmıştır. Fakat Amerika sinemaları hakkında pek az yazı çıkmıştır. Ben bu mektubumda Amerika sinemalarından bahsedeceğim.

Amerikada sinema binaları çok muhteşemdir. İhtişam noktasından tiyatrolar pek geride kalırlar. Nevyorkun en muhteşem salonunun Metrepolitan operası olduğunu zannedenler çoktur. Halbuki Metrepolitan operası bir çok sinemaların yanında pek sönük kalır.

Amerikada en muhteşem salon Radio Citydeki sinema ve müzik hol salonudur. Radio Citynin dünyanın en yüksek binası olduğunu işitmişsinizdir. Bu binanın bir katı sinema ve müzik hol olarak kullanılıyor. Sinema perdesinin yanında muazzam bir sahne vardır. Bu sahnede 50 - 60 kişi muhtelif varyete numaraları yapar. 70 - 80 kişilik bir orkestra konserler verir. Nihayet burada haftanın en güzel filimleri gösterilir.

Varyete numaraları ve filimler her hafta değişir. Buraya giden bir seyirci en güzel filmi görür, çok güzel numaralar seyreder ve mükemmel bir konser dinler. Fakat bunların hepsinin fevkinde büyük bir ihtişam karşısında hayran kalır. Salon çok güzel süslenmiştir. Tavanı seyredilmesine doyulmıyacak kadar mükemmeldir. Her tarafta renk renk ışıklar göze çarpar. Her oturulan sandalyenin arkasında, yani sizin önünüzde düğmesine basınca yanan — yalnız yere doğru ışık veren hafif bir elektrik lâmbası vardır. Bu lâmbayı yakarak programı takib etmek kabildir.

Radio Cityde bir program üç buçuk dört saat kadar sürer. Burası sabah on birde açılır, program gece yarısına kadar fasılasız devam eder. Âdi günlerde buranın her yeri bizim paramızla 75, bayram günlerinde ve gecelerinde 125 kuruştur.

Sinemaların alt salonlarında cıgara içilmez. Fakat balkonlarda içilebilir.

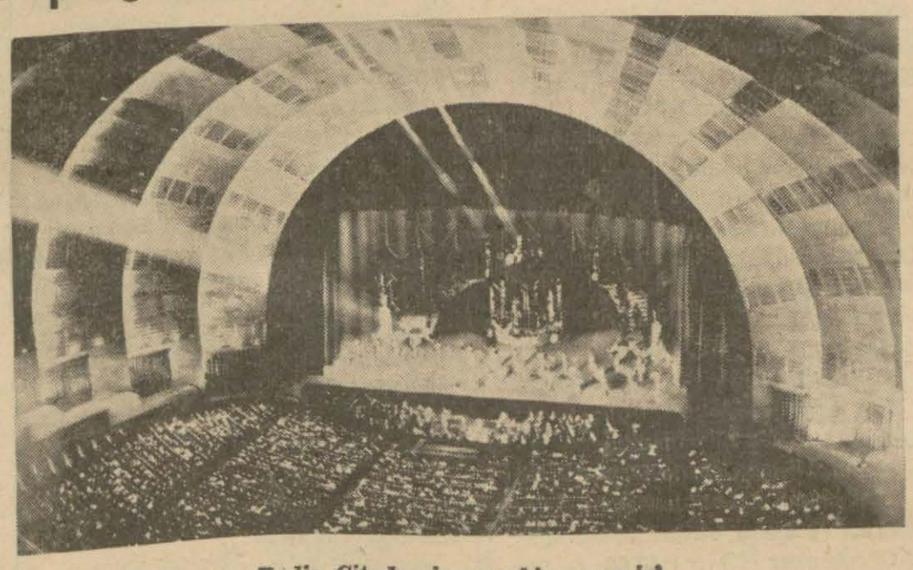

Radio Cityde sine ma binasının içi

Dünyanın en büyük sinema binası olan Radio Citydeki salondan başka Nevyorkun diğer sinemaları da çok muhteşemdir. Büyük filim kumpanyalarının kendi filimlerini gösterdikleri birer sinemaları vardır. Amerikada nüfusa nisbetle her şehirde sinemalar bize nazaran pek çoktur. Meselâ nüfusu 150 bin olan Springfieldde (20) den fazla sinema vardır ve bunlar İstanbul sinemalarından çok daha kalabalık olur. Amerikanın her yerinde her sinemada program hemen hemen 3 - 3,5 saatten aşağı değildir ve umumiyetle filim bir kere başladıktan sonra fasılasız devam eder.

Yetmiş iki milletin acaib bir şekilde karışmasile meydana gelen Amerikalıların ekseriyetle zevkleri basit ve iptidaîdir. Çok kere onların kahkahalarla güldükleri sahneler karşısında onların gülmelerinden başka gülünecek bir şey bulamazsınız. Meselâ: Geçenlerde Nevyorkta Raxi isminde birinci derecedeki sinemalardan birine gitmiştim. Dünyanın hiç bir yerine yakışmıyacak kadar bayağı bulduğum bir sahne seyrettim: Şubertten Bizeye kadar dünyanın en yüksek insanlarından olan bütün dâhî kompo-

Nevyorkta Radio City

zitörler acaib kılıklarla burada teşhir edilip alay edildi. Halk kahkahadan kırıldı. Sonra Birleşik Amerika millî marşını yapan insan - ki ismini muhakkak bilemediğiniz gibi hiç bir şey olmadığı için de bilmenize lüzum yok - garib bir hâkmiyetle yükseldi. O kozmopolit halk kütlesi düğmesine basılmış bir oyuncak gibi heyecanlandı ve onu alkışladı. Amerikada hemen hemen her sinemada bizim memleketin ancak kenar mahalle sinemalarında duyabileceğiniz filimlerin alkışlandığını görürsünüz.

Villy Fritsch bir dansözle evlendi

Villy, karısı ve şahidi Lilian Harvey

Sinema gazetelerinin verdikleri haberlere bakılırsa Alman artisti Villy Fritsch, Dinah Grace adında dansözle evlenmiştir. Nikâhları üç hafta evvel Berlinde kıyılmış, yeni evliler bal ayı seyahatine çıkmışlardır.

Nikâhta Villy namına şahit olarak Lilian Harvey bulunmuştur. Hatırlardadır ki Lilian uzun müddet Villy Fritsch ile birlikte filim çevirmişti. O zaman ikisi ideal bir çift addediliyordu. Hattâ sevistikleri ve evlenecekleri de şayi olmuştu. Bunların doğru olmadığı şimdi katî surette anlaşılmıştır.

Sinema haberleri

★ Gary Cooper'in son çevirdiği filmde sevimli yıldız Frances Dee'ye şiddetli bir tokat aşk etmesi lâzım geliyordu. Artist bir türlü şiddetli tokat atamadığından filmin senaryosunda mühim değişiklik yapılmasına lüzum görülmüştür. Yeni tadilâtta Gary tokat atacak yerde güzel yıldızı kucaklıyarak kaçırmaktadır.

★ Moris Şövalye yeniden Müzik hol artistliğine başlamıştır. Fakat bu yaz yeni bir film çevirecektir.

★ Marlene Dietrichin son çevirdiği Allahın bahçesi filmi gösterilmiş ve rağbet görmüştür. Bu filimde baş erkek rolünü Charles Boyer yapıyor.

★ Altı aydanberi filim çevirmiyen Fransız artisti Paulette Dubost yeniden çalışmağa başlamıştır.

VECİZELER

Nerede hareket orada bereket

HEKİM ÖĞÜTLERİ

Kanserden nasıl korunmalı?

Her sene aramızdan binlerce vatandaşı, sevdiğimiz ve hürmet ettiğimiz bir çok kimseleri alıp götüren bu menhus hastalık hakkında, şimdiye kadar müteaddid hekimler tarafından neşriyat yapıldı. Nitekim ben de dört beş sene evvel bu sütunlarda kanserin nasıl bir hastalık olduğunu, ne suretle teşhis edildiğini ve tedavisi için mevcut vasıtalarla, bu derde karşı yapılacak mücadelenin nelerden ibaret olduğunu anlatmıştım. (*)

Fakat bu zalim ve amansız hastalık için ne söylense ve ne kadar yazılsa azdır. Hususile tıb cemiyetlerinde ve gündelik gazetelerde en çok kanserin sebepleri ve bulaşıcı olup olmadığı münakaşa edildi. Fakat kanserden ne şekilde korunmak kabil olacağına dair yazı yazan olmadı. Bu itibarla bugünkü makalemde, herkesi daha çok alâkadar eden ve daha pratik neticeler veren bu mevzudan, yani (Kanserden korunma) meselesinden bahsedeceğim.

Asıl mevzua girişmeden evvel, sizlere kanserin ne müthiş ve ne korkunç bir âfet olduğunu, bazı rakkamlar zikretmek suretile anlatmak istiyorum:

Almanyanın resmî istatistiklerini gözden geçirecek olursak, senede 75,000 kişinin kanserden öldüğünü görürüz. Münih şehrinde, bir senelik ölüm vakalarının başında kanser gelmektedir. İşte size bir senelik bir istatistik zikredeyim: Uzvî kalb hastalıklarından 880, kalb felcinden 323, damar kireçlenme ve sertleşmesinden 691, dimağ felcinden 578, tüberkülozdan 531, kanserden ise 1381 kişi ölmüştür.

İngilterede, gene resmî istatistiklere göre, kanserden ölenlerin sayısı senede 150,000 i geçiyor. Birleşik Amerika hükûmetlerinde senede 100,000, Fransada 40,000, İtalyada 30,000 kimse kanserden ölüyor. Bütün Avrupada senevî kanser vefiyatı yarım milyonu geçmektedir.

En çok ölüme sebeb olan kanser midedekidir. Nitekim erkek ve kadındaki bütün kanser ölümünün % 40 ı mide kanserindendir. Bundan sonra kadın tenasül uzuvları gelir ki, bu da umum vefiyatın % 30 unu teşkil etmektedir. Sonra karaciğer kanseri gelir (% 9), barsaklarınki (% 6), kadın meme kanserlerinin (% 5) raddesindedir.

Umumiyet itibarile diyebilirim ki, kanser erkeklerden ziyade kadınları öldürmektedir. Zira kadın zürriyet aletlerinde kanser sık sık husule gelmektedir.

***

Bir hastalıktan ne tarzda korunmak kabil olduğunu bilmek için, o hastalığın sebeplerini iyi tanımak gerektir. Meselâ tifoyu yapan Eberth basilleridir. Bundan korunmak için, bu basillerden yapılmış aşı ile, şu hepinizin bildiği tifo aşısı ile aşılanmak kâfidir. Halbuki kanserin doğrudan doğruya hangi sebebden ileri geldiğine mikrobu bulunup bulunmadığına ve bulaşıcı olup olmadığına bugün tamamile vâkıf değiliz. Onun için kanserden ne suretle korunmak icap ettiğini katî olarak bilmiyoruz. Elimizde, bizi kansere karşı koruyan müessir bir vasıta yoktur.

Bununla beraber kanserin husulünü kolaylaştıran bazı ahval ve şeraiti tanıyoruz. İşte bu zararlı şartları ortadan kaldırmak veya bunlardan sakınmakla, kanserin meydana gelmesi imkânını azaltmış, binaenaleyh kanserden korunmuş oluruz. Bu zararlı şartlar nelerdir? Onları gözden geçirelim:

1 — Ensice ve uzuvlarımızın müzmin bir iltihaba tutulması, veya müzmin bir surette tahrişe uğraması, kanserin husulünde büyük rol oynar. Meselâ midenin iç zarını tahriş eden baharlı yemekler yemek, çok sıcak yemek, yemekleri iyice çiğnemeden alelâcele yemek, midede evvelâ iltihap ve yaralar yapar. Bu iltihap ve karhalar uzun müddet iyi olmadan kalırsa, bir gün bu uzuvda kanserin başladığını görürüz.

Keza çok alkol içenlerde mide ve barsak kanserlerine; fazla tütün kullananlarda ağız ve dil kanserine, hususile pipo istimal edenlerde, piponun alt dudağa senelerce yaptığı mütemadî tazyik neticesi dudak kanserine raslıyoruz. Halbuki kadınlarda dudak kanseri pek müstesna olarak görülür. Buna mukabil kadınlarda en çok rahim ve meme kanserlerine şahid oluyoruz. Bu uzuvlarda mevcut basit iltihaplar, müzmin bir şekilde uzun müddet devam ettiği takdirde, kanserin husulüne sebep olur.

Bazı sanat erbabında muayyen bir takım kanserlere tesadüf ediyoruz. Meselâ: Taşçılarda, kömürcülerde, maden amelesinde akciğer kanseri müşahede edilmektedir. Bunun sebebi, bu şahısların mütemadiyen teneffüs ettikleri toz, kömür ve maden zerratile akciğerlerini mütemadiyen tahriş etmeleridir.

Kendisini iyi sakınmıyan röntgen mütehassıslarında, ve bunların yardımcılarında, şuaatın yaptığı mütemadî tesir neticesi el ve yüz kanserlerine şahid oluyoruz. Hattâ güneşin bile şiddetli ve kızgın şualarına uzun müddet maruz kalmış bir şahısta, meselâ ihtiyar gemicilerde, cilt kanseri buluyoruz.

Kanser çarpma veya vurma neticesi, vücudün darbeye maruz kaldığı yerinde, keza bedenimizin sathında bulunan kapanmaış eski yaralarda, veya iyi olmuş yara ve cerihalardan kalma nedbeler üzerinde, sivilce ve siğillerde, hattâ benlerde husule gelebilir.

2 — Kanserin husulünde rol oynıyan ikinci grup sebeplerin başında, bünyevî istidat gelir. Normal insan kanı seromunda, kanser hücrelerinin çoğalmasına kaşı koyan hususî bir kudret, bir «Schutzkraft» yani müdafaa kuvveti mevcut olduğu tesbit olunmuştur. Bu kuvvet bilhassa çocuklarda ve gençlerde çok, ihtiyarladıkça azalmaktadır. Bu itibarla biz kanseri en ziyade 40-60 yaş arası görüyoruz.

3 — Kanserin meydana gelmesinde tegaddi tarzının da az çok rolü vardır. Meselâ iyi ve bol yemek yiyen, ve hususile çok et yiyen İngilizlerde, kanser daha fazla görülüyor. Buna mukabil az yemek yiyen ve nebatî gıdaları tercih eden Japonlarda kanser daha az husule geliyor. Hususile gıdaları büsbütün nebatî olan bazı Afrika milletlerinde kanser nadir müşahede ediliyor.

Memleketimize gelince: Halkımızın ve hususile köylümüzün çoğu eti az ve sebze ile diğer nebatî gıdaları, meselâ ekmeği bol yediğinden, bizde kanser garb milletlerine nisbetle daha azdır.

***

Her sene kanserden ölenlerin yüksek yekûnu, bize bu müthiş âfetten korunmanın ne kadar mühim olduğunu isbat etmektedir. Binaenaleyh yukarıda birer birer saydığım kanserin meydana gelmesini kolaylaştıran şerait ve tali sebepleri göz önünde bulundurur, ve bunlardan içtinap ederseniz, vücudünüzü kansere karşı epiyce korumuş olursunuz. Şayet midenizde inatçı bir hazımsızlık ve bulantı hissediyor, memenizde bir sertlik duyuyor, ve rahmınızdan âdet haricinde kanama görüyor, ve vücutça zayıflıyorsanız ve yaşınız da otuzu geçmiş ise, ihmal etmeden hekime müracaat ediniz.

Ortaköy Şifa Yurdu sahip ve başhekimi Dr. *A. Asım Onur*

(*) Akşamın 4 ilkkânun 1932 ve 12 sonkânun 1933 nüshalarına müracaat.

Akba müesseseleri

Ankarada her dilden kitap, gazete, mecmua ve kırtasiyeyi ucuz olarak AKBA müesseselerinde bulabilirsiniz. Her dilde kitap, mecmua siparişi kabul edilir. İstanbul gazeteleri için ilân kabul, abone kaydedilir. Undervodd yazı ve hesap makinelerinin Ankara acentesi, Parker dolma kalemlerinin Ankarad satış yeridir. Telefon: 3377.

AKŞAM SPOR

ATLETİZM BAHİSLERİ:

Avrupanın en iyi beşleri

Bir Avrupa şampiyonası yapılsa Almanlar birinciliği, Finler ikinciliği alırlar

Henüz atletlerimiz piste çıkıp antrenmanlarına başlamadılar. Fakat burada kullanılan piste çıkmak tabiri yanlış anlaşılmasın. Filvaki atlet kışın muntazam salon idmanları yaptıktan sonra mevsim başlar başlamaz piste çıkar, antrenmanları açık havada ilerletir ve müsabakalara yakın da istirahat eder. Fakat şüphesiz bizde böyle birşey mevzuu bahis değildir bile... Nazlı atletlerimiz, ne hikmettir bilmem ancak müsabakalardan iki hafta evvel piste çıkar, sözüm ona çalışır ve forme girerler!...

Hoş son zamanlarda İrfanla Fethi Londraya, Karakaşla Naili Amerikaya, Semih Parise, Avni ile Fikret Almanyaya, Sedad Belçikaya, Riza İzmire, Galib Ankaraya, Zeki Simava gittikten ve Besim, Mehmed Ali, Ziya, Küçük Nesim pistten çekildikten sonra Haydar, Pulad, Veysi, Recep de ortadan kaybolunca meydanda atlet denecek kimse de kalmadı ya... İşin asıl fena tarafı boş kalan bu yerler bu şeraitte yıllarca doldurulamıyacak.

Avrupa iklimi İstanbuldan bir hayli sert, soğuk ve yağışlı olmasına rağmen oralarda atletler haftalardır çalışıyor, müsabakalar yapıyorlar. Mevsim başından bugüne kadar aldıkları dereceler mükemmel formde olduklarını gösteriyor. İşte size bugüne kadar her mesafede en iyi derece yapan beş Avrupa atleti:

100 METRE:
- Osendorp (Hollanda) 10,5
- Brohaymer (Alman) 10,5
- Stradberk (İsveç) 10,5
- Horenberger (Alman) 10,6
- Penikton (İngiliz) 10.6

200 METRE:
- Osendorp (Hollanda) 21,5
- Stradberg (İsveç) 21,6
- Nekerman (Alman) 21,7
- Vonkerben (Hollanda) 21,7
- Brohaymer (Alman) 21,8

400 METRE:
- Brown (İngiliz) 47,8
- Roberts (İngiliz) 47,8
- Blasezak (Alman) 47,9
- Lanzi (İtalyan) 48,3
- Bakfild (İsveç) 48,5

800 METRE:
- Stothard (İngiliz) 1.52.1
- Deseker (Alman) 1.52.4
- Lanzi (İtalyan) 1.53.2
- Raul (İngiliz) 1.53.4
- Ni (İsveç) 1.55.2

1500 METRE:
- Bekali (İtalyan) 3.52.9
- Korus (İngiliz) 3.54.1
- Rive (İngiliz) 3.54.6
- Sabo (Macar) 3.54.8
- Ni (İsveç) 3.55.9

5000 METRE:
- Letinen (Finlândiya) 14.22.0
- Haikert (Finlândiya) 14.22.8
- Salmenien (Finlândiya) 15.27.3
- Conson (İsveç) 14.28.4
- Maki (Finlândiya) 14.31.8

10000 METRE:
- Askola (Fin) 31.14.6
- İzobola (Fin.) 31.15.6
- Virtanen (Fin.) 31.20.5
- İton (İngiliz) 31.26.0
- Zirink (Alman) 31.40.5

110 MANİALI:
- Lintman (İsveç) 14.7
- Finley (İngiliz) 14.9
- Torton (İngiliz) 15.1
- Velher (Alman) 15.1
- Vegner (Alman) 15.1

400 MANİALI:
- Sili (Alman) 54.8
- Façeli (İtalyan) 55.4
- Bosman (Belçika) 55.8
- Huder (İngiliz) 56.0
- Notbrok (Alman) 56.2

YÜKSEK:
- Bainkoç (Alman) 1.99.5
- Kalima (Fin) 1.94
- Martens (Alman) 1.94
- Kotkas (Fin.) 1.92
- Halvorsen (Norveç) 1.92

UZUN:
- Long (Alman) 7,78
- Tayhum (Alman) 7.58
- Mafi (İtalya) 7.52
- Pol (Fransa) 7.48
- Heia (Fransa) 7.44

ÜÇ ADIM:
- Yülenor (Alman) 15.13
- Yos (Alman) 14.88
- Anderson (İsveç) 14.85
- Bayasori (Fin.) 14.80
- Somela (Fin.) 14.78

SIRIK:
- Snayder (Polonya) 4.02
- Hansirker (Avusturya) 4.00
- Koreis (Çek.) 4.00
- Vegner (Alman) 3.95
- Baçalmasi (Macar) 3.90

GÜLLE:
- Völke (Alman) 16.34
- Berbut (Fin.) 15.85
- Şroder (Alman) 15.64
- Fogel (Alman) 15.50
- Zivert (Alman) 15.36

DİSK:
- Straider (Alman) 50.10
- Berg (İsveç) 49.13
- Silas (Yunan) 48.90
- Oberbenker (İtalya) 48.62
- Sarli (Norveç) 48.44

CİRİT:
- Stok (Alman) 73.15
- Jarvinen (Fin.) 72.10
- Vikanen (Fin.) 69.30
- Lukatski (Polonya) 68.35
- Jevonen (Fin.) 68.30

ÇEKİÇ:
- Hein (Alman) 56.10
- Blask (Alman) 53.50
- Bargart (İsveç) 52.68
- Heino (Fin.) 52.40
- Kontek (Çek.) 52.37

MARATON:
- Tamila (Fin.) 2.37.49
- Minon (Fin.) 2.39.09
- Palme (İsveç) 2.46.10
- Le Herter (Fransa) 2.50.30
- Kalek (Fransa) 2.58.24

Bir Avrupa şampiyonası yapılacak olursa Almanya kolaylıkla birinciliği alacaktır. Almanyadan sonra Avrupada en kuvvetli atletler Finlândiyadadır. Finlândiyayı da İtalya takip eder.

Bu derecelere acaba ne zaman erişebileceğiz?...

Atlet

Millî kümede hakikî tasnif

Galatasaray başta, Fenerbahçe ikinci, Beşiktaşla Güneş üçüncüdürler

Resmi futbol maçları devam ederken, bütün dünya gazetelerinin, takımların vaziyetinden okuyucularını haberdar etmek için kullandıkları bir tasnif usulü vardır. Bu da, oynadığı maçın sayısı ne olursa olsun en fazla puanı olan takımı başa geçirmek ve daha az puanı olanları onun altına sıralamaktır. Akşamda, bütün dünya gazeteleri gibi, millî küme maçlarının ertesi günü takımları bu usulle tasnif ederek puan vaziyetlerini okuyucularına bildirmektedir.

Bu usul, bir karışıklığa meydan vermemek ve oynadığı maç daha az olduğu için daha düşük puanla daha üstün bir vaziyette olması lâzım gelen bir takımı, yüksek puanların üstüne geçirerek veya arasına karıştırarak zihinleri teşviş etmemek için ihdas edilmiştir. Yani bu şekildeki tasnif, zahiridir ve hakikî bir tasnif değildir.

Millî küme maçları başlıyalı dört hafta oldu. Bu bir ay içinde yapılan on altı maçın neticelerine göre takımları, umumî ve malûm usulle tasnif edecek olursak şu neticeye varırız:

1 — Beşiktaş 12 puan
2 — Gençlerbirliği 11 puan
3 — Fenerbahçe 10 puan
4 — Doğanspor 10 puan
5 — Ankaragücü 9 puan
6 — Üçok 7 puan
7 — Güneş 3 puan
8 — Galatasaray 2 puan

Bu tasnifle şimdiki halde Beşiktaş birinci, Galatasray sonuncu görünmektedirler. Halbuki yukarıda dediğimiz gibi, bu, zahirî bir tasniftir ve hakikî değildir.

On altı maçtan sonra sekiz takımın millî kümedeki bugünkü hakikî sıralarını bulmak istersek şöyle hareket etmek mecburiyetindeyiz:

Bir takım kaç maç yapmış ise bu sayıyı bir maçta azamî alınabilecek puana muadil olan üç ile darbetmek, bulunacak rakkamdan takımın maçlarda aldığı puanı çıkararak kaç puan kaybetmiş olduğunu bulmak.

Bu yapıldıktan sonra, en az puan kaybetmiş olan takım birinci, ötekiler sırasile ikinci, üçüncü ve ilâhdır.

Şu halde hemen işe başlıyalım:

Beşiktaş beş maçta on beş puan alması lâzım gelirken on iki puan aldığına göre 3 puan ve Gençlerbirliği 11 puan aldığına göre 4 puan; Fenerbahçe dört maçta 12 puan alacakken 10 aldığına göre 2 puan, Doğanspor beş maçta 15 puan yerine 10 aldığına göre 5 puan, Ankaragücü 9 aldığına göre 1 puan, Üçok 7 aldığına göre 8 puna; Güneş iki maçta 6 yerine 3 aldığına göre 3 puan; Galatasaray bir maçta 3 yerine 2 aldığına göre 1 puan kaybetmişlerdir.

Şimdi en az puan kaybedenler hakikatte en iyi vaziyette olacağını düşünerek tasnifimizi yaparsak şunu buluruz:

1 — Galatasaray 1 puan
2 — Fenerbahçe 2 puan
3 — (Beşiktaş 3 puan
(Güneş 3 puan
5 — Gençlerbirliği 4 puan
6 — Doğanspor 5 puan
7 — Ankaragücü 6 puan
8 — Üçok 8 puan

Mutad tasnif usulündeki sıra ile hakikî sırayı bir fikir edinmek için mukayese edelim:

	Zahirî	Hakikî
Beşiktaş	Birinci	Üçüncü
Gençlerbirliği	İkinci	Beşinci
Fenerbahçe	Üçüncü	İkinci
Doğanspor	Dördüncü	Altıncı
Ankaragücü	Beşinci	Yedinci
Üçok	Altıncı	Sekizinci
Güneş	Yedinci	Üçüncü
Galatasaray	Sekizinci	Birinci

Görülüyor ki, bugün en sonda gibi görünen Galatasaray hakikatte en başta gelmekte, Fenerbahçe onu takip etmekte, Fenerbahçeden sonra da Beşiktaşla Güneş müsavi vaziyette üçüncü bulunmaktadırlar. Yalnız, şurasını kaydedelim ki, fazla maç yapmış olanların diğerlerine göre, sıralarını savmış olmak avantajları vardır.

Sadun Galip

Sekiz klüp turnesi

Sekiz klüp turnesi tertip heyetinden:

1 — Sekiz klüp tarafından tertip edilen bir devrelik turnenin ikinci haftasına 18/4/937 pazar günü Şeref stadında devam edilecektir.

2 — Umumî duhuliye (15) kuruştur.

3 — Program:

Saha komiseri: Ahmed Adem Göğdün

Süleymaniye - İstanbulspor saat 12 hakem: Burhan Atak, Eyüp - Beykoz 13,40 hakem İzzet Apak, Hilâl-Topkapı 15,20 hakem Ahmed Adem Gögdün, Vefa - Anadolu 17 hakem Feridun Kılıç.

Devairde vergi ihtilâflarının takibi meselesi

Avukat, B. Ali Haydar Özkend eski iki defterdarın mektubuna cevab veriyor

Akşamda, iki eski defterdarın gönderdikleri bir mektuptan bahseden fıkrayı dikkatle okudum. Avukatlık kanunu lâyihasında vergi ihtilâflarının müdafaa ve takibi yalnız avukatlara hasredileceğini gösteren maddeye itiraz edilmek istenmiştir. Medenî dünyanın kanunları ve memleketimizin ihtiyaçları gözönünde bulundurularak hazırlanmış olan avukatlık kanunu lâyihasının 23 üncü maddesi şöyle demektedir:

«Kanun işlerinde ve hukukî meselelerde rey vermek ve mahkeme ve hüküm veya kaza salâhiyetini haiz bütün merciler huzurunda hakikî veya hükmî şahıslara ait hukukî dava, müdafaa eylemek ve bu hususlara ait bütün evrakı tanzim ve resmî dairelerdeki münazaalı işleri takib etmek yalnız bu kanunun hükümleri dairesinde Baroya kayıtlı bulunan avukatlara aittir.»

Bu madde Adliye vekilinin başkanlığı altında Ankarada toplanan Avukatlar kongresince ittifakla aynen kabul olunmuştur.

Bilirsiniz ki bazı haklar ve vazifeler, devletin esaslı vazifelerine, âmme menfaatine taallûkları dolayısile bir takım kayıtlara ve şartlara tâbi tutulmuştur. Hekimlik, hâkimlik ve avukatlık bunların başında gelir. Bir nalband baytarlık, bir efsuncu hekimlik yapamadığı gibi adaleti dağıtmak için yetişmemiş ve yetiştirilmemiş olanlar da hâkimlik ve avukatlık yapamazlar. Devlet, adaleti dağıtmak işinde hâkime baş yardımı yapan avukata bu hakkı verir ve bu vazifeyi yükletirken orta, lise, üniversite tahsillerini ve senelerce süren ve yeni kanunda daha zorlaştırılan stajı şart koymuştur. Bundan başka meslekte uygunsuzlukları görülenler inzibat meclisleri, haysiyet divanları tarafından tard gibi ölüm cezasına mahkûm edilirler.

Nihayet idarî birer mahkeme olan vergi komisyonları huzurunda hakları müdafaa etmek avukatlara verilmiş bir vazifedir. Bunu, müdafaa vazifesini yapmak için yetiştirilmemiş, meslek inzibatından ve her türlü müeyyideden mahrum iş adamlarına bırakmak, adaletin ruhunu rencide ettiği kadar devletin prensiplerini de bozar.

Kendilerini hiç tanımadığım cihetle haklarında bütün vatandaşlar gibi sevgi ve saygıdan başka bir his beslemediğim o zatları hiç kastetmeden diyebilirim ki vergi müşaviriyiz, maliye takibcisiyiz, diye ortada at oynatanlardan bir kısmının cehaletlerinden ziyade yaptıkları iftiralar, devletin ve milletin haysiyetini kundaklamaktadır. Böylelerini değil vergi komisyonlarına sokmamak, darağacına asmak bile azdır.

İşte lâyihanın bu alanda kovaladığı gayelerden birisi, vatandaşın hukukunu, bilgisi en yüksek dioplamasile ve staj vesikasile ve ahlâk sağlamlığı inceden inceye yapılmış tetkikat ve tahkikat ile tevsik edilmiş olan ve tatbikatta yapabileceği en ufak bir yolsuzluk, ağırcezalar tehdidi altında bulunan meslek adamlarına müdafaa ettirmektir. Hak istiyenler, ancak böyle emin ve mutemed adamlarda aradıkları ilim ve fazilet yardımını bulabilirler.

Bu zatları ve bir çok hürmet ettiklerimizi ayırarak diyebiliriz ki herhangi idare şubesinde ihtisas kazanmak, o şubeye ait bir kaç nizam ve tahriratı umumiyeyi okumakla elde edilemez. O kanunların ve nizamların dayandıkları prensipleri esasından kavramamış ve kavramak için lâzım gelen tahsil ve stajı yapmamış olanların edebilecekleri yardım, pratik bir iş adamının yapacağı hizmetin ötesine geçemez. Bunlardan bir çoğunun bilgisi ağızdan dolma, basma kalıb şeylerdir.

Avukatlık yalnız hukuk, ceza, ticaret alanlarına inhisar etmez. Mali işleri takib ve müdafaa etmek de avukatlığın bir ihtisas şubesidir. Bunlar, meslekten olmıyanlara verilemez. Adalet ve inzibat prensipi, iş bölümü ümdesi burada birinci plânda gelir.

Avukatlık müstakil, mahsus bir meslektir. Bir adam bunun için okur, bunun için staj görür. Hayatında memur olmayı kurmuş, uzun müddet memurluk yapmış, ya bir sebeple ayrılmış ve yahut yaşını başını alarak tekaüd olmuş, devletten alacağını almış ve vereceğini vermiş bir adamın, müdafaanın bir şubesi olan vergi avukatlığına kalkışması, bir yazıhane açarak veya bir köşeye sığınarak (eh, Allah ne verdise) diye talihini tecrübeye kalkışması, onun için de, adalet için de iyi bir şey değildir. Lâyiha, mecburî sin tahdidine uğrıyarak tekaüd olmuş olan Temyiz âza ve reisinin avukatlık etmesini bile menetmişken adalet hizmetile son günlerine kadar bir iştigali olmıyanlara bu hakkı elbette veremez. Bugün mütekaid divanı muhasebat âzası, eski bir defterdar için istenilen bu müsaadeyi yarın eski bir maliye tahakkuk memuru veya vergi kalemindeki sabık mümeyyiz ve kâtib için vermemeğe sebep yoktur. O memur da, vergi nizamnamelerini ve tahriratı umumiyeleri, her gün elinden geçtiği ve tatbik ettiği için, eski bir defterdardan daha iyi bildiğini iddia edemez mi? Bunun sonu nereye varır?

Müdafaa, mahkemeler, meclisler, idarî kaza makamları huzurunda her nevi ihtilâflar için tecezzi kabul etmiyen bir müessesedir. Bu vazifeyi ifa için kayıtları ve şartları haiz bulunanlara devlet o hakkı verir. Bu hakkı alanlar, ihtisaslarına göre, ticaret, ceza, vergi, tapu... ilâh, müdafaalarını yaparlar ve oraya girilecek kapı gayet dardır. Onun hâmisi devlettir. Ölçüsü pek hassastır. Genişlenemez.

Ayni zamanda müdafilerin başı üstünde adaletin kılıcı vardır. Ufak bir yolsuzluk o kılıcı yerinden oynatır ve başı keser. Bu kadar ağır yükleri taşıyanların dahi, devletin adalet gayesindeki prensiplerine dayanarak, titiz davranmaları hakları ve borçlarıdır.

Avukat
Ali Haydar Özkend

En ihtiyar tayyareci

70 yaşındaki pilotun öldüğü anlaşıldı

Düşes dö Bedford

Düşes dö Bedford adında dünyanın en ihtiyar kadın tayyarecisi geçende kaybolmuştu. Kendisini bulmak için yapılan araştırmalar hiç bir netice vermediğinden düşesin tayyare kazasına uğrıyarak öldüğü anlaşılmaktadır.

Düşes dö Bedford İngilterenin en kibar ailelerinden birine mensuptu. 70 yaşında idi. 10 sene evvel tayyareciliğe merak etmiş ve pilot olmuştu. 10 senedenberi bütün seyahatlerini tayyare ile yapıyordu. Son defa yağmurlu ve fırtınalı bir havada yola çıkmıştı. Tayyaresinin denize düştüğü tahmin ediliyor.

Yüzme Hakem kursu

Su sporları federasyonundan: Yüzme hakem kursuna ayrılan aşağıda isimleri yazılı denizcilerimizin 17/4/937 cumartesi günü saat on dörtte Cağaloğlunda C. H. P. İlyön kurul merkezi binasındaki bölge merkezine gelmeleri tebliğ olunur.

Fahri (Beykoz), Nedim, Talât, Emin, Bekir (Galatasaray), Melih (Fenerbahçe), Hikmet (Süleymaniye), Ali Riza, Cemil (Beşiktaş), Sıtkı (Kocaeli bölgesi).

KUBİLÂY HAN

Yazan: İskender F. Sertelli No. 18

Harem ağası, o gece Ergun Bahadırla Japon dilberinin öpüştüğünü görünce..

— Şüphesiz.. zaten o ancak size lâyıktı, hakanım! Fakat, ben onu size hediye etmeğe cesaret edemiyordum.. bahsi kazansam bile onu size takdim etmek isterim.

— Tiyen-Fo senin gözünü çok korkutmuş galiba! Koralı cariyenin saraya geldiğini istemiyenlerden biri de odur sanırım.

Semga önüne bakarak gülümsedi.. ve bir şey söylemedi.

Kır atla Arap atı koşmağa başladılar.

Yarış meydanının dört çevresinde binlerce seyirci toplanmıştı.

Bu iki at üzerindeki binicilerin ikisi de Moğol ordusunun tanınmış zabitlerindendi.

Misafir salonunun pencerelerinden yarışı seyreden davetliler kır atın birinci geleceğini sanıyorlardı. Hemen herkes ağız birliği yapmış gibi: —Kır at kazanacak.. diyordu.

Arap atı epice geride kalmıştı.

Kubilây:

— Koralı kıza haber gönder, Semga! Bahsi kaybediyorsun.

Şakasile vezirini kızdırmak istiyordu.

Semga çok soğukkanlı, çok sabırlı bir Çinliydi.

— Çok koşan, çabuk yorulur, hakanım!

Diyerek yarışın sonunu bekliyordu.

Büyük meydan üç kere dönüldükten sonra, yarışın başladığı yerde duran iri boylu bir Moğol askerinin önünde kırmızı ve beyaz renkli bir fişek atılacak ve bu suretle atlardan hangisinin kazandığı ilân edilecekti.

Üçüncü devir başlamıştı.

Seyirciler telâş ve heyecan içinde çırpınıyordu.

Artık hızlı koşmak ve öne geçmek sırası Arap atına gelmişti. Herkes birdenbire hayrete düştü. Kubilây bile:

— O ne?! Arap, kırı geçti..

Demekten kendini alamamıştı.

Semga Bahadir:

— Belli olmaz, hakanım! Belki gene geride kalır..

Diyordu.

Biraz sonra meydanda binlerce ağızdan çıkan bir ses yükseldi:

— Arap atı birinci geldi..

Ve Moğol askerinin önündeki kırmızı fişek gökyüzüne doğru alevden bir hat çizmeğe başladı.

Semga Bahadırın gözlerinin içi gülüyordu.

Ve Kubilây kaşlarını çatmıştı.

— Sayfiyeyi kazandın, Semga!.

Dedi, fakat, hakanın yüzü gülmüyordu.

O sayfiyeyi yaptıracağı için değil, bahsi kaybettiği için gülmüyordu.

Kubilâyın bir davayı kaybetmesi, bir ülke kaybetmesi kadar mühim bir hâdise idi.

Kubilây bu huyu ile Cengiz hana o kadar çok benzerdi ki..

Bundan sonra sıra ile ikinci, üçüncü yarışlar da başlamıştı. Fakat, Kubilây artık bu yarışlarla alâkadar olmuyordu.

Semga Bahadır:

— Bahsi kazandığımdan dolayı pek müteessirim, hakanım! İrade buyurursanız, bahsi tekrarlıyalım. Bu sefer belki siz kazanırsınız!.

Dedi.

Kubilâyın yeniden bahse tutuşması kabil miydi?.

O bir kere talihini denerdi.

— Bu akşam talih yıldızım doğmadı.. ikinci bir denemeye girişmek istemem.

Dedi.

Sonra birden gülmeğe başladı:

— Keyfine bak, Semga! Bu bir talih oyunudur. İnsan bazan kazanır, bazan kaybeder. Sayfiyeyi kazandın.. yarın, hemen inşaata başlasınlar. Sen de ihtiyarladın artık. Orada güzel bir köşkte oturmak ancak sana yaraşır!.

***

Meydanda koşular, güreşler devam ediyordu.

Bir aralık Şi-Yamayı çağırmağa giden haremağası taraçaya geldi.. hakanın yanına sokuldu:

— Şi-Yama rahatsızlanmış, hakanım! Yatağında yatıyor.

Kubilây hayretle başını salladı:

— Sevdiklerimin hepsi bu akşam hastalandılar.. ne garib tesadüf!.

Haremağası korkarak geri çekildi.

Hakan gözdesine de tabipler gönderdi. Ve şarap içmeğe başladı.

Bu haberi getiren haremağası Semga Bahadırın adamlarındandı.. bir az sonra haremağası vezirin yanına yaklaştı.. ve Kubilây başka birile konuşurken, bu vaziyetten istifade ederek vezirin kulağına şu sözleri fısıldadı:

— Şi-Yama hasta değil...

— O halde niçin gelmedi?.

— Odasında yoktu..

— Nereye gitmiş?...

— Ergun Bahadırın odasına.

— Ne diyorsun.. Ergun Bahadir hasta değil mi?.

— Hayır. İkisi de söz birliği etmişler..

Haremağası ihtiyar vezirin yanından ayrılırken şu cümleyi de ilâve etti:

— Onları kapı aralığından öpüşürlerken gördüm.

Semga Bahadır hiddetlendi..

Haremağası dışarıya çıktı.

İhtiyar vezir:

— Bu bir felâket getirebilir.. Ergun çıldırmış mı acaba?! Hakanın sevgilisine el uzatmanın ona neye mal olacağını neden düşünmüyor?.

Diye mırıldanıyordu.

Bu felâketin önüne geçmek için hakanın yanından ayrılıp, işi takip etmek gerekti.

Semga Bahadır biraz sonra fırsat bularak tekrar gelmek üzere taraçadan salona geçti.. ve sarayın alt katına indi.. Şi-Yamanın odasına gitti.

Haremağası yalan söylememişti..

— Şi-Yama odasında yoktu.

Semga kendi kendine:

— Bu ne cesaret!

Diye söylendi.

İhtiyar vezir şimdi ne yapacaktı?.

Ergunun dairesine geçmek istemiyordu.

— Ya orada ikisini beraber görürsem?!...

Endişesi Semga'yı bir müddet tereddüd içinde bıraktı.

Yavaş yavaş yürüdü..

Ayakları onu Ergunun odasına doğru sürüklüyordu.

Kapıda bir cüce gördü.

— Bu besbelli bir gözcüdür.

Ve cüceye sordu:

— Ergun Bahadir rahatsızmış.. kendisini görebilir miyim?.

Cüce şaşaladı..

— Yatıyor.. isterseniz uyandırayım?

Semga Bahadir cücenin gözlerinin içine baktı:

— Yalan söylemiyorsun değil mi?.

— Hayır.

— O halde git, uyandır. Hakan tarafından geliyorum.. kendisini ziyaret edeceğim.

Cücenin rengi atmıştı..

Korkak bir tavırla kapıyı açtı..

İçeriye girdi.

Bu dairede içiçe geçilen üç oda vardı. Ergun İrandan Pekine geldiği günden beri bu dairede misafirdi.

Cüce içeriye girer girmez vezir de arkasından yürüdü. İç odanın kapısına kadar gitti.

Biraz sonra cüce odadan çıktı..

Ve karşısında veziri görünce şaşırdı. Cüce, Semga'nın dışarda beklediğini sanıyordu.

Cücenin dizleri titremeğe başlamıştı.

Cücenin arkasından Şi-Yama göründü.

Belliydi ki, Şi-Yama başka bir odaya geçecek ve Semga Bahadir Erguyanun yanına girince, Japon dilberi de yavaşça odadan çıkıp kaçacaktı.

Bütün hesaplar suya düşmüştü..

Şi-Yama ihtiyar vezirle karşılaşınca, korkudan az kaldı küçük dilini yutacaktı.. ağzını açıp bir şey söyliyemedi. Semga Bahadır:

— İran valisinin hastalığını ne çabuk duydunuz?... dedi.

Şi-Yama kekeliyerek cevap verdi:

(Arkası var)

Okuyucularımız Bize ne bildiriyor?

Islahı icap eden bir vaziyet

12/3/937 cuma günü sabahleyin işime gelirken polis memuru önüme çıkarak hakkımda tevkif müzekkeresi olduğunu ve bunun da 932 ve 936 senelerine ait yol parasından mütevellit bulunduğunu söyledi, birdenbire hayret ettim, şayanı şükran ki bu senelere ait yol paralarının verildiğine dair makbuzları ibraz ederek feci bir akibetten kurtuldum. Bir mükelleften sırf kayıtsızlık yüzünden iki defa yol parası almak istiyen bu kabil memurların vazifelerine dikkat etmelerini bir vatandaş sıfatile dilerim.

Divanyolu 128 No. lu Metanet kundura mağazası sahibi
H. Eşref

Akşam

Okuyucumuzun şikâyet ettiği hale maalesef sık sık tesadüf olunmaktadır. Bu yalnız yol parası için değil, bina, kazanç ve saire vergiler için de variddir. Bu, vergilerin tahsilinden sonra günü gününe ve muntazam surette defterlerdeki kayıdların memurlar tarafından kapatılmamasından ileri gelmektedir. Bu işle muvazzaf memurların ihmali yüzünden vatandaşların boş yere rahatsız edilmeleri herhalde hoş görülecek ahvalden değildir.

Okuyucumuzun bu haklı şikâyetinin hiç olmazsa ilerisi için bir ders teşkil ederek bu gibi yanlışlıklara mahal bırakılmaması hususunda âmirlerin icap eden tedbirleri almaları lâzımdır.

***

Halice dökülen molozlar

Senelerden beri, Haliç kıyılarını yükseltmek vesilesile sahillere bilhassa Eminönü ile hâl arasındaki kıyılara binlerce araba moloz dökülüyor, halen de dökülmektedir. Dökülen molozlar bir kaç ay içinde denize gidiyor, böyle devam ederse beş on sene sonra karşı sahile yürüyerek geçmek kabil olacak. Alâkadar makamatı harekete getirmeniz memleket namına rica olunur. *A. Gören*

***

«Akşam»da çıkan yazılar hakkında

Akşam gazetesine abone değilim. Fakat üç senedir her gün bu gazeteyi alıyor ve bu gazeteyi okuyorum. Romanlarını, tarihî tefrikaları, hikâyelerini, pazartesi perşembe müsahabelerile Necdet Rüştünün şiirlerini, ara sıra açtığı faideli anketlerini, ilmî ve fennî makalelerini, çiçek ve kadın sahifelerini ve gene ara sıra neşrettiği Amerika dünya eski ve yeni hâdiselerini kesiyor ve saklıyorum. Şu kadar var ki, bu maksat uğrunda fuzulen sarfettiğim paranın had ve hesabı yok. Çünkü bilfarz bazen keseceğim bir romanın arkasında ya tarihî bir tefrika veya Necdet Rüştünün şiiri veya pazartesi, perşembe müsahabesi veya ilmî ve fennî bir makale bulunuyor. Birini kessem diğerinden mahrum kalacağım. O sebeple mecburen o gün iki nüsha alıyorum. Fakat bu keyfiyet ayda bir iki defaya inhisar etse bir şey değil. İkiyi azamî üçü geçti mi yıkım olmasından sarfı nazar neşe kaçırıyor.

Akşam gazetesi bu kadar yenilikleri ve karilerine karşı gösterdiği cemilekârlıkları dolayısile karilerinin fuzulen zarar ve ziyanı maddiye uğramalarını itemez. Ve talep ve temennilerini derhal infaz eder kanaatindeyim.

Binaenaleyh açık surette yazdığım maksadım bittabi anlaşılmıştır. Gazete heyeti tertibiyesince maruzatım nazarı dikkate alınarak bizim gibi daha kimbilir kaç merak ehli kariini bu zarardan vikaye edecek şekilde romanların, ilmî ve fennî makalelerin, muhterem muharrir ve şairlerin, tarihî tefrikaların, perşembe pazartesi müsahabelerinin ve sairenin bir kısım kesildiği zaman diğer kısmı imha etmiyecek tarzda tertibine lûtuf buyurmasını hassaten rica ederek bu vesile ile arzettiğim şekilde intişar edecek güzel gazetenizin daha güzelleşerek pek çok kari kazanacağını ümid ettiğimi kaydetmeği de bir vazife bilirim.

D. D. Yolları Hasılat dairesi istatistik kaleminde *Faik*

Akşam

Evvelâ, muhterem okuyucumuza, gazetemiz hakkındaki iltifatlarından dolayı teşekkür ederiz. Arasıra başka okuyucularımızdan da bu mevzu hakkında mektuplar aldığımız için bunu aynen neşretmeyi münasip gördük.

Ötedenberi bazı okuyucuların tefrikaları kesip saklamak itiyadında olduklarını biliyor ve müsabaka kuponu gibi şeylerin bunların arkasına gelmemesine dikkat ediyoruz. Ancak okuyucumuzun, kendisini alâkadar eden muhtelif yazılarımız hakkında bu arzusunu yerine getirmeğe maalesef maddeten imkân tasavvur edilemiyeceği aşikârdır. Her gazete neşredeceği her yazının okuyucularını yakından alâkadar etmesini ister ve yazılarını daima bu endişe ile seçer; okuyucumuzun arzusunu yerine getirebilmek için hemen her yazının arkasını boş bırakmak icap eder ki, bunun da imkânsızlığını uzun uzun izaha lüzum yoktur.

Her akşam bir hikâye

İyi kalbli adam

«Zevcenizin caiz olmıyan şeyler yaptığını size haber vermek mecburiyetinde kalıyorum. Bu akşam saat yedide, Hürriyettepesindeki kahvede bir âşıkı ile buluşacaktır.

Sizi seven iyi kalbli bir adam»

Feridun mektubu buruşturdu. Fakat parça parça edeceği sırada, fikrini değiştirdi. Kâğıdı düzeltti, cebine koydu.

Bu, sabahleyin saat dokuz buçukta yazıhanede vukua geliyordu. Hemen paltosunu giyerek sokağa fırladı. Dostlarından ve eski mektep arkadaşlarından birinin evine koştu. Dostu onu böyle perişan bir halde görünce merak ile sordu:

— Hayrola, ne var?.

— Aman biran nefes alayım da anlatırım. Boğulacağım. Başıma geleni bilsen. En iyi bir dostum olduğun için sana koştum. Hem muharrirsin de. Kadın işlerinden iyi anlarsın.

— Âşık mı oldun?

— Değil canım. Karımdan bahsedeceğim.

— Fahriyeden mi?

— Biliyorsun, üç senedir evliyiz. Kendisini ne kadar sevdiğimi söylemeğe hacet yok. Şimdiye kadar o da beni seviyor zannediyordum. Fakat Fahriye... İmzasız bir mektuptan anladığıma göre...

— Canım bırak böyle lâkırdıları kuzum... İmzasız bir mektup üzerine karından şüphe etmeğe utanmaz mısın?

— Ben de iptida böyle düşündüm ama... Sonra aklıma bir çok şeyler geldi. Bu son günlerde Fahriyenin hali değişti. Öperken bile bir soğukluk var. Gözlerini gözlerimden kaçırıyor...

— Bunlara hep kuruntu derler. Bir erkek bir kere kıskanmağa başladı mı, en ufak bir noktayı mübalâğa eder.

— İnşallah dediğin gibidir. Ama bu imzasız mektup asılsız değildir diye korkuyorum. Bugün öğle yemeğini nerede yiyeceksin?

— Bilmem, benim gibi bekârlar serseridirler.

— O halde bize gel. Yemekten sonra ben çıkarım. Sen karımla kalırsın. Ou tetkik edersin, bir şeyler anlamağa çalışırsın.

***

Feridun dostunun kolunu yakaladı ve sordu:

— Ey, ne diyorsun bakalım?

— Hiç bir zaman bu kadar zor bir mevkide kalmadım. Fahriyeye karşı beslediğim hürmet...

— Lâkırdıyı dolaştırıp durma. Anlaşılan sen de şüphelendin!

— Bunu inkâr edemiyeceğim. Fakat bende öyle bir zan var ki Fahriye seni kıskandırmak istiyor.

— Ne münasebet?

— Kim bilir. Kadın kalbine akıl ermez ki. Bu işe doğrusu ben de merak etmeğe başladım.

— Bu akşam o kahveye ben gitsem ...Ne dersin?

— Buna sıkılmaz mısın? Senin gibi bir adam... Ben başka bir şeye daha dikkat ettim. Senin hizmetçide de bir iş var. Hiç yerinde duramıyordu. Hali çok garibti. Gözüne çarpmadı mı?

— Hayır. Yemekte ben hep karıma dikkat ediyordum. Herhalde bu akşam o kahveye gideceğim. Hakikati kendi gözümle görmek isterim. Bu şüphe içinde yaşıyamam.

***

Feridun saat altı buçukta kahvede idi. Paltosunun yakasını kaldırmış. Bir kenara çekilmiş, soğuktan titreyip duruyordu. Kâğıdhane üzerinden bıçak gibi bir ince karayel rüzgârı esiyordu.

Feridun bir aralık dönerek Mecidiye köyü istikametine baktı. Orada köşkte oturuyorlardı. İhtimalki şu dakikada Fahriye köşkten çıkmış, buraya doğru geliyordu.

Çok geçmeden kahvenin önünde bir otomobil durdu. Feridun hem geleni görmek hem kendisini göstermemek için müsaib bir noktaya, kenara çekildi.

Bir kadının içeri girdiğini görünce yüreği çarpmağa başladı. Ortalık kâfi derecede aydınlık olmadığı için gelen kadının yüzünü iyi farkedemiyordu. Biraz ilerıledi. Lâmbanın altına geldiği zaman kadını gördü ama kadın da kendisini görmüş bulundu. Fahriye sinirli adımlarla Feridun doğru yürüdü.

Feridun için geri çekilmek ihtimali kalmamıştı. Bütün şüpheleri hakikat haline geliyordu.

Fahriye yaklaştı. Asabi bir sesle:

— Feridun! dedi.

Feridun hayretler içinde karısının yüzüne bakıyor, ayni zamanda onun gösterdiği bu cüretkârlıktan hayretlere düşüyordu.

Fahriye soruyordu:

— Ne işin var burada?

Feridun birdenbire coştu:

— Bunu bana mı soruyorsun? Burada neden dolayı bulunduğunu izah edecek biri varsa o da sen değil misin?

— İşte ben adamı böyle yakalarım!

— Sen mi yakalıyorsun? Bu kadarı, doğrusu, biraz fazla!

Fahriye cevap vermedi. Cebinden çıkardığı bir kâğıdı kocasına uzatarak:

— Oku! dedi.

Feridun titrek bir sesle hızlı hızlı okudu:

«Hanımefendi,

Kocanızın caiz olmıyan şeyler yaptığını size haber vermek mecburiyetinde kalıyorum. Bu akşam saat yedide Hürriyettepesindeki kahvede sevdiği bir kadın ile buluşacaktır.

Sizi seven iyi kalbli bir adam»

***

Ertesi sabah, muharrir Feridüna telefon ediyordu:

— Ey, dün akşam kahvede ne yaptın bakalım?

— Ayol bu sabahki gazeteleri okumadın mı?

— Gazeteleri mi? Daha yataktayım. Şimdi gözümü açtım.

— Dün akşam bizim köşkü tamtakır soydular. Hırsızın imzasız mektubu gönderen adam olduğu muhakkak. Bana yazılan mektubun ayni Fahriyeye de gönderilmişti. Zavallı Fahriye, o soğukta Hürriyettepesine kadar geldi... Ev bomboş kaldığı için hırsız rahatça her şeyi alıp gitmiş.

— Ev nasıl bomboş kalır? Ya hizmetçi kız?

— O da nişanlısını yakalamak için Kurtuluşa gitmiş. Çünkü o da imzasız bir mektup almış! **Hikâyeci**

AKŞAM
Abone Ücretleri

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	—

Posta ittihadına dahil olmayan ecnebi memleketler: Seneliği 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Adres tebdili için yirmi beş kuruşluk pul göndermek lâzımdır.

Sefer 2 — Ruzu Kasım 158

S.	İmsak	Güneş	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı
E.	6,49	10,36	5,27	9,10	12,09	1,37
Va.	3,36	5,23	12, 4	15,58	18,47	20,23

İdarehane: Babıâli civarı Acımusluk Sok. No 13

Memleket Sahifesi

Çanakkalede büyük bir çalışma var

Bilhassa köy kalkınma işlerine âzamî ehemmiyet veriliyor

Çanakkale vali vekili B. Feyzi Gürel

Çanakkale (Akşam) — Çanakkale vali vekili mülkiye müfettişi Feyzi Gürelle (Akşam) namına bir konuşma yaptım, kısa zamanda vilâyet umûrunu vukufla kavrıyan çalışkan idare âmiri bana dedi ki:

— Atatürk devrindeyiz. İlerleme ve kalkınma savaşında bir dakika durmadan çalışmak lâzım. Artık sabit olmuş bir hakikattir ki, hamlelerin daha verimli, devamlı, esaslı olabilmesi için bilgi, teknik ile muntazam bir programın şuurla tatbiki gerektir. Bunun içindir ki, işime başlarken herşeyden evvel genel durumu kavramağa çalıştım ve bir anaiş programı çizerek onun üzerinde yürümeğe başladım. Yapılacak işlerin bir kısmını para ile, mühim bir kısmını da tenvir ve irşad yolile başarmağa çabalıyoruz. Paralı işleri, en mübrem ihtiyaçları göz önünde tutarak vilâyetin hususî bir bütçesinin ve mahallî belediye, köy bütçelerinin müsaadesi nisbetinde yapabilmek için tahsisat koyduk, vilâyet umumî meclisi azaları vilâyetin dileklerini yerine getirmeğe çok çalıştılar ve müsbet mesai göstererek işlerini bitirdiler. 670 bin liralık vilâyet bütçesinin 146 bin lirası bayındırlık, 210 bin lirası kültür, 16 bin lirası ziraat, 10 bin lirası baytar, 68 bin lirası sıhhat işlerine ayırdık.

Başımızda Umumî Müfettiş general Dirik olduğu halde köy kalkınma işlerine azamî kıymet ve ehemmiyet veriyoruz, general Kâzım Dirikle, geçenlerde köy köy gezdik ve yapılan işleri yerlerinde gördük, köylerde köy fidanlıklarına, fennî arıcılığa, hayvan cinsinin ıslahına, meyvalı ağaçların ve zeytin delicelerinin aşılanmasına, köylere gelir getirmek için köy fidanlıkları kurmağa, şoseler etrafına ağaç dikmeğe, köy yollarını ana şoselere bağlamağa, tarım kredi kooperatifleri kurmağa başladık ve bu işleri yapıyoruz.

18 martta, köy kanununun tatbikine başlandığının yıldönümünü kutlamak için köylerde tören yaptık ve örnek köylerde elişleri sergileri kurarak ikramiyeler verdik.

Vilâyette hergün sayısı çoğalan ve halen iş yapan tarım kredi kooperatiflerini bazı mühim ihraç iskeleleri olan köy ve nahiyelerle kasabalarda satış kooperatifi yaparak takviye edeceğiz.

Çanakkale ve Gelibolu Halkevlerimizin faaliyetleri artmaktadır, muntazaman konferanslar verilmekte, Halkevleri açılan halk ve lisan dersahanelerile muhitlerine faydalı olmaktadır. Yeni yapılan memleket hastanesi bitmek üzeredir, yakında her türlü sıhhî şartları haiz hastanemiz faaliyete geçecektir.

Vilâyette pamukçuluğa ve soya fasulyacılığına, zeytinciliğe teşvik için esaslı faaliyet gösterilmektedir.

Geliboluda birkaç evi yanan (Tayfur) köyü halkına, Halkevi içtimaî yardım kolu tarafından para ile yardım yapılacaktır. Köylere boğalar, cins tavuk dağıttık. Kazalarda aşım durakları yapıyoruz.

İşte size kısaca işlerimzin bir kısmından bahsettim, köy kalkımı için ne yapmak lâzımsa onu yapacağız ve yapıyoruz. Her sahada bilgi ile programlı çalışmayı telif ediyoruz.»

Birçok işleri arasında bana bu kıymetli izahatı veren kıymetli ve genç idarecinin gözlerinde vazifesini yapan insanın has bir memnuniyet görülüyordu.

Çapakçurda ümran faaliyeti

Vilâyet merkezinin havadar bir tepede inşasına başlandı

Bingöl (Akşam) — Merkezi Çapakçur olan Bingöl vilâyeti, Muştan alınan Çapakçur, Molikan, Bingöl ve Genç kazalarile Erzincandan alınan Kiğı kazasından müteşekkildir.

Çapakçurun nüfusu iki bindir, kasaba dere içinde kurulmuş olduğu için vilâyet merkezinin üstteki havadar sırtta yeni baştan tesisi muvafık görülmüş, vilâyet konağı, belediye dairesi, dispanser, vali evi, postane gibi müessesatın inşasına başlanmıştır. Bu yıl, gelecek göçmenler için yüz kadar ev yapılacaktır.

Beş kilometre mesafedeki Mizren köyündeki iyi ve temiz suyun buraya isali için gerekli tedbirler alındığı gibi % 15 meyilli akan Çevlik suyundan elektrik istihsali de tekarrür etmiştir.

Elâzizden başlayıp Balo ve Karakaçan kazalarından geçerek Sulhana giden anayol kabili mürur bir hale sokulduğundan otomobiller Muşa kadar kolaylıkla gidip gelmektedir. Çapakçur bol meşe ormanlarile örtülür. Kiğıdan Erzuruma kereste ihraç edilmektedir.

Belediye riyasetini de üzerine almış bulunan değerli vali bay Şefik Bicioğlu, bu bakımsız kasabada güzel bir vilâyet merkezi vücude getirmek için takdire şayan bir gayret sarfediyor. Karanlık sokakları aydınlatmış belediyenin bin liradan ibaret olan senelik varidatını yedi bin liraya çıkarmıştır. Hususî muhasebe bütçesi yüz bin lira olup bunun % 33 ü nafıaya, % 20 si maarife, bakiyesi sağlık, ziraat ve baytar işlerine tahsis edilmiştir. Hükûmet teşkilâtı tamamlanmıştır. Bu yıl her kaza merkezine bir hükûmet tabibi tayin edilecek ve buralarda dispanserler açılacaktır.

Çapakçurda bir Halkevi de açılmıştır. Bu sene büyük bir bina yapılması mütasavverdir. Evin açılan kolları faaliyete geçmiştir. Çapakçur ve Kiğıda beşer, diğer kaza merkezlerinde üçer sınıflı mektepler vardır. Civar köylerden birisinde köy okulu açılmıştır. Bu yıl yenileri açılacaktır.

Uşak ve havalisinde bereketli yağmurlar yağdı

Uşak (Akşam) — Havaların birden bire kurak gitmesile burada bütün hububat fiatleri de yükselmişti.

Birkaç gündür bereketli yağmurlar yağdığından endişeler zail olmuştur.

Köy muallimleri kursu

Tekirdağ (Akşam) — Edirnede açılan köy muallimleri kursu grup şefliğine Tekirdağ ilk tahsil müfettişi bay Nureddin Biriz tayin edilmiş ve Edirneye gitmiştir.

Lüleburgaz köylerinde anket

Lüleburgaz (Akşam) — Lüleburgaz köylerindeki varlık imkânlarını tesbit etmek ve köylünün toprak üstünde yaşama ve yerleşme tarzını öğrenmek emelile müfettişlik tarafından köylerde iki aydan beri öğretmen ve köy kâtiplerinin iştirâkile birer köy kütüğü namı verilen anketler doldurulmaktadır. Bu anketler doldurularak vilâyet yolile müfettişliğe gönderilmiştir. Bundan sonra da köylerin ilmî cihetten tedkiki üzerinde işlenecektir.

Karaman Halkevinde konferans

Karaman (Akşam) — Halkevi salonunda kadınlı, erkekli kalbalık dinleyiciye Ankaradan şehrimize gelen Halkevleri direktörü B. Behçet Kemâl tarafından medenî yaşayış hakkında bir konferans verilmiştir. Behçet Kemâl, Halkevleri adlı şiirile Gaziye özlen adlı şiirlerini de okumuş ve çok alkışlanmıştır.

İzmirde bisiklet müsabakaları

İzmir 11 (Akşam) — İzmir - Urla yolunda 80 kilometrelik bisiklet müsabakasında Üçokdan Bayram birinci Doğanspordan Cahid ikinci geldi.

Adananın Floryası Ayas sayfiyesi de Toroslardır

Ayasa rağbet ve ihtimam gösterilse Avrupanın en güzel plâjı olabilir

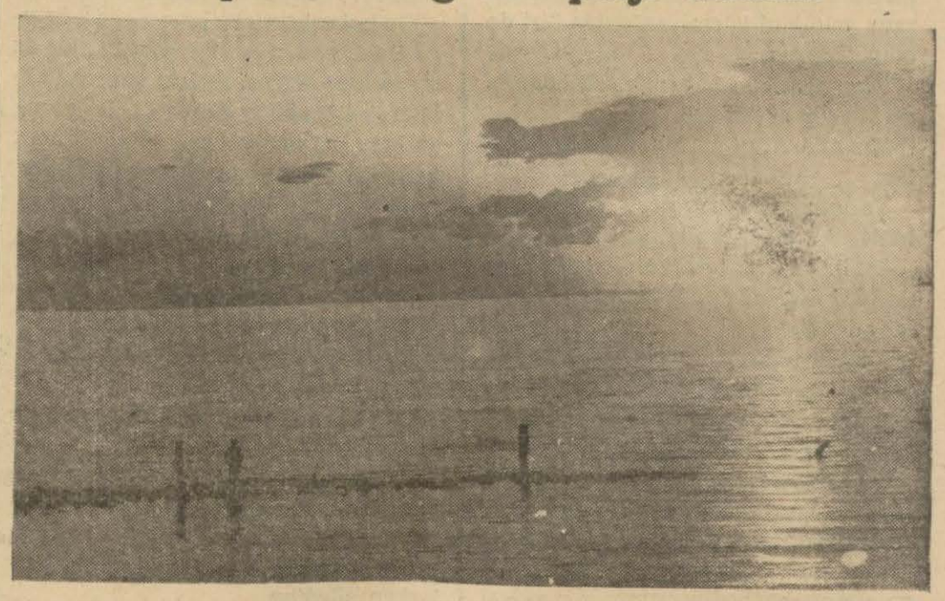

Ayas sahilinde bir batı görünüşü

Adana (Hususî muhabirimizden) — Florya İstanbulun nasıl en güzel plâjı ise, «Ayas»da Adanın Floryasıdır. Ayas!... Dâranın metrûk harabeleri arasında üstü çinkolu birkaç yeni evcik, mazgallı, taştan in gibi kulübelerle meydana gelmiş bir köy çeşnisi veriyor... Tektük ağaç varsa da göze çarpmıyor...

Bir köy, fakat neresine bakılsa gene eski bir medeniyetin nişaneleri beli..

Ayas görünüşü gibi değildir. Bu şirin nahiye, cenubun ehemmiyetli bir transit merkezidir.

İskelesizlikten dolayı haftada iki vapur gelebilmekte ve dış memleketlere binlerce ton hububat taşımaktadırlar. Bugün, Çukurovanın hububat ambarı olan Ceyhan, Ayastan 30 kilometre uzaktadır.

Mersin Ceyhan a170 kilometre mesafede bulunduğu halde bütün sevkiyat bilhassa kış aylarında Mersin tarikile yapılmaktadır ki, buna yegâne âmil, Ayasa vesait olmamasıdır. Gene bu yüzden ihracatın hemen hemen dörtte biri Toprakkaleden yapılmakta ve Fransız hattı bu yüzden oldukça para kazanmaktadır.

Ceyhan, Ayas hattı yapılmış olsa şüphesiz Toprakkale yolile ihracat duracaktır. Ayas, bugünkü halinde bile parlak bir istikbale namzeddir. Ayasın ihracat bakımındaki bu ehemmiyetinden başka bir mazhariyeti daha vardır ki, bu da, sahilinin banyoya çok müsaid, çok güzel ve tabii bir plâj olmasıdır.

Yüzlerce metre, santim santim meyil veren, kumu elenmiş bir deniz ve yalanmış gibi bir sahil hiç şüphesiz kipek enderdir. Ayas bütün ihmale rağmen Çukurovanın incisidir.

Adananın sayfiyesi Toroslar

Toroslar da Adanın sayfiyesidir. Adanalılar nisan iptidasında soluğu Toroslarda alırlar.

Bölgedeki halkın hemen yüzde yetmiş beşi, mutlak surette yaylâcıdır. Çukurovada, yaylâ bir ihtiyaçtır. Nisan mayıs ayları, Çukurovanın tabirile «Göç» ağustos, eylülde «dönüş» aylarıdır.

Bu aylarda, şehirde yalnız iş güç sahibi erkekler, memurlar kalırlar. Yaylâcılık, Adanada, Mersinde pek o kadar boşluk doğuran ve gözle görülecek derecede kesafeti düşüren bir hâdise değildir. Fakat kazalarda, yaylâcılığın tesiri her bakımdan kendini gösteren zararlara mal olmaktadır.

«Göç» aylarında kazaların sokakları çın çın öter... Fırsattan istifade etmek istiyen birkaç bakkaldan başka şehir çarşılarında açık bir mağaza ve dükkân görülemez.

Cumartesi günleri oldu mu, onlar da kapalıdır. Çünkü, memur, esnaf, herkes yaylâdaki ailelerinin yanına koşarlar. Haftanın bugününde, bir haftalık yiyecek ve saire alınır ve yaylâya götürülür.

Bu âdet, Çukurovanın hem iktisadî, hem ziraî ve hem içtimaî gücünde büyük aksaklıklar yapmaktan hali değildir.

Gençlik teşekkülleri bütün cemiyet çatıları, bu aylarda faaliyeti durmuş bir vaziyettedir. Çünkü hemen bütün azalar şuraya buraya dağılmışlardır.

Halbuki Çukurovada hiçte tahammül edilmiyecek bir sıcak olduğu iddia edilemez..

Bursada millî oyunların canlandırılmasına çalışılıyor

Bursada millî oyunların canlanmasına çalışan sporcu gençlerden bir grup

Bursa (Akşam) — İki hafta evvel Ankarada yapılan (Uludağ gecesi), Bursada yepyeni bir gençlik hareketine vesile teşkil etti. Atatürkün millî oyunlara verdiği önemi gören Bursa gençleri bu oyunları bir spor vazifesi halinde öğrenmeğe karar verdiler. Memlekette canlı ve neşeli gençlik istiyen Ulu Önderin emir ve irşadlarından ilham alan bu hareketi, Bursa Halkevi kolaylaştırmak üzere, meşhur tanburacı Osman Pehlivanın şehrimizde kalmasını temin edecektir.

Bursa, millî oyunlar bakımından çok zengin ve olgun bir vilâyettir. Bilhassa dağ mıntakasındaki köylerde, bu oyunlar hâlâ oynanmaktadır. Şehir ve kasabalarda gittikçe unutulan bu ecdad oyunlarını ölümden kurtarmak ve gençliğe mal etmek için başlıyan teşebbüs, muhitimizde çok iyi karşılanmıştır.

Şehir bandosundan ayrılan bir kol, bu iş için çalışanlarla birlikte, spor klüplerini ziyaret etmekte ve oyun bilenlerle meraklıların bir listesini yapmaktadır. Yerli oyunlar arasında, bilhassa Harmandalı ile Bursa dağ zeybeği ve Güvende denilen oyun, millî karekterimize çok yakışmaktadır. Klüplerde yapılan ufak tefek denemeler, gençleri pek ziyade alâkadar etmiştir.

Yakında millî oyun derslerine başlanacak ve yetişen gençler tarafından klüplerde sık sık oyun geceleri tertip edilerek, millî oyunlarımızın halk arasında yayılmasına çalışılacaktır.

Karamanda kar

Karaman (Akşam) — Bir haftadan beri şehrimizde havalar, âdeta yeniden kışlamıştır. Dün bir mikdar yağmur yağmıştır. Fakat bu yağmur ihtiyaca kifayet edecek kadar değildir. Maamafih iki günden beri Karamanın bütün civarlarına mebzûl yağmurlar yağdığına dair malûmat gelmiştir.

Bu yağmurlar tam zamanında yağmıştır. Mahsûl bundan çok fayda görecektir. Bütün çiftçi yağmurlardan çok sevinmiştir. Etraf dağlara fazla mikdarda kar yağmıştır.

Gaziantep mezbaha ve buz fabrikası

Gaziantep (Akşam) — 933 yılında (19) bin lira sarfile yapılan mezbahada kışı günde vasatî elli koyun, beş keçi, üç dana ve sığır, yazın da seksen keçi ve yetmiş koyun kesilmektedir. Mezbaha resmi koyunun kilosundan dört, keçiden üç kuruştur. Birer kuruş da soğuk hava deposu resmi vardır. Mezbahada bu ay paça ve temizleme tesisatı yapılacaktır.

934 de (35) bin lira sarfile günde üç buçuk ton buz çıkarabilecek kabiliyette bir buz fabrikası yapılmıştır. Soğuk hava depolarını da muhtevidir. Her iki müesseseden yılda yirmi beş bin lira temin edilmektedir.

Atatürk ile Prens Pol arasında samimî telgraflar teati edildi

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Büyük elçimiz bay Ali Haydar Aktay tarafından bu akşam Türkiye elçiliğinde parlak bir ziyafet verilmiş, ziyafeti bir kabul resmi takib etmiştir.

Prens Paul ile Atatürk arasında telgraflar

Ankara 13 (A.A.) — Başvekil İsmet İnönünün Belgrad seyahati dolayısile Yugoslavya kral naibi prens Paul ile Türkiye reisicumhuru Atatürk arasında şu telgraflar teati edilmiştir :

Ekselâns Türkiye reisicumhuru
Ankara

Başvekilinizi büyük bir memnuniyetle şimdi kabul ettim. Kendisinin buradaki bulunuşunu ne kadar takdir ettiğimizi bilhassa arzetmek isterim. Samimî ve zeval bulmaz dostluğuma inanmanızı rica ederim.

PAUL

Altes Ruayal kral naibi Paul
Belgrad

Başvekilimin, şahsî dostum kahraman kral Aleksandrın lâyemut eserlerine sahne olan güzel payıtahtınızda bulunuşu hakkında altes ruayalinizin ihtisaslarını bildiren telgraflarını aldım. Altes ruayalinize teşekkür eder, samimî ve zeval bulmaz dostluğuma inanamalarını rica ederim.

ATATÜRK

Bugün Tayyare meydanında Başvekilimiz şerefine ziyafet verilecek

Belgrad 13 (Telefon) — Başvekil İsmet İnönü yarın öğleden evvel B. Stoyadinoviç ile birlikte Belgrad civarındaki fabrikaları gezecek ve Tayyare meydanında başvekil İsmet İnönü şerefine mükellef bir ziyafet verilecektir. Türk gazetecileri de bu seyahate iştirak edeceklerdir.

Başvekilimiz hakkında konferans

Ankara 13 (A.A.) — 14 nisan çarşamba günü Türkiye saatile 19,30 da 48 metre ve 18 santimetrelik kısa dalgalı Belgrad radyosunda başvekilimiz İsmet İnönünün hayat, mesai ve âsarı hakkında Süleyman Paşç tarafından türkçe bir konferans verilecektir.

Yugoslav gazetelerinin neşriyatı

Belgrad 13 (A.A.) — Türk devlet adamlarının Yugoslavyayı ziyaretine tahsis eylediği bir makalesinde Vreme gazetesi ezcümle diyor ki:

«Türkiye başvekili İsmet İnönünün bu ziyareti, Türkiye ile Yugoslavya arasındaki devamlı dostluğun yeni bir tezahürüdür. Bütün dünya efkârı umumiyesi, bu münasebetle yeniden bütün dikkatini Belgrad üzerine çevirmiştir. B. İsmet İnönünün Yugoslavyaya gelmesi yabancı memleketlerde çok büyük bir alâka ile karşılanmıştır. Her tarafta hissiyat şu merkezdedir ki, iki başvekil, bu görüşmeleri esnasında, vaktile sağlam temelleri iki büyük şef, Kamâl Atatürk ve kral Aleksandr tarafından atılan tesanüd siyasetini takviye edeceklerdir.»

Politika gazetesi ise diyor ki:

«B. İsmet İnönünün bu seyahati, Balkan antantı çerçevesi dahilinde yapıcı siyaseti genişletmek hakkında Yugoslavya ve Türkiyenin müşterek arzularının bir ifadesidir.

Dündenberi Belgradda, Yugoslavyanın dostu ve müttefiki Türkiyenin bayrakları dalgalanmaktadır. Belgrad, bu bayrakları, Türkiye reisicumhuru Kamâl Atatürkün ve başvekil İsmet İnönünün, hariciye vekili Dr. Arasın ve milletler arasında sulh eserinin şereflerine çekmiştir.»

İki başvekil arasındaki müzakereler

Gazete, bundan sonra iki başvekil arasında yapılan müzakerelerden bahsederek diyor ki:

«Yabancı memleketler gazetelerinin de tebarüz ettirdiklerine göre, bu görüşmelerde çok mühim beynelmilel meseleler mevzuubahsedilmiş ve bugünün bütün meseleleri gözden geçirilmiştir. Bununla beraber ayrıca yeni bir sarih netice beklenilmemelidir. Akdenizdeki vaziyet malûmdur. Gerek Türkiyenin, gerek Yunanistanın İtalya ile anlaşmaları vardır. Son zamanlarda Yugoslavya da ayni bir anlaşma yapmıştır. Bu suretle, Atina konferansının, Balkan antantı âzalarının İtalya ile münasebetlerini tanzim etmeleri hakkındaki tavsiyeleri fiiliyat mevkiine çıkarılmış bulunmaktadır.»

Koza piyasası

Bursa ticaret odasının bir tavzihi

Bursa Ticaret ve Sanayi odasından şu mektubu aldık: Cumhuriyet gazetesinin 5/4/937 günlü nüshasında bu seneki koza mahsulü hakkında bir yazı gördük. Bu yazı, hakikate uygun değildir.

Bugünkü koza fiatleri muhabirin yazdığı gibi ümitsizlik verecek şekilde olmadığı gibi, ati itibarile de bilâkis ümit verici bir mahiyet göstermektedir. Avrupada koza ve ipek fiatleri de geçen yıllara nazaran çok yükselmiştir. Son günlerde şehrimizden Avrupaya müsait fiat ve şartlarla mühim miktarda kozanın ihraç edilmiş olması bu neşriyatın hakikate ne kadar aykırı olduğunu pek açık olarak göstermektedir. Bu neşriyatın koza ve ipek sanayiinin her şubesi üzerinde umumî olarak çok fena tesirler yaptığı fiilen görülmektedir.

Türkiye koza rekoltesi henüz umumî istihlâki karşılıyabilecek bir hadde gelmemiştir. İstihsal ettiğimiz kozalar, ihtiyacımızdan fazla değildir. Memleketin umumî vaziyetinde her yıl artan refah seviyesi de halkın iştira kabiliyetini mühim miktarda yükselttiğinden önümüzdeki yıllarda bu refah seviyesile mebsuten mütenasip olarak kumaş satışlarının da yükseleceği tabiîdir.

İktisad vekilinin bir telgrafı

Turing ve Otomobil klübünün senelik kongresi münasebetile çekilen telgrafa İktisat vekili B. Celâl Bayar şu cevabı vermiştir:

Türkiye Turing ve Otomobil klübünün yıllık toplantısı dolayısile sayın üyelerini ve değerli idare heyeti âzalarını saygı ile selâmlarım. Memleketimizin iklimi, coğrafî durumu Topraklarının eşsiz güzelliği ve her köşesini dolduran tarihî anıtlarile ihtiva ettiği payansız servet manzumesini size izah edecek değilim. Bu toplantı münasebetile tekrar edeceğim kanaat bu büyük servet ve gelir kaynağının bugün dahi bakir bir halde bulunduğu ve başka bir tabirle koyulduğunuz işin millî bakımdan büyük ehemmiyet ve isabetidir.

Bugünkü cihan konjonktürü içinde karşılığı hesapsız dövizle ödenen yegâne varlık turistik güzellikler ve imkânlardır. Bunlardan birincisi yurdumuzda herhangi memlekete nasib olmamış nisbetlerde mevcuttur. İkinciler her gün daha süratle ve daha fazla nisbetlerde tahakkuk ettirilmektedir. Cemiyetimizin de müsbet sahada muvaffakıyetlerinin inkişafını diler ve vereceğiniz kararların Vekâletimce dikkat ve ehemmiyetle tetkik ve nazara alınacağını ilâve eylerim.

Tokatta feci bir kaza

Tokat (Akşam) — Şehrimizde çok feci bir kaza olmuştur. Şehrimiz ağır ceza mahkemesi âzasından B. Rüştü Yetgin, çarşıdan öteberi alırken, ürküp kaçan bir araba atı tarafından yere düşürülerek başından ağır surette yaralanmıştır.

B. Rüştü Yetgin baygın bir halde hastaneye kaldırılmış ise de beş saat sonra vefat etmiştir.

Bu feci kaza şehirde büyük bir tessür uyandırmıştır.

Bu akşam

Nöbetçi eczaneler

Şişli: Maçka, Taksim: İstiklâl caddesinde Kemal Rebul, Kurtuluş caddesinde A. Galapulo, Beyoğlu: Galatasaray, Posta sokağında Garih, Galata: Topçular caddesinde Hidayet, Kasımpaşa: Vasıf, Hasköy: Halıcıoğlunda Barbut, Eminönü: Agop Minesyan, Heybeliada: Tomadis, Büyükada: Merkez, Fatih: Hamdi, Karagümrük: Ali Kemal, Bakırköy: İstepan, Sarıyer: Asaf, Tarabya, Yeniköy, Emirgân, Rumelihisarındaki eczaneler, Aksaray: Cerrahpaşada Şeref, Beşiktaş: Vidin, Kadıköy: Hulûsi Osman, İskele caddesinde Saadet, Üsküdar: Merkez, Fener: Balatta Hüsameddin, Beyazıd: Asadoryan, Küçükpazar: Necati, Yedikulede Teofilos, Alemdar: Divanyolunda Esad, Şehremini: Topkapıda Nazım.

Yıldızların senelik kazançları

Mae West

Marlene Dietrich

Greta Garbo — Ginger Bogers

Amerikada herkes senelik kazancı hakkında vergi idaresine bir beyanname vermekle mükelleftir. Hollivuttaki yıldızlar da her sene böyle beyannameler verirler. 937 senesi için verilen beyannamelere bakılırsa sinema yıldızları arasında en çok kazanan Gracie Fields adında yeni bir yıldızdır. Senelik kazancı 630 bin Türk lirası kadardır. Diğer yıldızların kazançları şudur:

Mae West	602,800
Marlene Dietrich	459,900
Greta Garbo	415,800
Clark Gable	346,500
Ginger Rogers	88,200

Çalışkan bir müvezzi

Bandırmanın çalışkan müvezzii Çakal Süleymanın resmini dercediyoruz. Süleyman gazeteler gelince bunları süratle müşterilere dağıtmaktadır.

Radyo

14 Nisan 937 Çarşamba

İstanbul — Öğle neşriyatı: 12,30 Plâkla Türk musikisi, 12,50 Havadis, 13,5 Muhtelif plâk neşriyatı. 14 Son.

Akşam neşriyatı: 18,30 Plâkla dans musikisi, 19,30 Berk ve arkadaşları tarafından mandolin orkestrası, 20 Nezihe ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 20,30 Ömer Riza tarafından arapça söylev, 20,45 Bimen Şen ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları: Saat ayarı, 21,15 Orkestra: 22,15 Ajans ve borsa haberleri ve ertesi günün programı, 22,30 Plâkla sololar, opera ve operet parçaları, 23 Son.

Ecnebi istasyonların bu akşamki en Müntehap Programı

Milâno (368) saat 22 «Guarany» opera 4 perde. Besteliyen: Carlo Gomes. Romadaki operadan nakil. **Peşte** (549) 20,30 «Sibilla» operet 3 perde. Kralî operadan nakil. **Bordo** (279) 21,5 «Rigoletto» opera 4 perde. **Radyo Tuluz** (329) 23,15 Kornen operasından müntehap parçalar. **Kolonya** (456) 20 Çaykovski «konser re majör» keman ve orkestra. **Viyana** (507) 20,35 Orkestra, keman ve viyolonsel: Brahms. **Prag** (470) 21,15 Orkestra ve koro. **Strasburg** (349) 21,30 Senfonik konser. **Hamburg** (332) 21,45 Senfonik konser. **Paris** P. T. T. (432) 22,30 Konser. **Monako** (405) 23,30 Piyano konseri. **Frankfurt** (251) 23,30 Konser. **Monako** (405) 21,45 Viyana melodileri. **Berlin** (357) 22 Viyana musikisi. **Juan Les Pins** (235) 23,15 Monte Karloda «Sporting Cub» ten.

Dans Musikisi

Varşova (1339) saat 23,25 - **Monako** (405) 24 - **Londra** (kısa dalga) 18,50.

15 Nisan 937 Perşembe

İstanbul: Öğle neşriyatı — 12,30 Plâkla Türk musikisi, 12,50 Havadis, 13,05 Muhtelif plâk neşriyatı, 14 Son.

Akşam neşriyatı: 18,30 Plâkla dans musikisi, 19,30 Konferans: Doktor Salim Ahmet tarafından (Barsak tufeylâtı), 20 Sadi ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 20,30 Ömer Riza tarafından arapça söylev, 20,45 Safiye ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları: Saat ayarı, 21,15 Orkestra, 22,15 Ajans ve borsa haberleri ve ertesi günün programı, 22,30 Plâkla sololar, opera ve operet parçaları, 23 Son.

Ticaret ve zahire borsası

13 Nisan fiat ve muameleleri

1 — **İthalât:** Buğday 460, arpa 152, çavdar 30, B. peynir 6, un 85, kepek 15, susam 13, nohut 15, yulaf 15 1/4, fasulye 1 1/2, keten tohumu 60, yapak 1 1/2, tiftik 1, mısır 193 3/4, K. ceviz 1 1/2, iç fındık 3/4, Z. yağ 47, kaşar 3/4 ton.

İhracat: Yapak 20 ton.

2 — **Satışlar :**

Buğday yumuşak kilosu 6 kuruş 17 1/2 paradan 6 kuruş 35 paraya kadar, arpa kilosu 4 kuruş 28 paradan 5 kuruşa kadar, çavdar kilosu 4 kuruş 33 paradan 5 kuruş 5 paraya kadar, mısır sarı kilosu 4 kuruş 37 paradan 4 kuruş 39 paraya kadar, fasulye ufak kilosu 7 kuruş 20 paradan, tiftik deri kilosu 101 kuruştan 106 kuruşa kadar, keten yağ kilosu 33 kuruştan 38 kuruşa kadar, peynir beyaz kilosu 23 kuruş 21 paradan 31 kuruş 30 paraya kadar, sansar derisi çifti 2550 kuruştan 4000 kuruşa kadar, tilki derisi çifti 460 kuruştan 1700 kuruşa kadar, varşak derisi çifti 1065 kuruştan 2500 kuruşa kadar, kunduz derisi çifti 1500 kuruştan 1600 kuruşa kadar, çakal derisi çifti 235 kuruştan 250 kuruşa kadar, karaca derisi çifti 350 kuruştan, tavşan derisi adedi 22 kuruş 20 paradan 24 kuruşa kadar.

3 — **Telgrflar:**

Londra mısır Lâplata nisan tahmili korteri 28 Şi. Ki. 3 Kr. 99 Sa., Londra keten tohumu Lâplata nisan tahmili tonu 13 Ster. 3 Şi. Ki. 8 Kr. 08 Sa., Anvers arpa Lehistan nisan, mayıs tahmili 100 kilosu 139 B. Frank Ki. 5 Kr. 92 Sa., Liverpul buğday mayıs tahmili 100 libresi 10 Şi. 1 1/4 Pe. Ki. 6 Kr. 90 Sa., Şikago buğday Hartvinter mayıs tahmili buşeli 137 1/2 sent Ki. 6 Kr. 39 Sa., Vinipek buğday Manitoba mayıs tahmili buşeli 142 3/4 sent Ki. 6 Kr. 63 Sa., Hamburg iç fındık Giresun derhal tahmil 100 kilosu 165 R. Mark Ki. 83 Kr. 85 Sa., Hamburg iç fındık Levan derhal tahmil 100 kilosu 165 R. Mark Ki. 83 Kr. 85 Sa.

100 İngiliz mebusu Almanyaya gidiyor

Heyetin başında Lord Wolimer ve Stirckland bulunuyor

Berlin 13 (A.A.) — İngiltere parlamentosu âzasından bir çoğunun buraya gelmeleri beklenilmektedir. Hâtâ bir İngiliz gazetesi, 24 eylûl ile 30 ilkteşrin arasında İngiliz parlamentosu âzasından 100 kişinin Almanyaya gideceğinden bahsetmektedir.

Bu murahhas heyete Lord Wolimer ile yüzbaşı Stirckland riyaset edeceklerdir.

Romanyada 92 Bulgar mahkûm oldu

Bükreş 13 (A.A.) — Silistire mahkemesi altı hafta süren bir muhakemeden sonra komünist faaliyetinden maznun 138 Bulgar köylüsü hakkındaki hükmünü vermiştir. Bunlardan 92 si bir ilâ iki sene hapse mahkûm olmuşlardır.

Amerika gümrük manialarının kaldırılmasını istiyor

Washington 13 (A.A.) — Mensucat konferansında söz alan Hull, milletlerin ekserisi tarafından tesis edilmiş olan gümrük manialarının kaldırılmasını istemiştir. Hull demiştir ki:

«Devamlı bir sulh ve dünyanın iktisadî refahı, bütün milletlerin ve iktisadî hedefleri müşterek olan bütün grupların teşriki mesai etmelerile kabildir.»

Manisa bağları soğuktan zarar gördü

İzmir 13 (Telefon) Son hafta içinde soğuklardan Manisa havalisi bağ[illegible] zarar vardır.

Fazla rağbet

Şehir tiyatrosunun Ankarada dün vereceği temsil menedildi

Ankara 13 (Telefon) — Bu akşam burada çok garib ve misli görülmemiş bir hâdise olmuştur. Birkaç temsil vermek üzere buraya gelen İstanbul Şehir tiyatrosu artistleri fazla rağbet yüzünden temsil vermekten zabıtaca menedilmişlerdir.

Şehir tiyatrosunun Ankarada birkaç temsil vereceği haberi burada sevinçle karşılanmış ve halk sabırsızlıkla artistlerin gelmesini ve temsillere başlanmasını beklemişti. Hattâ biletler birkaç gün evvelinden satılmıştır. Bu arada 25 kuruşluk biletleri 500 kuruşa kadar satarak espekülâsyon yapanlara bile tesadüf edilmiştir.

Bu gece temsillerin verileceği Yeni sinema önünde müthiş bir kalabalık vardı. Polis intizamı temin için müdahaleye mecbur kalmış, neticede temsili menetmenin daha kestirme bir yol olacağı anlaşılarak temsil menedilmiştir.

İzmirde bir musevî mahkeme kararile Türk ismini tescil ettirdi

İzmir 13 (Telefon) — İzmir musevileri arasında türkçeden başka dil konuşmamak cereyanı çok kuvvetli devam ediyor. Refael Levi adında bir genç mahkeme kararile Erol Sezener adını tescil ettirmiştir.

Kotinin yatı karaya oturdu

Atina 13 — Fransız Levanta kralı Kotinin bindiği Alpe yatı, Falere gelirken Vardiani kayalıklarına oturmuştur. Yatın vaziyeti tehlikeli bulunduğundan iki tahlisiye gemisi imdadına koşmuşlardır. Koti ile seyahat arkadaşları Argostoli limanına salimen gelmişlerdir.

BORSA

İstanbul 13 Nisan 1937

(AKŞAM KAPANIŞ FİATLERİ)

Esham ve Tahvilât

İst. dahilî	99,—	İş. B. Hamiline	10,50
Kuponsuz 1933 istikrazı	100,—	» Müessis	83,—
Ünitürk I	20,55,—	T.C. Merkez Bankası	94,—
» II	20,07,50	Anadolu his.	23,75
» III	20,—	Telefon	6,25
Mümessil I	44,85	Terkos	11,25
» II	40,—	Çimento	14,75
» III		İttihat değir.	11,—
İş Bankası	10,30	Şark »	1,—

Para (Çek fiatleri

Paris	17,71,—	Prag	22,63,40
Londra	620,75	Berlin	1,96,60
Nev York	79,05,—	Madrit	11,41,36
Milâno	15,01,40	Belgrad	34,55,50
Atina	88,03,86	Zloti	4,15,75
Cenevre	3,46,94	Pengo	3,98,75
Brüksel	4,68,82	Bükreş	107,45,—
Amsterdam	1,44,36	Moskova	24,05
Sofya	64,11,60		

BİOCEL ... Cild hüceyratı merkezinden istihsal edilmiş cild için yeni ve kıymetli bir cevher

28 gün zarfında yaşlı kadınları daha genç gösterir.

Cildinizin genç terü taze ve pembe kalması için onu besleyiniz.
Artık buruşukşıklar kalmadı

25 yaşından sonra; cildiniz, kıymetli Biocelini kaybetmeğe başlar. Eğer hemen beslenip ihya edilmezse buruşup solar ve ihtiyarlar.

Biocel, bu yeni cild unsurunda cildinizinkinin aynidir. Adeta beşerenizin lâzımı gayri müfarikidir. Cildinizi açlıkdan öldürmeyiniz. Onu Biocel ile besleyiniz ve yaşlandığınız zamanlarda bile cildinizin daima taze ve cazip görünmesini temin ediniz.

50 yaşlarında milyonlarca kadınların karakterleri genç olabilir. Fakat, ihtiyarlamış gibi göründükleri cihetle erkeklerin yüzünde hiç bir itibarları yoktur. Son zamanlarda büyük bir âlim, Viyana Tıp Fakültesinin profesörü tarafından keşfedilen bu yeni cild nusurunda kemali itina ile intihab edilmiş genç hayvanlarda gizlenmiş cild hüceyratı merkezinden istihsal edilmiş saf Biocel vardır. Bu cevher, pembe rengindeki Tokalon kreminde cildinizi beslemek ve gençleştirmek için matlûp nisbet dairesinde mevcuddur. Geceleri yatmazdan evvel kullanınız. Beyaz rengindeki (yağsız) Tokalon kremini sabahları kullanınız. Terkibinde «Beyaz Oksijen» bulunduğundan bir kaç gün zarfında birbirinden daha beyaz üç levin üzere cildinizi şayanı hayret bir surette beyazlatır. Siz de hemen bu iki kremi kullanmağa başlayınız. Memnuniyetbahş neticesinden son derece memnun kalacaksınız.

BİOCEL tesirini gösterdi

Tecrübe ediniz.

Biocel'i zengin bir cilde malik olan 50 yaşlarında bir kadın 30 ve 30 yaşlarında bir kadın 24 yaşında görünebilir. Genç kızlar da hiçbir vakit görmiyecekleri şayanı hayret bir tene malik olurlar.

BIOCEL'I TOKALON KREMINI KULLANINIZ VE HER SABAH DAHA GENÇ GÖRUNUNUZ...

Binlerce Tokalon müşterisinden müessesemize mektup yazanların müşahedeleri kendiliğinden gelen en kıymetli delillerdir

(Tokalon kreminizden bihakkın istifade ettim. Yüzümdeki çirkin kabarcıklar zail oldu...

Z. B. H. O. Fatsa

(Tokalon kremini benim cidlimin nescine çok uygun geldiğini itiraf etmeyi bir vazife bilirim. Cildim esmer olduğu halde Tokalon sürdükten sonra beyazlanmakta ve ufak kabarcıklar tamamile zail olmaktadır.)

B. Şehir İ. B. M. Eşi., Tü. Konya

Mektupların asılları dosyalarımızda saklıdır.

Öksürenlere: KATRAN HAKKI EKREM

Akay Işletmesinden:

Yalova Kaplıcaları Köylü Hamamı.
Yalova Kaplıcaları Üç Kardeşler gazinosu.
Yalova Kaplıcaları Tuhafiye Dükkânı.

Yukarıda yazılı mahallerden Köylü hamamı ve tuhafiye dükkânı bir sene ve Üç Kardeşler gazinosu bir sezon için arttırma usulile kiraya verilecektir.

Arttırma 16/4/937 Cuma günü saat 15 te Akay İşletmesi Şefler encümeninde yapılacaktır.

İsteklilerin teklif edecekleri senelik kira bedelinin yüzde 7,5 u nisbetindeki pey akçelerile Şefler encümenine gelmeleri. Şartnameleri görmek ve malûmat almak istiyenlerin de her gün idare levazım bölümüne müracaatları.

(1984)

Hariciye Vekâletinden:

Hariciye Vekâletinde münhal Fransızca daktiloluk için bil'imtihan iki bayan alınacaktır. Muvaffak olanlara imtihan neticesinde gösterecekleri liyakate göre dolgun ücret verilecektir. İstenoğrafi bilenler tercih edilecektir. Talip olanların, imtihanları yapılmak üzere İstanbul Anadolu Ajansına müracaatları.

(864) 1982)

YALNIZ
BAKER
mağazaları

Âali hazırda
PARDESÜ
RAGLAN
TRENÇKOT
REVERSİBLE'In

En müntehap çeşitlerini
Her yerden ucuz fiat
ve müsait şartlarla
TAKDİM EDEBİLİR

Çeşitler tükenmeden evvel istediğinizi intihab ediniz.

Bayanlar;
Şayanı hayret bir yenilik
SALOME
PARİS
Pudrası
Rujları
Allıkları
Başlıca ıtriyat mağazalarında satılır

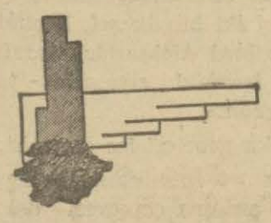

23 Nisan: Mutlu tarih..

Beynelmilel Kömür Sergisinin açılışı da bu mutlu tarihe tesadüf ediyor.

Ankarayı, Ankaranın baharını ve Kömür şenliklerini görünüz!

T.H.K. PİYANGOSU

SERVET KAYNAĞIDIR

SAÇ
BAKIMI
Güzelliğin
En birinci şartıdır.
PETROL NİZAM

Köylü, Şehirli, İşçi Zabıtan
Herkes, memnuniyetle
POKER
Tıraş bıçaklarını kullanıyor
Siz de POKER PLAY
Markasını tercih ediniz.

Kuştüyü kullanmanızı tavsiye ederiz

Hem sıhhatinize faideli, hem de kesenize elverişlidir. Kuştüyü yastık 100 kuruş, kuştüyü ve yatak takımları da çok ucuzdur. Kuştüyü kumaşları vardır. Fabrika ve deposu: İstanbul Çakmakçılar Sandalyacılar sokak Tel. 23027. Satış yerleri: ANKARA, İZMİR, BEYOĞLU Sümer Bank Yerli Mallar Pazarları.

MAZON MEYVA TUZU

MİDE ve BARSAKLARI kolayhkla boşaltır. edilmiş bir tuz otup MÜMASİL MÜSTAH **İNKIBAZI** ve ondan mütevellid Baş ağrılarını defeder. Son derece teksif ZARLARDAN DAHA ÇABUK, DAHA KOLAY ve DAHA KATÎ tesir eder. Yemeklerden sonra alınırsa HAZIMSIZLIĞI, MİDE EKŞİLİK ve YANMALARINI giderir. MİDE ve BARSAKLARI ALIŞTIRMAZ. Ağızdaki kokuyu ve tatsızlığı defeder. MAZON isim ve HOROS markasına dikkat. Küçük şişe çıkmıştır. fakat büyük şişesi ekonomiktir. Deposu: Mazon ve Boton Ecza deposu; İstanbul Yenipostane arkasında No. 42

ROMANYA SEYRİSEFAİN İDARESİ
Hareket edecek vapurlar:

Recele Karol vapuru 17 Nisan cumartesi saat 13 de (Köstence) ye.

Alba Julia vapuru 20 Nisan salı saat 11 de (Malta ve Marsilya) ya (İzmir ve Pire ihtiyarîdir).

Berlin, Breslau, Dresden, Londra, Brüksel, Lahiye, Lwaw ve Warszawa için tenzilâtlı fiatlarla müttehit biltler verilir. Bütün Romanya, Polonya ve Tuna limanları için ve Türkiye - Romanya hükûmetleri arasındaki itilâf mucibince merkezî ve şarkî Avrupa için tenzilâtlı fiatlarla eşyayı ticariye sevk ve nakledilir. Fazla tafsilât için Galata Yolcu salonu karşısında Tahir bey hanında İstanbul umumî acentalığına müracaat.

Telefon: 49449 - 49450

Kiralık apartıman

Nişantaşı Karakolu karşısındaki sokağın başında Mehmed Ali apt. nının 3 ncü katı kiralıktır. Muşambalı 1 antre, 6 oda, kaloriferle ısınır bir hamam, gaz, elektrik haftada iki gün sıcak su. Kapıcı ve su dahil aylığı 42 buçuk liradır. Görmek için kapıcıya, görüşmek için her gün saat 16 ile 18 arasında Bahçekapıda Selâmet Hanı 3 ncü katta avukat B. Hilmi Rizaya müracaat.

BELSOĞUKLUĞU

VE FRENGİYE YAKALANMAMAK İÇİN EN İYİ İLAÇ

PROTEJİN'dir

50 KRŞ. HER ECZANEDE BULUNUR.

Selânik Bankası

Tesis tarihi: 1888

İdare merkezi:
İSTANBUL (Galata)

Türkiye şubeleri:
İSTANBUL, (Galata, Yenicami)
İZMİR, MERSİN
ADANA Bürosu

Yunanistan şubeleri:
SELÂNİK, ATİNA, PİRE

Her türlü Banka muamelâtı

Kiralık kasalar

Dr. MEHMED İZZET

Emrazı dahiliye ve sariye mütehassısı

Muayenehane: Cağaloğlu Nuruosmaniye caddesi No. 17 Baha Bey Apartımanı pazardan maada hergün 13 - 17 hastalarını kabul eder. Telefon: 23925

Beyoğlu Üçüncü Sulh Hukuk Hâkimliğinden :

Kıymet ve Cemilin müştereken mutasarrıf oldukları Beyoğlunda Kamerhatun mahallesinin Eczacıbaşı sokağında eski 9/19 yeni 25, 25/1 - 27 No. lı iki dükkânı müştemil ve 6900 lira muhemmen kıymetli apartımanın tamamı şuyuun izalesi için açık arttırmaya konulduğundan 17/5/937 pazartesi günü saat 15 den on altıya kadar Beyoğlu Sulh mahkemesi başyazganlığınca müzayede ile açık arttırmaya konulmuştur. Arttırma bedeli oranlanan bedelin yüzde yetmiş beşini bulursa o gün ihale edilecektir. Bulmadığı takdirde on beşinci günü gelen 1/6/937 salı günü saat 15 den 16 ya kadar icra olunacak ve en çok arttırana ihale edilecektir. 1 -Gayri menkulün evsafı mahkeme başkâtibi nezdindeki 937/16 No. lı dosyada yazılı olduğundan anlamak istiyenler orada okuyabilirler. 2 - İhaleye kadar birikmiş maliye, belediye vergileri, vakıf icaresi, dellâliye ve 20 senelik evkaf taviz bedeli müşteriye aittir. 3 - Arttırmaya girmek istiyenler muhammen bedelin yüzde yedi buçuğu nisbetinde teminat açkesi veya ulusal bir bankanın teminat mektubunu getirmeleri şarttır. 4 - Arttırma bedeli ihaleden itibaren yedi gün içinde mahkeme kasasına yatırılacaktır. Aksi takdirde ihale bozularak farkı fiat, zarar ve ziyan faiz bilâ hüküm kendisinden alınacaktır. 5 - 2004 No. lı icra ve iflâs kanununun 126 ncı maddesine tevfikan gayri menkul üzerindeki ipotek sahibi alcaklılarla diğer alâkadarlar gayri menkul üzerindeki haklarını; hususile faiz ve masrafa dair olan iddialarını isbat için ilân gününden itibaren yirmi gün içinde evrakı müsbiteleri ile birlikde satış memuruna müracaat etmelidir. Aksi takdirde hakları tapu kütüğile sabit olmıyanlar satış parasının paylaşmasından hariç kalırlar. 6 - Şartname mahkeme divanhanesinde herkesin görebileceği yere asılmıştır. Fazla malûmat almak istiyenlerin 937/16 sayısile baş yazganlığa müracaatları ilân olunur. 7 - Kıymet hissesi 1200 liraya birinci derecede Emniyet Sandığına ve 6500 liraya Hatice Handana ipoteklidir.

M. 1037

LAKSOJEN

Tabiî müshil

Barsakları tamamile temizliyen tabiî ve nefis müshil çikolatasıdır. Fennin harikası olan bu tabiî çikolata alınması en kolay ve en iyi bir müshildir. Tansyonları yüksek hastalara, kadınlara ve küçük yaştaki çocuklara itimadla verilir. En küçük yaştaki çocuklar LAKSOJEN'i çikolata gibi lezzet ve iştiha ile yerler.

Bütün eczanelerden arayınız.

İŞ YURDU

Faik Baharoğlu Galatada Havyar hanındaki yazıhanesini gene Galatada Melek hanında 11 numaraya nakil ile alım ve satım ve intikal muamelelerini ve vergi ve vakıf icaresi ve taviz bedelleri ödeme işlerini deruhde ve takip eder.

Telefon: 49069

Zayi — 933 senesinde Fen okulundan aldığım diplomamı zayi ettim. Yenisini alacağımdan hükmü yoktur.

97 numarada Niyazi

Doktor
KEMAL OSMAN BOZKURT
Sinir hastalıkları mütehassısı
Cağaloğlu kapalıfırın karşısı No. 24
Telefon : 22266

Erzurumda yapılayak Atatürk anıtı müsabaka şartları.

Üçüncü Umumî Müfettişlikten:

1 — Erzurumda bir Atatürk anıtı yaptırılacaktır.

2 — Anıt projesi İkincikânun 937 tarihinden Mayıs 1937 sonuna kadar müsabakaya konmuştur.

3 — Talipler bu hususta mufassal malûmat ve vesikaları Kültür Bakanlığı Yüksek Öğretim Genel Direktörlüğü ile İstanbul Güzel Sanatlar Akademisinden alabilirler.

ŞARTNAME

1 — Erzurumda yaptırılacak Atatürk anıtı Erzurumun Millî savaştaki durumunu ifade eder mahiyette olmalıdır.

2 — Bu itibarla yapılacak anıt yalnız bir portre heykeli değil, bir âbide olacaktır.

3 — Bu anıt için 100,000 yüz bin lira sarfedilecektir.

4 — Müsabakaya iştirak için en az İstanbul Güzel Sanatlar Akademisini bitirmiş olmak lâzımdır.

5 — 31 Mayıs Pazartesi günü akşamına kadar maket ve projeler Kültür Bakanlığı Yüksek Öğretim Genel Direktörlüğüne teslim edilmiş bulunmalıdır.

6 — Maketler en az 1/50 büyüklüğünde olacaktır.

7 — Projeler anıtın nihaî şekli hakkında tam bir fikir verecek vuzuhda olmalıdır.

8 — Anıtın Erzurumda çıkan granit nevi taşlardan yapılması esas itibarile şayanı arzu isede bu cihet heykeltraşların yüksek takdirine bırakılmıştır.

9 — Proje ve maketler Güzel Sanatlar Akademisinde Türk ve yabancı sanatkârlardan teşkil olunacak juri heyetince tetkik edilerek birinciye 1000, bin, ikinciye 500 beşyüz lira verilecektir.

10 — Anıtın dikileceği mahallin Niverman haritası ile o mahalde yapılacak binaların fotoğrafları ve Erzurum taşının cinsleri Kültür Bakanlığı Yüksek Öğretim Genel direktörlüğünde görülebilir. (2007) (197)

İstanbul 4 ncü İcra memurluğundan:

Bir borçtan dolayı mahcuz olup paraya çevrilmesine karar verilen sandalya, masa gibi eşyalar peşin para ve açık arttırma ile ve birinci arttırma 15/4/937 perşembe günü saat 10 da satılamadığı takdirde ikinci arttırma 29/4/937 cuma günü saat 10 da Tophanede Boğazkesende 4 No. lu kahve önünde satılacağından talib olanların mahallinde hazır bulunacak memuruna müracaat etmeleri ilân olunur. (31782)

Ankara İstasyonu İçin resim müsabakası

1 — Ankarada yeni inşa edilen istasyon binası yolcu holünün karşılıklı iki yan duvarlarında yapılacak, yağlı boya resimler için bir müsabaka açılmıştır.

2 — Müsabakaya girecek resimler; tuval üzerinde yağlı boya, eskis halinde 1/10 mikyasında olacaktır.

3 — Müsabakaya girecek resimler Nafia Vekâletinin tayin edeceği bir jüri heyetince tetkik edilecektir.

4 — Müsabakaya girecek resimlerin nihayet 20/7/1937 tarihine kadar Ankarada Devlet Demir yolları Umumî Müdürlüğüne makbuz mukabili teslim edilmiş olması şarttır. Bu tarihten sonra gelecek resimler müsabakaya kabul edilmez.

5 — Her resim altına sanatkâr tarafından bir rumuz konacak ve ayrıca mühürlü bir zarfla rumuz sahibinin adresi ve ismi yazılarak gönderilecektir.

6 — İdarece verilen plân üzerinde her takım eserin mahalline vaz'ı sırası gösterildiği gibi ayni numaralar takımı teşkil eden resimler üzerine de konulacaktır.

7 — Müsabakayı kazanacak üç takım eserden sırasile

Birinciye	1000 lira
İkinciye	750 »
Üçüncüye	500 »

Mükâfat verilecektir.

8 — İstekliler Müsabakaya gönderilecek resimlerin evsafı, mevzuu ve sairesi hakkında şartname ile bu resimlerin yolcu binasında konulacak mahalline aid plânları Haydarpaşa Birirci, Sirkeci 9 uncu, İzmirde 8 inci İşletme Müdürlüklerinden ve Ankarada D. D. Yolları yol dairesinden parasız olarak alabilirler.

9 — Fazla tafsilât almak ve yapılacak eserlerin konulacak mahallerini yerinde görmek istiyenlerin Ankarada D. Demir yolları U. Müdürlüğüne müracaatları. (785) (1842)

Babaeski Belediyesinden:

Babaeski içme su yollaarının tamiri için yapılan eksiltmeye müddeti içinde talip çıkmadığından on gün müddetle temdit edilmiştir.

İhale 19 Nisan 1937 pazartesi günü saat 15 te Belediye dairesinde encümen huzurunda yapılacaktır.

Tamirat 100 M. M. kutrunda ve 1500 Metre tulunda yeniden çelik boru ferşi ve bütün su yollarının açılarak menbaların ıslâhı ve tamiratı talipler bu gibi işleri yapmış olduklarına dair Nafıa müdürlüklerinden bir vesika getirmeleri ve şartnameyi anlamak isteyenler belediyemize müracaat etmeleri ilân olunur. (2071)

İstanbul Emniyet Direktörlüğünden:

Otomobil ve motosikletler için 5000 litre benzin alınması açık eksiltmeye konulmuştur. Benzinin litresinin muhammen fiyatı 22 kuruştur. İsteklilerin şartnameyi görmek üzere Direktörlük Hesap memurluğuna ve eksiltmeye iştirâk için de 82 lira 50 kuruş muvakkat teminat makbuzile 26/4/937 pazartesi günü saat 15 de Vilâyet muhasebecilik dairesindeki komisyona müracaatları (2000)

İ. KARON, BEYOĞLU, TÜNELMEYDANI

Kültür Bakanlığı tarafından kabul edilen okul kitapları satılır.

HASAN LEVANTALARI

Yasemin, leylâk, menekşe, şipr, Karyoka, nergis, Fulyalar, Bahar çiçekleri, la Rumba, Pompadur, dağ çiçekleri, Kukaraça, Nadya, Suar de Paris, Lâle, Rev Dor, Kadın Eli, Amber, Pupi, Şanel, Zambak, Origan, Neroli kokuları çıkmıştır. Hasan Deposu: İstanbul, Ankara, Beyoğlu, Beşiktaş, Eskişehir.

İstanbul Gayrimübadiller komisyonundan:

D. No:	Semti ve mahallesi	sokağı	Emlâk No.	Cinsi ve Hissesi	Hisseye göre muhammen K.
4993	Tarabya	Bostan	E. 23 Y. 3	Ahşap hane ve bahçenin 1/2 hissesi	420 A.A.
5136	Kuruçeşme	E. Mahalle Y. Kuruçeşme Mahallen Alay beyi	E. 30 Y. 40	Bahçeli ahşap hanenin 1/2 hissesi	1000 K.Z.
49	Beyazıd Tavşantaşı	Kalaycı	39	Sırmakeş hanı altında kâgir dükkânın 1/2 hissesi	500 A.A.
8599	Galata Yenicami	Kurşunlu hanın üst katında	12	Odanın 25/192 hissesi	150 »
220	Kumkapı Muhsine Hatun	Kömürcü	E. 21 Y. 23	Üstünde odası olan dükkân	1300 K.Z.
6274	Beyoğlu Asmalımescit	E. Caddei Kebir Y. İstiklâl cad.	E. 246-246 Mü. Y. 198-198/1	Kâgir dükkân ve bodrum mahallinin 180/3360 ve üstündeki aprtımanın 72/3360 his.	3000 »
2071	Eyüp Nişancı Mustafa paşa	Değirmen	E. 2	79 metre arsa	50 A.A.
5287	Koca Mustafapaşa	Ali Fakih cad.	E. 471 Y. 419 No. taj. 421	Ahşap baraka	50 A.A.
8601	Bostancı Çatalçeşme	Çatalçeşme	E. 15 Mü. Harita: 60	115 metre arsanın 1/3 his.	40 »
7250	Bebek Ali paşa mahallesi	E. Yenimahalle Y. Bebekbağı	E. 19-21	919 metre iki arsanın 1/3 hissesi	70 »
5072	Heybeliada	Meydan		42,50 metre arsanın 1/2 hissesi	50 »
5071	Heybeliada	Meydan	Y. 8 Ada: 60 Par[illegible] 2	36 metre arsanın 3/2 hissesi	50 »
8371	Burgazada	E. Kızıltoprak Y. Mehtap	E. 1-11-13	803,50 metre arsanın 1/2 hissesi	130 »

Yukarıda evsafı yazılı gayri menkuller on gün müddetle satışa çıkarılmıştır. İhaleleri 28/4/937 tarihine düşen çarşamba günü saat 14 tedir. Satış münhasıran gayri mübadil bonosiledir.

KANZUK SAÇ BOYALARI

JUVANTiN

Kumral ve siyah olarak iki cinsi vardır. Ter ve yıkanmakla kat'iyyen çıkmaz, tabiî renk veren tanınmış yegâne sıhhî saç boyalarıdır.

İngiliz Kanzuk Eczanesi
Beyoğlu - İstanbul

Lüleburgaz Birlik Ticaret Bankası Meclisi idare heyetinden:

Lüleburgarz Birlik Ticaret Bankasının aşağıdaki ruznamede gösterilen maddelerden dolayı fevkalâde içtima için Meclisi İdarece ittihaz edilen karar ve gazetelerle vâki ilân üzerine toplantı günü olan 26 Mart 1937 tarihine müsadif cuma günü kanunî nisap hasıl olmadığından toplantı 15 Mayıs 1937 cumartesi günü saat 10 a tehir edilmiş olmakla bilûmum hissedarlarının mezkûr gün ve saatte Banka Merkezi olan Lüleburgazdaki toplantıda hazır bulunmaları için bir hafta evvel hamili oldukları senedatı ibraz ve kayıt muamelesini ifa ettirerek duhuliye kartlarını almaları lüzumu esas mukavelenamenin 62 ve 63 üncü maddeleri mucibince ilân olunur. MECLİSİ İDARE

RUZNAME

1 — Mukavelei esasiyenin 4 üncü maddesinin 2 nci fıkrasının tadili.

2 — Tamamı tahsil edilmiş 50.000 lira sermayeye ilâveten 10.000 lira sermayenin arttırılması.

4 üncü maddenin eski şekli:

İtibarı malî açmak ve her nevi çek, kambiyo, iskonto muamelesi ifa etmek ve bilûmum Banka muamelâtile iştiğal eylemek ve Türk emtiasını hariç ve ecnebi memlekete sevk ve satmağı temin etmek ve dahili memlekette avans vermek suretile emtiai tüccariyeyi bir mahalden diğer mahalle nakletmek ve esham ve tahvilât alıp satmak ve ipotekli gayri menkulâta ikrazatta bulunmak ve müddeti muayyenede ödenmek üzere köylüye ev yapmak ve yün yapak ve saire menkulâta mukabil ödünç para vermek velhasıl şirket balâda tasrih olunan maksadile doğrudan doğruya münasebettar bulunan bilûmum malî, tüccarî, sınaî muamelâtı icra ve bu muamelât ile iştiğal eden diğer şirketlerin hisse senedat ve tahvilâtını mübayaa ve bu nevi şirketler tesis edebilir.

Nevi ve mahiyet itibarile işbu maddede zikredilen muamelâttan gayri her hangi bir muamelenin ifası şirket için nafi görüldüğü takdirde Heyeti İdarenin teklifi üzerine Heyeti Umumiye tarafından ittihazı karar edilmesine ve tadil mahiyetinde olan işbu kararın hükûmetçe tasdik edilmesine mütevakkıftır.

Bu suretle tasdik edilen karar işbu mukavelenameye zeylen ilâve olunur. Şirket esas maksat ve tedviri muamelâtı zımnında kanunu mahsusuna tevfikan emvali gayri menkule tasarruf edebilir.

4 üncü maddenin muaddel şekli:

İtibari malî açmak ve her nevi çek kambiyo, iskonto muamelesi ifa etmek ve bilûmum Banka muamelâtile iştiğal eylemek ve Türk emtiasını harice ve ecnebi memlekete sevk ve satmağı temin etmek ve dahili memlekette avans vermek suretile emtiai tüccariyeyi bir mahalden diğer mahalle nakletmek ve esham ve tahvilât alıp satmak ve usulü cariye göre yapılacak ikrazlar alacaklarını sağlamlaştırmak maksadile münzam teminat olarak gayri menkul ipoteği alabilir. Ve yün yapak ve saire menkulâta mukabil ödünç para vermek velhasıl şirket balâda tasrih olunan maksadile doğrudan doğruya münasebettar bilûmum malî, tüccarî, sınaî muamelâtı icra ve bu muamelât ile iştiğal eden diğer şirketlerin hisse senedat ve tahvilâtını mübayaa ve nevi şirketler tesis edebilir.

Nevi ve mahiyet itibarile işbu maddede zikredilen muamelâttan gayri her hangi bir muamelenin ifası şirket için nafi görüldüğü takdirde Heyeti İdarenin teklifi üzerine Heyeti Umumiye tarafından ittihazı karar edilmesine ve tadil mahiyetinde olan işbu kararın hükûmetçe tasdik edilmesine mütevakkıftır.

Bu suretle tasdik edilen karar işbu mukavelenameye zeylen ilâve olunur. Şirket esas maksat ve tedviri muamelâtı zımnında kanunu mahsusuna tevfikan emvali gayri menkule tasarruf edebilir.

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum İdaresi İlânları

Muhammen bedellerile mikdar ve vasıfları aşağıda yazılı (5) gurup malzeme ve eşya her grup ayrı ayrı ihale edilmek üzere 19/4/937 pazartesi günü saat 10 da Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltme ile satın alınacaktır. Bu işe girmek isteyenler hizalarında yazılı muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyona müracaatlarılâzımdır.

Bu işe aid şartnameler komisyonda parasız olarak dağıtılmaktadır.

1 — 10000 kilo külçe kurşun, 700 kilo bilet kurşunu muhammen bedeli 3259 lira ve muvakkat teminatı 244 lira 43 kuruştur.

2 — 5020 kilo muhtelif ebatta yarım yuvarlak başlı demir perçin çivisi ve 3900 kilo altı köşe dişli somun muhammen bedeli 2174 lira ve muvakkat teminatı 163 lira 5 kuruştur.

3 — 500 Kğ. Tutkal, 300 kilo sarı balmumu, 100 kilo beyaz emaye boya 610 paket muhtelif renk ve No. analin boya muhammen bedeli 640 lira 75 kuruş ve muvakkat teminatı 58 lira 6 kuruştur.

4 — 770 metre muhtelif ebatta Transmisyon kayışı muhammen bedeli 1880 lira ve muvakkat teminatı 141 liradır.

5 — 1030 kilo demir rondela muhammen bedeli 360 1/2 lira ve muvakkat teminatı 27 lira 4 kuruştur. (1771)

GÜNEŞLE YAĞMURA GÜVENME

YALNIZ

TÜRKİYE ZİRAAT BANKASI

Sahibi Necmeddin Sadak Umumî neşriyat müdürü: Enis Tü
Akşam matbaası